דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
עיתון פועלי ארץ ישראל
מייסדו ועורכו הראשון ברל כצנלסון ז"ל
מאוחד עם למרחב

יום ד׳, ד׳ בתשרי תשל"ד, 3 באוקטובר 1973 ● גליון 14798 ● השנה הארבעים ותשע

היום 14 עמודים ● המחיר 65 אגורות

היום ב„דבר"

- ההימור של גולדה / חגי אשד
- איך הצלחתי לצאת מצילה / ארי ראט
- סיכויי קיסינג'ר מוגבלים / ג'וזף קראפט
- בחירה מול מינויים / מאיר בראלי
- עין רואה / יורם קניוק
- אריק הונקר — שליט מזרח־גרמניה / נחום אורלנד
- עכשיו / עמ׳ 9—10
- דין פרוטה — מדור לצרכן / הגר אנוש
- מדריך לבידור, ביקורת מוסיקה וקולנוע / עמ׳ 11

נעצרו יהודים שהפגינו במוסקווה

מוסקווה, (סוכנויות). — עשרה יהודים הפגינו אתמול לפני משרדי סוכנות הידיעות הסובייטית „טאס" במוסקווה, לאות מחאה על ההגבלות בתחום העליה. תוך שניות הופיעו במקום אנשי משטרה, קרעו את הכרזות מידי המפגינים ועצרום.

האריה שבחבורה
פיג'ו
איכות · בטיחות
שרות
PEUGEOT

הממשלה לישיבת חרום בעקבות כשלון פגישת ג. מאיר־קרייסקי

דון בגיבוש המאבק העולמי נגד הכניעה; תדחה הצעת הקנצלר להעמיד את שנאו תחת חסות או"ם. – רה"מ בשובה: לא יושפע זרם העלייה דרך אוסטריה

מאת חגי אשד, סופר „דבר"

לאחר שובה של ראש־הממשלה גולדה מאיר לארץ [...]יה היום, או לכל המאוחר מחר ישיבת־חירום של [...]משלה כדי לדון בדרכי המאבק נגד החלטת הכניעה [של] ממשלת אוסטריה לטרור הערבי.

אחר שביעת הדיווח של [...]־הממשלה על שיחתה עם [...]נצלר האוסטרי ד"ר ברונו [...]סקי ייערך, ככל הנראה, [...] על אפשרויות הפעולה ה־[...]ות הפתוחות בפני ישראל, [...]גונים היהודיים בעולם וכן [...]גונים הבין־לאומיים והממ־[...]ות, שגם הם רואים בתמורה [...]אגה את התקדים המסוכן [...] כניעה לסחטנות תחת איום [...] טרור, דבר העלול לערער [...] יסודות החוק והמימשל ה־[...]ין בכל אתר.

[...]כניעה האוסטרית לטרור הער־[...]פעולה לעודד לא רק נסיונות [...]ים נוספים של ארגוני טרור [...]ים, אלא היא יכולה לעודד [...] נסיונות דומים של ארגוני [...]ד של השמאל הקיצוני בכל [...]היבטו. בסיבה זאת מעריכים בירושלים כי יש סיכוי להתחזקה היביה ואף להיענות בעניה מצד ארגונים וממשלות לעשות מאמץ נוסף לשכנע את ממשלת אוסטריה להזור בה מכניעתה.

תידחה הצעת קרייסקי

לפי תגובות חלקיות בירושלים נראה, כי הממשלה לא תקבל את הצעתו של קרייסקי להפקיד את העליה מברית המועצות בידי או"ם. ישראל תדגיש את העניין העקרוני של אי־כניעה לסחטנות של טרור והצורך החיוני להימנע מקבלת החלטה כלשהי, רעה יותר או פחות, כאשר ברור שהיא מתקבלת תחת לחץ של טרור. המאמץ הישראלי המרכזי יהיה מכוון להבהיר לאוסטרים עצמם ולדעת־הקהל העולמית, כי ממשלתם ביצעה מעשה של כניעה לטרור — יהיו התחליפים להסדרים הקיימים כל ה־

(סוף בעמוד 2, טור 6)

מאת זאק מוריס, שליח „דבר" בוינה

וינה, (מיוחד ל„דבר"). — **ראש ממשלת ישראל גולדה מאיר, לא הצליחה אתמול לשכנע את הקאנצלר האוסטרי ברונו קרייסקי להמשיך באספקת שירותים, שנועדו להקל על מעברן של קבוצות עולים מברה"מ דרך אוסטריה, ובכלל זה קיומו של מחנה המעבר בשנאו.**

לאחר שיחה שנמשכה כשעתיים ואשר נערכה במשרדו של הקאנצלר, נסעה ראש הממשלה בדרכה „למקום בלתי ידוע" בעוד קרייסקי מוסר לעיתונאים, שהתכנסו לשמוע את תוצאות השיחה, כי לא הושג כל הסכם.

בתשובה לשאלה מדוע עזבה ראש הממשלה את משרדו בלא שהצהירה הצהרה כלשהי, ענה הקאנצלר: „מ־

(סוף בע׳ 2, טור 4)

ראה „דבר היום" בעמ׳ 5

מאת דן פתיר, סופר „דבר"

ראש הממשלה גולדה מאיר הדגישה, בשובה אמש בחצות מוינה לאחר שיחה של שעתיים עם הקנצלר ד"ר ברונו קרייסקי, כי מה שקרה באוסטריה בשבוע שעבר לא ישפיע על המשך עליית יהודים מברה"מ לישראל ואף לא על המשך זרם העליה דרך אוסטריה.

ראש הממשלה, אשר סירבה לפרט בפני העתונאים הרבים, הישראלים והעתונאי החוץ, שהמתינו לה בנמל התעופה לוד אמש בחצות, את תוכן שיחתה עם קנצלר אוסטריה ד"ר ברונו קרייסקי, הדגישה עם זאת, כי אינה מצטערת בשום פנים על שטסה אתמול משטראסבורג לוינה כדי להיפגש עם הקאנצלר האוסטרי, בציינה, כי אינה מאמינה שניתן לפתור בעיות וליישב אי הבנות על־ידי התחמקות ובריחה מהן. „וינה היתה כה קרובה לשטראסבורג והבעיה היתה כה חמורה, שהנסיעה היתה מחוייבת המציאות" הדגישה ראש הממשלה.

ראש הממשלה הוסיפה עם זאת, כי בדעתה לכנס היום את הממשלה לישיבה מיוחדת, כדי לדווח לעמיתיה השרים על שיחתה עם הקנצלר האוסטרי. היא הוסיפה וציינה, בתשובה לשאלות עתונאים, כי בשיחתה עם קרייסקי היו „דברים חיוביים וגם דברים די קשים". והוסיפה בעקיצה: „בדרכי מוינה לנמל התעופה, שמעתי את דברי הקנצלר האוסטרי ברדיו שאמר, כי היתה באווירה רצינית; על כך לפחות יש

בינינו הסכמה — שיחה רצינית באווירה רצינית.

ראש הממשלה שהורה אמש ב־הצוה במטוס „אל־על" מוינה בלוויית מנכ"ל משרדה ויועצה המדיני מרדכי גזית ועוזרה האישית לו קדר, נתקבלה בנמל התעופה לוד על־ידי רעיית נשיא המדינה נינה קציר, שהגישה לה זר פרחים; סגן ראש הממשלה יגאל אלון ורוב שרי הממשלה; יו"ר הכנסת י. ישעיהו; שגרירת אוסטריה בישראל ד"ר יוהנה נסטור, ראשי מפלגת העבודה ופקידים בכירים של משרדי ראש הממשלה והחוץ.

גולדה מאיר נמנעה מלציין, במפורש, מה הם הסקנות שיהתה ומה היא הערכת ביקורה בן ארבע השעות אתמול בוינה. אך עם זאת ניכר היה, שהיא מבקשת להדגיש את חומרת הבעיה מחד, ואת האפשרות והיכולת לפתור את הבעיות שנוצרו מאידך. ובה בשעה גם להבטיח את המשכיותו של זרם העליה של יהודי ברה"מ דרך אוסטריה לישראל. אשר לדבריה הגיע לשיא חדש בחודש ספטמבר.

ראש־ממשלת ישראל גולדה מאיר בשיחתה אתמול עם הקאנצלר האוסטרי ברונו קרייסקי.
צילומרדיו של „אסושיאייטד פרס"

[...]יו"ר מועדון הנשיאים:

[י]הדות ארה"ב [מו]כנה לפעולה

[...]מטרת היהדות האמריקאית היא, להביא את ממשלת אוסטריה לידי חזרה מהחלטתה מסוף השבוע שעבר — הכריז יעקב [סט]יין, יו"ר מועדון הנשיאים של הארגונים היהודיים בארה"ב, בתום ישיבה של המועדון.

הישיבה נערכה בדלתיים סגורות. בסיומה אמר סטיין בשיחה [עם כ]תב הסוכנות: „אנו עוקבים [...]דות אחר ההתפתחויות ויש [...]כולתנו לצאת לפעולה של ממש תוך זמן קצר, אם יחייבו זאת הנסיבות". בתשובה לשאלה, מה בעצם יכולה יהדות ארה"ב לעשות, אמר סטיין, כי יש לזכור שיהודים אמריקאים רבים שוהים בעסקים עם אוסטריה. קיימת תנועת תיירות ערה והאוסטרים נתונים במידה רבה של רצון טוב בארה"ב.

בהמשך השידור נאמר, כי מדינאים רבים ברחבי העולם, ובכללם ראש ממשלת אוסטריה ד"ר קרייסקי, למדו שלא להקל ראש בהחלטות ובפעולות של יהדות ארה"ב, בעיקר כשהדבר נוגע ליהדות ברה"מ. (ע)

ארה"ב מאשרת: 12 „טו 22" נמצאים בעיראק

מאת נחום ברנע, סופר „דבר" בארה"ב

ואשינגטון, (מיוחד ל„דבר"). — **דובר משרד החוץ האמריקאי אישר אתמול ידיעות על המצאם של כ־12 מפציצים מדגם „טו־22" בעיראק. לפי מקורות במשרד ההגנה, מדאיג גילוי המטוסים את אירן וישראל. (וראה „דבר היום" בעמוד 5)**

משערים, שהמטוסים ישארו בעיראק, אבל מקדים בפנטאגון אינם מוציאים מכלל אפשרות נוכחות המטוסים בעיראק לצורך אימוני הסובייטים בלבד.

„טו־22" הוא מפציץ על־קולי חדיש הטס במהירות של 900 מייל לשעה. הוא מסוגל להגיע למטרות רחוקות 1400 מייל מבסיסו, ולשאת 1200 פצצות. לדברי הפנטאגון, הטייסת שהגיעה לעיראק היא משלוח ראשון של מטוסים מדגם זה אל מדינה כלשהי מחוץ לברה"מ.

קיימת השערה, שמשלוח המטוסים מהווה אחת תשובות הסובייטים לארה"ב ולאירן, להאצת התעצמותו של חיל האוויר האירני. אירן רכשה באחרונה מטוסי „פ־14" ו„פ־15" בסכום של שניים וחצי מיליארד דולאר, וברשותה קרוב ל־200 מטוסים.

המקורות מסרו, שה„טו־22" מסוגל להפציץ ביעילות רבה כל מטוס אחר באיזור, מטרות בישראל. בפנטאגון מטילים ספק ביכולתם של העיראקים להטיס ולתפעל את המטוסים, ומשערים שהסובייטים מתחזקים ומפעילים אותם.

אין סימן לכוננות מצרית בתעלה

מאת שבשון עופר, סופרו הצבאי של „דבר"

באיזור תעלת־סואץ לא נראו אתמול כל סימנים העשויים להעיד על כוננות בצד המצרי, בניגוד לידיעה של סוכנות איי. פי. שציטטה את סוכנות הידיעות המזרח התיכונית המצרית בדבר הכרזת „כוננות מלאה" בקרב הכוחות המצריים בצפון התעלה ובמרכזה.

מהצד הישראלי לא הובחן שום שינוי בגדה המערבית של התעלה והחיילים המצריים נראו נעים כרגיל

(סוף בעמוד 2, טור 6)

סוכל נסיון לחטוף מטוס

אמסטרדם, (צ׳ר ע"ץ יופ"י). — אורח מערב גרמני ניסה אתמול להשתלט על מטוס נוסעים של חברת התעופה ההולנדית ק.ל.מ., אולם הצוות והדיילת הצליחו להוציא מידיו את האקדח. ואף אחד מ־29 הנוסעים לא הבחין בכך שנעשה נסיון חטיפה — כמסרה משמרת נמל התעופה סחיפהול שליד אמסטרדם.

בן־גוריון חזר לביתו

דוד בן גוריון, שאושפז לפני כ־10 ימים במרכז הרפואי ע"ש שיבא ב„תל השומר", עזב אתמול את בית החולים וחזר לביתו.

ממלא מקום מנהל בית החולים, ד"ר בוליסלב גולדמן, אמר לכתבי עתים: כי בן גוריון סבל מחום והצטננות. הרופאים מצאו, כי מצב בריאותו השתפר והוא שוחרר לביתו.

גוברת ההתעללות באסירי ציון

קבוצה גדולה של עולים מברה"מ הגיעה אתמול במטוס מיוחד מוינה.

הבאים הם מאיזורים שונים בברה"מ, ובכלל זה הרפובליקה הבוכרית הגרוזינית. בין העולים גם אקדמאים רבים. כשליש מכלל המפרנסים שבקבוצה. העולים אמרו, כי לא נתקלו בקשיים במעבר דרך אוסטריה, ואף לא הבחינו בשמירה בטחונית מוגברת במעבר הגבול צ'כיה־אוסטריה.

התעללות באסירי ציון

התעללות הרוסים באסירי ציון העצורים במחנה־המעצר שבהרי אורל הולכת וגוברת. הגיעו הדברים עד כדי כך, שהאסירים במחנה־המעצר פרם הכריזו על שביתת כתיבת מכתבים לקרוביהם במחאה על החרמת־הדואר הנשלח אליהם.

בפגישה בקיבוץ יגור, שהתקיימה בנוכחות ליב קורנבליט ששוחרר באחרונה, בנותיו של מרק דימשיץ ואשתו של ו. מרקמן, נמסר על ההתעללות במחנות המעצר. בין היתר נודע, כי השלטונות הסובייטיים שלחו באחרונה את מרקמן למאסר במחנה נידח הנמצא באיזור קרסנויארסק. במחנה זה כלואים 900 פושעים פליליים, בתוכם 200 במשטר חמור. האסירים, שכולם מרצים את תקופת מאסרם השלישית או הרביעית, יודעים כי לעולם לא יצאו לחופשי והם גורמים מפעם בפעם לקטטות ומתעללים במרקמן בשל היותו היהודי היחיד והאסיר הפוליטי היחידי במחנה זה. אולם על אף המצב הקשה מצליח מרקמן להתגבר על התוקפים ו־

(סוף בע׳ 2, טור 5)

מאמצים למנוע השביתה בבתי־החולים מהיום

מאת שמעון פינס, סופר „דבר"

ממלא מקום מזכיר ההסתדרות י. משל, ויו"ר המחלקה לאיגוד המקצועי א. אברהמוביץ, זימנו אמש ישיבה, בה משתתפים נציגי שרות נציבות המדינה, מרכז קופת חולים, מנכ"ל משרד הבריאות פרופ׳ ב. פדה ונציגי עובדי בתי החולים הממשלתיים וארגון עובדי קופת חולים. הפגישה זומנה לאחר שעובדי בתי־החולים הממשלתיים החליטו לפתוח הבוקר בשביתה כללית בבתי־החולים הממשלתיים.

בהתייעצות זו הציע מנהל משרד הבריאות פרופ׳ ב. פדה להמשיך בהתייעצויות ולנסות למצוא מוצא כדי לבטל את השביתה העומדת לפרוץ הבוקר, בינתיים הודיעו נציגי בתי־החולים של קופ"ח בילינסון ועפולה, כי הם מצטרפים לשביתה.

הישיבה החלה בשעה 9.00 בערב ועד שעת מסירת הידיעה בחצות, נמשכים הדיונים וההתייעצויות הן של העובדים והן של המעסיקים במטרה למצוא פתרון ולמנוע את השביתה.

דניה מביעה תמיכה בטרפר

קופנהאגן, (שרות „דבר"). — שר־החוץ הדני ק. ב. אנדרסן, פירסם אמש הודעה, בה הביע אהדה לשאיפת בני משפחת טרפר להתאחד עם אבי המשפחה שלטונות פולין כופים ממנו אפשרות יציאה לישראל. בעקבות כך אף הורה השר הדני לשגרירות ארצו בפולין להעניק אשרת כניסה לדניה ללאופולד טרפר.

עוד נמסר, כי ממשלת דנמרק תתמוך בהצעה להעלות את בעיית איחוד המשפחות לדיון בועידה לבטחון אירופה, המתקיימת בימים אלה בז'נבה.

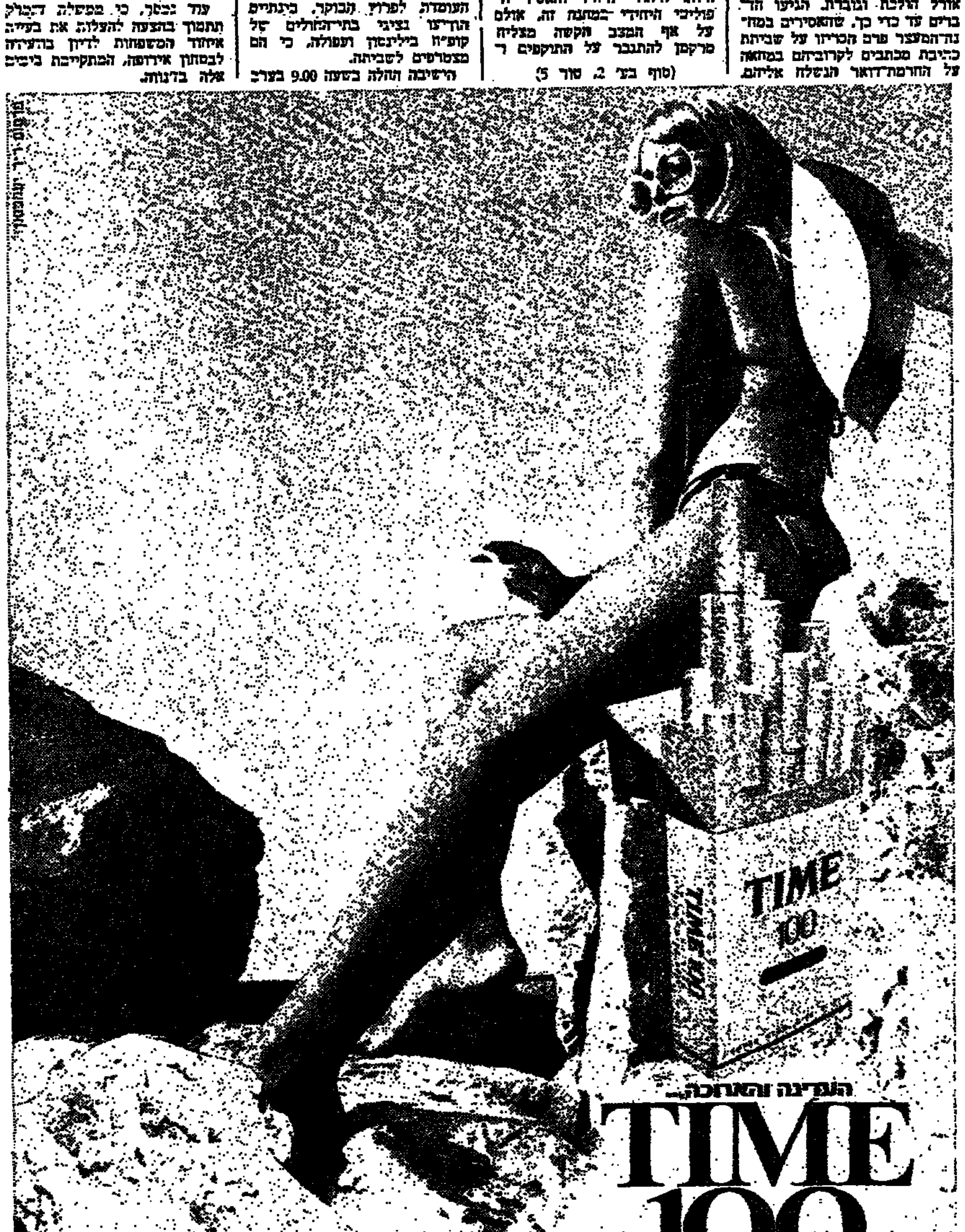

היום ברדיו ובטלויזיה

ברדיו ברשת ב׳
בשעה 7.30 בבוקר
ח"כ לובה אליאב —
על המחנה המשותף של המערך.

בשעה 13.55 ברשת ב׳
זאב שרף, שר השכון —
על תוכניות השכון ב־4 שנים הבאות.

בטלויזיה בשעה 20.20
משה דיין, שר הבטחון —
על המדיניות בשטחים.
השר ישראל גלילי —
על אופציות לשלום.

אמת
המערך

כנס חירום של רפתנים באזור הדרום יתקיים במושב ערוגות ביום רביעי 3.10.73 בשעה 21.00 כל רפתני אזור הדרום מוזמנים.

אנו מודיעים בצער על פטירת חברתנו
אופירה בלוך ז"ל
הלויה תתקיים היום, יום רביעי, ד׳ בתשרי תשל"ד 3.10.73 בשעה 16.00 באלונים
המשפחה
ובית אלונים

במלאות שלושים לפטירת בעלי, אבינו וסבנו
משה (מוניה) קרפל ז"ל
נעלה לקברו ולמקס גילוי המצבה
מחר, יום חמישי, ה׳ תשרי תשל"ד (4.10.73) בשעה 4.00 אחרי הצהריים בבית העלמין בחולון.
קרובים וידידים נפגשים ליד השער הראשי של בית העלמין
המשפחה

למשפחה ולבית קרית־ענבים
אתכם בצערכם על מותו של
מאיר (מוני) מנדל ז"ל
בית נוה־ים

הרעיה, האמא והסבתא
פפה גרומן
איננה
מועד הלויה במודעות ובטלפון 953454, 418348
המשפחה המתאבלת
נא להמנע מביקורי ניחומים.

על מותו ללא עת של חברנו
יוחנן סעדיה ז"ל
בעת פליחות מדינית־חינוכית
מתאבלים
חבריו במחלקה לקשרים בינלאומיים של ההסתדרות

הפגנת תלמידים מהרצליה ומגבעתיים מול השגרירות האוסטרית בתל־אביב אתמול.
צילום: מיכאל פרוידין

משלחת הסתדרותית הגישה מחאה לשגרירת אוסטריה

משלחת ההסתדרות – משלחת ההסתדרותית רמת דרג, בראשותו של מ״מ מז״כ ההסתדרות ירוחם משל, וחברי הועדה המרכזת יהושע השביעי, צבי הילר ו־שמואל בהט, הגישה את־מול עצומת המחאה על החלטת ממשלת אוסטריה בעניין מעבר יהודים מברה״מ לישראל דרך אוסטריה ומחנה־המעבר בטירת שנאו בווינה.

העצומה הוגשה לשגרירה אוסטריה בישראל ד״ר יוהנה נסטור, בבית־השגרירות ברחוב הרמן כהן 11 בתל־אביב. מ״מ המזכ״ל הטעים בפני השגרירה כי העצומה מדברת בשם מיליון ומאתיים אלף חברי ההסתדרות בישראל, בהתאם להחלטה פה־אחד של ועדה הר־מרכזת ובייצוג כלל של כלל המוסדות העליונים המרכזיים של ההסתדרות והעובדים הכללית.

השגרירה: מיסמך חשוב

השגרירה נסטור עיינה בעצומה ובמעמדה על תבנה אמרה: „זהו מסמך חשוב ורב עניין, שכן הוא מייצג דעתם ובקשתם של למעלה ממיליון פועלים ועובדים מאורגנים בהסתדרות". היא הבטיחה להעביר את העצומה, כלשונה ד־כלקונה ובהסברות, לידיעת הקאנצלר האוסטרי ד״ר ברונו קרייסקי. „קרייסקי, כסוציאליסט, המעיינת, יתייחס אל נכון אליה בכל תשומת הלב בהיותה עצומה המדברת בשמם של מיליון פועלים". באותו מעמד הודתה השגרירה לנוכחי ההסתדרות להעביר את העצומה באמצעות קו הטלקס הישיר המקשר את השגרירות בתל־אביב עם משרד־החוץ האוסטרי בווינה.

בצאת המשלחת ההסתדרותית מבית השגרירות, כשהיא מלווה על־ידי חבר הסגל הדיפלומטי האוסטרי, נפגשה עם קבוצת עולים חדשים מברה״מ שהפגינה כנגד לבית ונשאה כרזות באנגלית וברוסית לשינוי החלטה ממשלת אוסטריה.

גם משלחת ההרות־הצה״ר

משלחת מטעם ההנהלה הצלולית של תנועת־הצה״ר נפגשה אתמול עם שגרירת אוסטריה בישראל ותבעה בשם חברי תנועת הצה״ר ברחבי העולם, את ביטולה המיידי של ההחלטה המחפירה של ממשלת אוסטריה ביחס למעבר עולים מברה״מ. המחאה כינתה מוצה״ל „סיוע הסחיטה של השידור הער־בי".

יו״ר התנועה, עו״ד רפאל קוט־לובין, מסר לד״ר נסטור מכתב בנידון.

פלד: רשעות וציניות

ידענו שיש חזית של יציאת יהודים מברה״מ ומארצות ערב; ידענו שיש חזית של קליטתם בארץ ועתה כופה עלינו ממשלת אוסטריה גם חזית חדשה — מאבק על זכות כעבר חפשי של יהודים. אמר אמש שר הקליטה נתן פלד, בעצרת מחאה שהתקיימה ב־ירושלים.

בהפגנה השתתפו כ־300 איש.

עורכי־הדין יבריכו דעת הקהל בעולם

נשיא לשכת עורכי הדין יצחק סוניק, שיגר מברקים מחאה לאר־גוני עורכי־הדין הבין־לאומיים ב־עקבות הכרזת ממשלת אוסטריה שלא להעניק שירותי מעבר ל־יהודים עולים מברה״ב.

מ.מ. מזכ״ל ההסתדרות ירוחם משל בהגישו אתמול, בראש המשלחת ההסתדרותית, את עצומת המחאה לשג־רירת אוסטריה יוהנה נסטור.

מומחים נפצעו בבדיקת מטילי־הכתף

רומא, (ע״ץ). — שני מומ־חים, שבדקו את טילי הכתף ש־נמצאו בידי חמשת המחבלים ה־ערביים באוסטיה שליד רומא, נפ־צעו שלשום בבוקר כתוצאה מ־התפוצצות נפץ של אחד הטילים.

כזכור, נתפסו חמשת הערבים בעיר הנופש אוסטיה, לאחר שכו־ננו בכוונה להפיל בטוס של „אל על" באמצעות טילי קרקע־אויר המופעלים בן הכתף. שני טילים כאלה מתוצרת סובייטית, נתגלו בדירה שבה התגוררו ה־חשודים.

יוחנן סעדיה נהרג בחבש

ד״ר יוחנן סעדיה, מומחה ישר־אלי שיצא בשליחות ארגון הע־בודה הבין לאומי לאפריקה, נהרג בתאונת דרכים 350 ק״מ מדרום לאדיס אבבה. התאונה ארעה ביום א׳.

ישראלי נוסף, רפאל חכמוב, ש־נשלח על ידי המחלקה לשיתוף בין לאומי בכשרד החוץ, נפצע קשה באותה תאונה.

בנו של המנוח יגאל סעדיה, בן 24, ואחותו גילה לאור, נחבלו קל.

הארבעה נסעו יחד במכונית ב־דרך עפר כאשר עז פראית חצתה את הדרך, גרמה לתקר בגלגל ול־הידרדרות המכונית לתהום שבצד הדרך.

גופת המנוח הובאה אתמול במ־טוס „אל על" מאתיופיה. באותו כמטוס הגיעו גם הפצועים.

דבר
DAVAR

העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
מזכיר המערכת אליהו אגרס
מנהל כללי גדעון נאמן

המו״ל — „דבר" בע״מ
נדפס בדפוס „דבר" בע״מ

המערכת והמנהלה: תל־אביב, רחוב שינקין 45, ת.ד. 199, טלפונים 286141 (6 קווים)

סניפים:
תל־אביב, בית „דבר", רחוב שינקין 45, טלפון: 286141
ירושלים, מערכת ומנהלה, רח׳ הלל 16, טלפונים: 231251-3
חיפה, רחוב הנביאים 27, טלפונים 3—2—642111

דעת הקהל האוסטרית נוטה להתלכד נוכח הביקורת

מאת א. קו, סופר „דבר" באוסטריה

וינה, (מיוחד ל„דבר"). — בי דעת הקהל האוסטרית הח־לו ניכרים חילוקי דעות, בי אשר להחלטת הממשלה ה־אוסטרית להפסיק את אפ־שרות השהייה לקבוצות עולים יהודיים מברה״מ ב־דרכם לישראל. חילוקי הד־עות הוציאו מפלגות, איגודים מקצועיים ומשפחות. עם זה ניכרת מגמה, להתלכד מאחורי החלטת הקאנצלר נוכח הלחץ החיצוני המופעל עתה מכיוונים שונים על אוס־טריה, והביקורת החריפה הנשמעת כנגד ההחלטה.

חילוקי הדעות קיבלו את ביטויים במרבית העתונים האוסטריים. כא־שר זה בצד זה הוצגו עמדות נוג־דות בכל אותו עתון, בלי קשר דווקא להשתייכותו המפלגתית או נטיותיו הפוליטיות.

„די פרסה" הוינאי, דרך משל, מביא בגליונו האחרון מאמר הת־קפה חריף על הקאנצלר קרייסקי ובצידו מאמר נגדי התומך במ־עורים בהחלטת הממשלה האוס־טרית. בצד מגמה זו ניכרת, כא־מור, התלכדות מסויימת של הצי־בורת האוסטרית כנגד הלחץ ה־מופעל מבחוץ על ממשלתם וכנגד האשמת ממשלת אוסטריה ב„כניעה". „סידוב להעניק לסובייטים מעמד של מדינה מועדפת ביותר" ישל בביקורת חריפה ביותר, להשפיע במעמד על מאון התשלומים האמריקאי. בצד אוטוריה עומדת מול סכנה של התקפת טרור מווי־נה עליה — כך למשל שורך העתון „זאלצבורג נכריכטן".

העורך, קארל היינץ ריצל, כתב גם, כי מאז ומעולם תמך בעקביות במאבקה על ישראל נגד הסמוך. אולם הוסיף: „ברצוני לצאת בהוד־לביות דומה כנגד אותם ישראלים — כיונאי לשעבר טדי קולק — אשר ללא ספק חשד על בשרם בה פרידס אובדן מולדת, ועתה יוצאים בהאשמות כנגד הקאנצלר האוסטרי על „פחדנות".

גם עתונים נוספים יוצאים להגי־נה ממשלתם ומתבים, כי אוסט־ריה נשאה במשך שנתיים בעול וכסיכונים שנבעו מהעזרה שהעני־קה למהגרים היהודים. ואילו עתה מוסיפים העתונים „הגיע הזמן ש־אומם אחרים המדברים גבוהה גבוהה יטלו אף הם חלק בעול". נראה שהביקורת הכללית שהוב־עה כנגד ההחלטה הממשלה האוס־טרית, הביאה ללכוד התושבים מאחורי ההחלטה ממשלתם. אפילו כל אלה שאין ליבם שלם עם ההחלטה זו.

מאמרים שיתכן הסדר

נראה, שהאוסטרים מעוניינים ב־אפשרות להגיע לידי הסדר כלשהו, שיאפשר המשך הסיוע לקבוצות המהגרים. תוך מילוי, לכאורה, אחר התחייבויות ממשלתם למחבלים הפלשתינאים. מכל מקום, תחושתם של האוסטרים היא שהם עשו די והותר ואין זכות למדינות אחרות מעלל בעניין זה פטנת כמם, לפי־תוח ביקורת על החלטה ממשלתם. מרבית האוסטרים גם משוכנעים, כי אף אם לא היתה החלטת ממ־שלתם „נאותה" ומוצדקת, הרי שאין מקום לביקורת מעין זו ש־כתוה ממשלת חוקות כאוסטריה „אשר לא הצליחו למנוע במקרים דומים מלחץ דמים ואשר איפשרו לאחר כל זאת למחבלים פלשתינ־איים לצאת מארצן ללא עונש". ברוח זו גם התבטא אתמול שר המשפטים כריסטיאן ברודה, שהיה במשתתפי הדיונים עם המחבלים ב־ליל החטיפה.

„פירפור לגרויסמן"

חשיבות גדולה יותר רואים ב־הודעתו של ברודה, כי אוסטריה לא הגיעה לכל הסכם עם המחבלים או עם דיפלומטים ערביים. ל־דבריו, הממשלה החליטה את אשר החליטה באופן חד־צדדי, ללא כתמורה לשחרור החטופים. טענה זו נשמעת כפלפול ליבא־ליסטי ולא תתקבל בקל על דעי־הן של האום ברחוב או על דעת הציבור מחוץ לאוסטריה. אולם מאידך יש לזכור, כי עצם מע־מדה של אוסטריה כמדינה חופ־שית וסוברנית מבוסס אף הוא על פיקציה משפטית דומה.

למעשה, שחרור אוסטריה מכ־בוזות הכיבוש לאחר מלחמת ה־עולם השניה, בא בעקבות הבנה עם הסובייטים, כי המדינה תה־יה נייטראלית. החלטה על היות אוסטריה נייטראלית נתקבלה על־ידי בית־הנבחרים האוסטרי, יום אחד בלבד לאחר שהחייל הזר האחרון יצא את גבולות המדינה — כך שלכאורה אין התקבלה החלטה זו באווירה חופשי וללא כל לחץ בחוץ וההחלטה אף הוכרה כבזו על־ידי החוק הבין־לאומי. כך גם אין איש יודע, לכשעה. מה הובן ולא הובן. ה־צדדים במשא ומתן באותו לילה דרמאטי ארוך בגמל־התעופה שוואכאט.

„השומרים — 180 מעל לכותנו"

נקודה נוספת אשר העלה רודה בדבריו עלולה לחזק את מעמדו של קרייסקי בקרב ציבור. קאינו נותן דעתו על משמעות החלטתו — מבחינת התמיכה למעשה שהעניקה למחבלים והסכנות ה־טמונות בהחלטה זו לעתיד. רודה סכן, שאין בכוח המדינה להמ־שיך ולהחזיק כ־80 שומרים על מחנה שנאו וכשוטרים נוספים כ־מספר הזה להגנה על קבוצות ה־יהודים בדרכן מתחנות הגבול ל־מחנה. שכן, לדעתו, אם לא הי־נענים לתביעות המחבלים, הרי ששיירות עולים אלה היו הופכות מטרה להתקפות חולכות ונשנות של מחבלים — כעוד המשמרה הוהנדרמיה האוסטרים סובלים ממחסור כרוני חמור בכוח אדם.

בכל מקום בכל שתולק הד־בר ניכרת נטיה מוברת הולכה בדעת־הקהל האוסטרית לתכוך ב־החלטת קרייסקי והתרבים הגול־כים מאמרים המגינים את מות־חי הביקורת מהמו״ל אשר אינם מתחשבים בבאמצאה של אוסטריה בעבר.

אחיו של קרייסקי חי בעוני בירושלים

מאת שליח „דבר"

וינה, (מיוחד ל„דבר"). — בבירה האוסטרית הוכירו אתמול, כי לברונו קרייסקי אח בירושלים שלא ראה זה 38 שנה. אחיו של קרייסקי עלה אז לישראל ועדיין חי בירושלים.

לפני כמה שנים נכתבו מאמרים בעתונות־הארץ על אחיו של הקאנצלר האוסטרי החי בירושלים בעוני ובבדידות, כמנתק מאחיו, ואנשים שהכירו בעבר את אחיו של הקאנצלר האוסטרי כצביעים על הדמיון הרב בין השניים. בשנים הרבות שבהן חי אחיו של קרייסקי בישראל, הספיק ללמוד עברית. מעט מאד ידוע על האיש פרט לעובדה, כי הוא חי בבדידות ובעוני רב. לפני שנים היה אחת הדמויות הססגוניות של ירושלים.

קיצוב הגאז הונהג בארה״ב

וואשינגטון, (א.ס.). — הממשל האמריקאי הודה אתמול על הנהגת קיצוב בהספקת גז פרופאן בארה״ב והודיע על הקמת מערכת פיקוח והקצאה של דלק להוסמה ביתי, אשר הופעל בקרוב.

ג׳ון לאב מנהל משרד האנרגיה האמריקאי, מסר בהודיעו על החל־טה זו, כי הוראות אלה של הממ־של הן חיוניות במטרה „להבטיח שלא יהיה בית מגורים, חווה או בית חולים, אשר יישאר ללא חי־מום" בחורף זה. לאב הוסיף: כי בעתיד הקרוב תפורסמנה הוראות בנושא.

נחשפו תאי מחבלים בגליל ובאזור ג׳נין

מייחסים להם הטמנת רימונים בבתי־קולנוע בחיפה

הקייץ ופיגועים באזור כרמיאל ב־71־70

מאת יואל דר, סופר „דבר"

הודעה הבטחון השמש באחד הניה תא שעסק בפעילות חבלנית ובמהלך החקירה נעצרו ה־משקה שבהם תושבי הכפר בחף בגליל המערבי בעל הפי־הה כרמיאל.

בחקירה שנערכה לאחר צאת ה־מפצע מחדר הניתוח, נמצא, כי הוא ושנים מחבריו עמדו לבצע ב־יום ג׳ בלילה נסיון פיגוע בבית־קולנוע בפעולה או ליד הכפר. עם הרצה בכפר, בתוך בפקר ברתוב הגליל בנן נשב דוד פרסקי, רב־פקד שמה פרלבן ופקד נוג הירס, ראש הלשכה לתפקידים מיוחדים במחוז, כי החשודים קרובים ה־מתגוררים בכפר הבליטים בלב־בן, ובהם כאלה בבהרות לאר־גוני חבלה, שהגבו לחזור לישר־אל לבצירת פיגועים ולגיוס הוש־בים בקוסיים לשירות ארגוני ה־חבלה. כן כפור, שורשות־הבט־חון מייחסים לחשודים הנ״ל את הנחת בכמן חבר־החבלה שנתגלה בעצמה בשולי הכפר נתף בהתגיה פצוע הובא לבית־החולים ושם סי־פר, כי מצא הפך בלהי מזוהה ליד הכפר כבו הוא בתגורר והנא הת־פוצץ בידו. בשל פציעתו הקשה התעכבר ליד להגר בתו. אנשי כוחות הבטחון הגיעו לבית״ח ב־פיר יצאו לבקום שבו אירעה ה־התפוצצות. בבדיקה מקיפה נתגלו בבקום שרידיו של מטען נאולתר. הסכייה של 1971 ובן את שני הפי־געים בכרמיאל בתחתית לבמבר 1970. כזכור חובלה בריכת־המים בכרמיאל ובהלהי כאי 1971 בבעה חבלה באיזור התעשיה.

בחקירה נתגלה, שחברי החוליה שנתגלו בבצרה היו לחברים שבהם בוצעו שני הפיגועים. בין הנעצרים: שתאדה כבר, בן 32, ואחיו עבה, בן 29, הנבצאים בבעצר לפי הוד למת בית־המשפט עד להבאתם ל־דין. תיק של החשודים הועבר ל־פרקליטות בחוז חיפה.

מעצרים באזור ג׳נין

חוליית המחבלים שהטמינה ב־16.7.73 שני רימונים בבתי־קולנוע „ארמון" ו„חן" ב־חיפה, בעצרה אור ליום ג׳ על־ידי כוחות הבטחון באזור ג׳נין. הפעילות של החוליה, שמנתה שלושה צעירים בני 21—19, התאפ־שרה בשל פציעתו של אחד מאנ־שי החוליה שניסה להכין בסכן לצורך ביצוע חבלה בפעולה. הד־

כתב צהרים כותב, כי כהסברתי ישראל הקיבה בובנו תוליה בחיד חדה, שתפקידה היה לנסות לגלות את כבצע שני נסיונות הפיגוע ב־בתי־קולנוע בחיפה ואחד בדרך גם הסתיימו ללא פגיעה. אור ליום ג׳ נסתיימה החקירה עם כעצרים של השלושה, שאחד בהם, כאמור, מצוע וסלטיו הופקדה שמירה ב־בית־החולים שבו הוא מאושפז.

פגישת ג. מאיר־קרייסקי

(המשך מעמוד 1)

פני שהתשיחות הפתוחיים, ד־שני הצדדים לא הצליחו ל־הגיע לכלל הסכם. קרייסקי אמר: כי הציע לראש ממש־לת ישראל להעמיד את מח־נה שנאו שליד וינה תחת חסות הנציב העליון של או״ם לענייני פליטים „אולב־— הוסיף — „לא שמעתי כל תגובה להצעתי".

גולדה מאיר טסה לוינה משט־ראסבורג, בנסיון לשכנע את ה־קאנצלר האוסטרי שלא לשנות את הסידורים הנהוגים לגבי כעבר קבוצות עולים והוזדים במחנה שנאו.

בהגיבו על עמדתו כול כסר שאלות הכתבים אמר קרייסקי, כי הגיע להסכם עם המחבלים אחר המשר את בני הערובה ב־רכבת העולים בכבצע שעבר „כדי להציל את חיי החטופים". הוא הוסיף והדגיש, כי ההחלטה לסגור את מחנה שנאו אין פירוכה. שאוסטריה נפשה את בריגיונה המסורתית לספק מעבר חפשי ומקלט אחר ליהודים ולפליטים אח־רים. „אוסטריה תמשיך למלא את חובתה בהתאם לאידיאלים ההו־מאניטריים. לא נמנע מאיש ל־בוא לאוסטריה. אולם, לא נאפשר קיומה של סידורים הארגון מיו־חדים לצורך זה" — אמר הקאנצ־לר האוסטרי.

„לאחר שיחותיה של ראש הממש־לה עם הקאנצלר האוסטרי הדי־אה גולדה מאיר מינה ללוד בשעה 20.10 לפי שעון ישראל. בנמל התעופה של וינה נפרד מי־מנה שר־הפנים האוסטרי אוטו רוש. בבטוס בו טסה ראש הממ־שלה נמצאו גם 90 עולים מבר־ה״מ בדרכם לישראל. ובוינה נפוצו שמועות אשר לא אושרו, כי גולדה מאיר ביקרה לפני עלותה על המטוס במחנה שנאו, בו שהו עולים אלה עד לטיסה.

ההצהרה שתנצבית של קרייסקי לפני הפגישה

כמה שעות לפני בואה של ראש הממשלה לבירת אוסטריה, הצהיר הקאנצלר קרייסקי פעם נוספת על החלטת ממשלתו וצי־סיף: „אומר לראש ממשלת ישר־אל, כי עליה יהיה לארגן נוהגי מעבר כפי שיודרש מעתה". הקאנצלר האוסטרי הד־גיש, כי ברצת ממשלתו להמשיך ולהתיר מעבר מהגרים דרך אוס־טריה, אולם מעבר זה יהיה חייב להיות מחיר בכל האפשר ותפת־רון הסכני לבעיה זו מוטל על אנשים העוסקים בכך, כגון אנשי תעופה.

ראש הממשלה טסה לוינה מש־טראסבורג במטוס „אל־על" ומיד עם נחיתת המטוס נסעה במכוניתו של הקאנצלר האוסטרי אשר בא לנמל־התעופה לקבל פניה. עם נחיתת מטוס ה„בואינג" של חברת „אל־על" נקטו האוסטרים אמצעי בטיחות יוצאים מגדר הרגיל וכדי להפצות כל מתנקש בכוח. הוסעה ראש ממשלת ישראל במכונית ממשלתית רגילה, בעוד המכונית המשרייטנת המיוחדת, שבה נוספים בדרך כלל אישים רמי־דרג הבאים לביקור באוסטריה, נסעה במרחק מה לפני מכונית הקאנצלר האוס־טרי, כאשר כל הנת..חג. מטל למכוניתה כסוק משטרתי וביטוי אנשי משטרה חמושים.

מסביר הצעתו להעביר את שנאו לחסות או״ם

וינה, (א.פ. ע״ר רע״ץ). — בהסיבת־העתונאים שערך ה־קאנצלר האוסטרי לאחר פגישתו עם ראש הממשלה, התייחס קר־ייסקי לשעות, כאילו מפרה אוס־טריה בהחלטתה את החוק הבין־לאומי. קרייסקי דחה טענה זו בחריפות. בהדגישו, כי ממשלתו קיבלה את ההחלטה לסייע להגי־רת היהודים מרצונה באורח חו־פי. ואיש לא כפה אותה עליה. כן גם הדגיש, נתקבלה ההחלטה למלא את התחייבות אוסטריה כל־פי המחבלים באורח חופשי על־ידי הממשלה האוסטרית ולא נכפ־תה עליה, ולכן לדעתו, אין כמש בטענה זו.

קרייסקי הוסיף, כי אוסטריה הרשה שמוגה שנאו יישאר פתוח וכי אף תוסיף להעניק לכמוגה תג־נה בשעתנאית פלאה כבעבר. ב־תנאי שהכחנה יופעל בחסות ארים ויועבר תחת פיקוח הנציב העל־יון לפליטים של או״ם. „נמשיך לדאוג לבטחון המחנה. אולם יק־יה זה על בסיס שונה. שכן על או״ם תוטל האחריות הפוליטית־תית" — הוסיף קרייסקי. כי אף הורה לשר־החוץ האוסטרי רודולף קירכשלגר הנמצא עתה בני־יורק, להעלות הצעתו זו ב־או״ם.

נציב או״ם לפליטים — פאקיטמאני

משקיפים באוסטריה מציינים, כי נציב הפליטים של או״ם לינו סא־קיסמאני ואין לשער שיסכר ל־קבל את הצעתו זו של קרייסקי עקב קשריה של סקיסמאן עם מדי־נות ערב. לכן, סוגים המשקיפים, נראה שאין ממש בהצעתו של קרייסקי, והיא באה רק כדי לע־נות על הביקורת החריפה שנמתחה על החלטת ממשלת אוסטריה מצד ממשלות ודעת הציבור בעולם. בין היתר מצד המימשל והמגבאם של ארה״ב.

עם זאת נמסר מוואשינגטון, כי לממשלת ארה״ב אין כל כוונה ל־החזיר את שגרירה מוינה או ל־הפעיל לחצים משמעותיים על אוסטריה — כפי שדורשים חברי קונגרס מסויימים.

וינה. (סט״א). — בתום הפגי־שה בין הקאנצלר האוסטרי קרייס־קי לבין ראש הממשלה גולדה מאיר אמר הקאנצלר במסיבת עי־תונאים, כי ממשלתו תוסיף להעני־ק אשרות מעבר לשלושה ימים לכל יהודי סובייטי אשר יבקש זאת.

ירדן שוללת נוכחות מחבלים

רבת־עמון, (ע״ר). — ממ־שלת ירדן הצהירה אתמול, כי אין היא מסכימה לכך שהסיוע הערבי לירדן יותנה בנוכחותם של מחבלים פלשתינאיים בתחו־מיה.

הממשלה

(המשך מעמוד 1)

טיפול בעולים אסור יהיו.

במקביל לדיון בממשלה צפויים דיונים והתייעצויות בכל הארגונים היהודיים בעולם וצפויה אף פניה לכל הארגונים הבין־לאומיים ש־יש להם נגיעה בנושא.

צער על התנהגות הקאנצלר

בירושלים מורגש צער על כש־לונו הנוטף של הקנצלר האוסטרי, אשר לא ידע לקבל את ידה המו־שטת של גולדה מאיר ולא ידע ל־העריך את המחווה המיוחדת, שהיא עשתה בכך שנסעה לוינה, בנס־יון להגיע איתו להסכמה — דבר שאף עורר ביקורת מצד מפלגות האופוזיציה בישראל.

הביקור יסייע למאבק

בדיעבד נראה, כי הביקור של ראש־הממשלה גולדה מאיר בנסי־עתה לוינה יסייע למאבק הצי־בורי נגד החלטת הכניעה האוסט־רית באשר הוא הכחיש עוד יותר את הניגוד שבין כניעה מחפירה לטרור ערבי לבין העמדת פנים כל גבורה והקפדה כלפי העם היהודי. התגובה הראשונה בירושלים לאחר כשלון הפגישה בין ראש הממ־שלה גולדה מאיר לבין הקאנצלר האוסטרי ברונו קרייסקי היא, ש־אולי הוא ניצח בקרב זה — אבל ספק רב אם ינצח במערכה על שמה הטוב של אוסטריה ועל ה־רצון הטוב והאמוני לעידוד המחר וההייריות ולשכירה על מעמדה הבין־לאומי של אוסטריה.

ההתעללות

(המשך מעמוד 1)

עדויה לכך זכה באחרונה להרצת כמה מהאסירים.

בפרם ובפוטשבה

בהנהגת בפרם ובפוטשבה אין מ־מצב טוב יותר. שלטונות המחנה דואגים לכך שהיהודים יקבלו את העבודות הקשות ביותר, דבר ה־גורם לכך שאסירים אינם ממלאים לבוא את הנורמה שנקבעה להם. בעקבות אי מילוי הנורמה מגחי־לה פרשת העונשים, הכוללת ניכוי בשכר העבודה, שלילת קניית ב־קנטינה, ביטול ביקורי־המשפחה ואיסור כתיבת מכתבים.

מוצע במיוחד היה סיפורו של בנומו של מרק דימשיץ, כי לאחר שאביהן נדון למוות על „פרשת ביקור המטוס" ניתן לה לבקרו ביקור אחרון. תוך כדי שיחה ניסה כוהר להפסיק את הביקור הקצר, לאחר שבשיחתה הכיר ליימשיץ שמו של אביו שבשובוכה לא מצא הן בעיני המסחר. כאשר ביקרו הבנות ל־הנוקק עם אביהן לפני הפרידה, סירבו לאפשר להן זאת, פרט מצב־יון נוסף שהתייחס לדימשיץ הוא, שלאחר שקיבל הגינה והדבר פור־סם בכל העולם, היה כלוא צוד שנה ימים בצינוק כשהוא אכוד בכבלים בלי שהודיעו לו על הגינתו.

הדוברים מסרו כי על אף מ־אנטישמיות, התעללות המהנגים והסתתם את קאר האסירים בהוד־דים, כולם כלוכדים ולהודים על דיה. החוק אינו אסור ל־עוד קפצת תרות, אך הסוהרים עו־שים הכל כדי שהדבר לא יצלח בידי האסירים. מנרכים אותם ב־עת שהם מתכנסים בתוך האוכל, מונעים מהם לשבת ליד השולחן יחד וכל חומר לימוד או ספרים מוחרמים מיד, אך הצעירים כב־ליהים להצרים על הסוהרים וכמה כתם יודעים היום עברית כבמו ותושה.

פרשה מזעזעת היא פרשת המכ־תבים. לפרות שהאסירים יכולים לקבל מכתבים בכבות בלתי מוג־בלת, קייכת בגזרה המוחקת, ב־מקרה הטוב, את מרבית המכתב אר פעמים לא מוסרה אותו ליעדו. דבר שגרם באחרונה לשביתת אר־כתיבת מכתבים. (ע)

בתעלה

(המשך מעמוד 1)

ללא קנדה, הגיד. גם ברמת־הגולן לא היה אתמול כל הע־פתוחת נוספה.

לדעת משקיפים אין להוציא מכלל אפשרות, שההכרזה המצרית על כוננות באזור תעלת־סואץ באה בעקבות הידיעות על כוננ־ות באיזור קו הפסקת־האש עם סוריה. לפי סברה זו היתה כוונת קאהיר לסייע בצורה זו לסוריה. בספטמבר לא בכבר מטה קטה בידי צה״ל כאשר הופלו 13 כמוטוסיהם בקרבות אויר עם מטוסי חיל־האויר הישראלי.

עם זאת מצפים, שהכונני־ות שננקטו בעקבות ה־ידיעות על תגבור הקו הסו־רי וערנות צה״ל נוסח מצב זה, תפוג תוך זמן קצר.

כותב „דבר" לענייני ער־ביים מעיר: הידיעות על כונ־נות שהוכרזה בצבאות מצרים וסוריה בקרן בעתון הבירותי „אל היאת" בסופכות הידיעה הסו־רית. אך התנועות הרגילות של כוחות אלה לא מסרה על כך דבר. לפי „אל־היאת" הוכבה כוננות כמפני התקפה ישראלית. גם כמו ריכוזים של צה״ל שבראה. בביכול. ברמת־הגולן.

ספיר: דירות חדשות ל־50,000 זוגות צעירים

מצע המערך: חינוך לכל גילאי 4־3

בשנים 1973 — 1970 נבנו 50 אלף זוגות צעירים לדירות הד־שות ועוד 50 אלף משפחות זכו לשיפור דירותם או להרחבתה, אמר שר־האוצר פנחס ספיר בכנס פעי־לים של המערך שנערך בגבעתיים.

שר ספיר סיפר, כי עם הפעלת התכנית החדשה לשיכון משפחות הנרות בצפיפות (תכנית שלושה פלוס), נרשמו בבנק טפחות במרד צע כ־550 משפחות ליום.

שר־האוצר ציין, כי לכוונת זאת שהתפתלות הרבה בסקטור הבניה היא גורם אינפלציוני מובהק, מע־רוח הממשלה בניה לדיור. עתה נבנאות 90 אלף דירות בבניה ויותר מבחציתן בבניה ציבורית ה־מערך הבניה כ־240 אלף דירות בכל הסקטורים בארבע השנים ה־באות.

בנושא אחר אמר השר ספיר, כי אם ייכברו בארץ המוצרים ה־בסיסיים במחירי השוק העולמי, תחול עליית כחירים עצומה ד־בלתי בשוערת. שר־האוצר כפן, שבשום מקום בעולם אין מבטב־דים בירים ומוצרי־חלב כמו בישר־אל, כדי לשמור על מחירים הנמוך של המצרכים היסודיים.

השטחים והשלום

בנושא השטחים והשלום אמר השר ספיר, כי שום יתרון כלכלי כמו בארוע־הנפט בסיני, או כ־חב הגדול בסיני, לא יכבנו את ישראל כלהחזיר על שטחים בעש־רת הבדך השלום. השיקולים יהיו שונים לחלוטין. לא לשם הסגת יתרונות כלכליים ואקולוגיים יצאר נו למלחמה — טיים השר ספיר.

בכעבד המערך להראשה צירית רבת־גן, גרשון ריבלין, הציע ל־קיים בעיריה רמת־גן מבנן חדש, מבנן „תלות ספורתהו", הוא הציע לבנות מנהל כללי לעיריה, כמי שעשה טדי קולק בירושלים, ולה־קים את מוסד האומבודסמן. כך יה כל ראש־העיריה להתפנות ולטפל בבעיות המוסדות בכל ארבע ה־שנים ולא רק בארבעת החודשים שלפני הבחירות. עוד הציע ריב־לין, להלל את השר לאחריות ול־תפקיד על כל אזור ובר בנוצעה הציר שיהיה אחראי לבעיה באזור שלה.

חינוך לכל גילאי 4—3

הוגלם לקליטתם של כל הילדים בגיל ארבע בגנונים ובמרוצה ה־עסור הנוכחי ינצק חינוך לכל גילאי שלוש וארבע — הוליכה ועדת המצע של המערך. ילדים בעוני יכולה יכוהו בגנים אלה בלי תשלום ויוגדל כושר הקליטה של מעונות־יום לבני שנתיים וי־מה שאמהותיהם עובדות או שהם אמהות בירובות ילדים.

בקשר לזה בויין, כי כבר כיום מתחקי כשרד החינוך והתרבות באוזה ניכר במימון לימודיהם של כ־50 אלף ילדים בגילאי שלוש־ארבע. כמעט כל הילדים ברבים מיקובי הארץ, וביחוד בערי הפי־תוח, מבקרים בגנונים.

כ־200 אלף הלבידים ממני מי־פנה נחגים במפעל עזרה בלימו־דים, לאחר תום לימודיהם בבוקר, ומשיגים ההזנה, ועדת המצע מה־ליטה, כי יש להמשיך בהנהגת יום חינוך ארוך בכל בתי־הספר ה־יסודיים את כל אוכלוסיית התלמידים ולא רק את מעוני הסיפוח. יום ארוך זה יהיה במתכונת חדשה ויכלול את שעות הבוקר, ארוחת צהריים ושעות אחה״צ.

כן החליטה ועדת המצע של הכ־בערך, כי יש להגדיל את ההשקעה לקידום וליפור בבנים של ה־בתי־ספר יסודיים או להקמתם, לע־חיד ערכונן של הכניות הלימודים וטסרי־הלימוד לבית־הספר היסודי ולצור הנהגתו של שיטת ההוראה הפעלתנית.

נוסף לכך הציעה הועדה להתי־לים תוך שלוש שנים את החלת חוק לימוד חובה על תלמידי כיתות י׳ — ולבדוק את האפ־שרות של החלות חוק זה על גיל־אי ארבע בגנים. צויין, כי כבר כיום נבנאים יותר כ־80 אחוזים כ־בני שלוש, הגעל ל־90 אחוזים כ־בני ארבע, בגנונים.

ההסתדרות והארגונים הכלכליים גיבשו הצעות להמשך המאבק באינפלציה

המעסיקים אינם פורשים מועדה האינפלציה, אך אינם חוזרים לוועדת המחירים

מאת דוד ליפקין, סופרו הכלכלי של „דבר"

ההסתדרות והארגונים הכ־לכליים יכינו הצעות להמ־שך הטיפול בבלימת האינ־פלציה עד סוף 1974. הצעות אלה יובאו לישיבה נוספת של הועדה לבלימת האינ־פלציה — כוכם אמש בישי־בת הועדה לבלימת האינ־פלציה שהתכנסה בלשכת שר האוצר פנחס ספיר בתל אביב.

בישיבה התברר, שאין הארגונים הכלכליים שוקלים אפשרות פרי־שה מהועדה לבלימת אינפלציה והם ימשיכו להשתתף בה. במהלך הישיבה קראו שרי האוצר והמסחר התעשיה לתעשיינים להמשיך את השתתפותם בועדת המחירים והב־דיקו את הקריטריונים החדשים ש־נקבעו לאישור העלאה המחירים. אולם התעשיינים הבהירו בסוף הישיבה. שאין בדעתם לחזור ל־ועדת המחירים בשלב זה.

על בתחילת הישיבה העלה מ״מ נשיא התאחדות התעשיינים אברהם (בומה) שביט, את בעיית ועדת המחירים. הוא אמר: יש חוק ויש צווים ולמצב כזה לא צריך יותר את ועדת המחירים. יכול פקיד במשרד המסחר והתעשיה לקבל את הבקשות להעלאות מחירים ועל פי הקריטריונים לקבוע אם יש להעלות מחירים או לא. לכן לא צריך ועדה שלמה, שבים התריע. שמתחשבים עתה רק בהתייקרות חמרי גלם בלבד. אין אנו רוצים להגיע למצב של הפסדים במפעלי התעשיה כדי להצדיק העלאת מחירים. אנו רוצים רק קריטריו־נים הגיוניים", אמר שביט והוסיף, שאין התעשיה מקבלת פיצוי על העלאת שכר שהתכוננה בתוספת הראשונה של 1973 ב־28 אחוז. לא על מתח ולא על התייקרות המי־כון, ועוד.

בשל דורש תיכנון לטווח ארוך

מ״מ מזכיר ההסתדרות יהוזה מאל, הציע, שועדת האינפלציה תעסוק בתיכנון לטווח הארוך. אבל בעלבים. זה נושא שממשלות נגדי לות יותר מגלבטות בו. כן הציע שתקום ועדת מומחים חדשה שת־גבש המלצות. כפשל עבוד על השי־בות קיומה של הועדה לבלימת האינפלציה והספים, כי „המשק הקיים מריציג מבחינה פסיכולוגית". משל אמר, שיש להמשיך במצב הקיים לפחות עד 14 בינואר 1974 ובינתיים תפעל ועדת המחירים. אמנם התעשיה תיפגע, אבל היא יכולה לצאת בעול. הוא אינו מאמין שהמשק יכול לעבור באמ־צעות צווים. אבל פירוק הועדה המשותפת יהיה בעל נזק כלכלי ופסיכולוגי לכל. כולל היצרנים.

ספיר: לא כדאי להיכנס למאבק עם הממשלה

שר האוצר פנחס ספיר הגיב על ביתקפת התעשיינים בהטעימו, ש־לא כדאי להיכנס למאבק עם המש־שלה. את אתר לא יצא נשכר. אם התעשיינים יפרשו גם מועדת המחירים וגם מועדת האינפלציה, תמשיך המדינה להתקיים. בפנותו לשביט הוסיף: „אתם או בלעדיכם נפעל". תקופת הועד הלאומי הלפה לפני 25 שנה. יש חוקים ויש כנסת. (בר־לב: יש גם צווים). הוסיף ספיר. שר האוצר רמז ל־אילם הרפתנים להפגין לפני ביתו וציין, שמאה הפריצה לביתו בכוער סבא נ־צב לפני ביתו שוטר. ומאז אינו נבהל מאיומים ומהתקפיות.

ברוח שבים הגיב, שהוצאת צווי פיקוח אין בה שיקול דעת. אין להעשיינים מה לעשות יותר בועדת המחירים, כי לא זקוקים לשיתופם. תגובת ספיר היתה חדה וחלקה: מברח לא יצא שום־דבר.

בר־לב: מחיר התעשיינים מהתחמקויות והתחכמויות

שר המסחר והתעשיה חיים בר־לב, אמר, שהתעשיה אכנם סובלת מהתיקות, אבל בלי אינפלציה במ־דינה יותר קל למלם. הוא איש רואה שינוי מהותי בחוסים הק־רובים. אם כי אינו יודע מה יהיה בעוד שנה. מחירי הגלם מתייקרים בכל העולם. הממשלה כתחשבת בהתייקרות חמרי הגלם ומתגבת מיצוי להתעשיה. גבה, שלא לכל סעיפי ההתייקרויות ניתן פיצוי. בר־לב הסיק, שכל גוף המיוצג בועדת האינפלציה ניצב לפני ני־גודי אינטרסים וכל הפתרון שאנו־טימלי אינו הפתרון המבסימאלי.

בר־לב שלל את טענת התע־שיינים על ירידה ברווחיות התע־שיה. הוא אמר, שרווחי 1973 הם כלום מינוס כול 1972. ורווחי התעשייה לא יספגו את ההתייקרויות. בחו־שים ינואר־יולי לא היו 80 אחוז מהמוצרים בפיקוח ויכלו להעלות את מחיריהם ורק 20 אחוז היו בפיקוח. על כך בחדשים יולי־דצמ־בר יצמרכו התעשיינים להצטמ־צם. בר־לב הודה, שיש דברים ש־אי אפשר לפקח עליהם כמו על 40,000 דירות הנבנות על ידי הר סקטור הפרטי.

לפי הערכת בר לב לא צפויה עד אמצע 1974 מהפכה, עליה חמירי הגלם העולמי. הוא אינו אופטימי לגבי הסיכוי לגרוע־אינפלציוני מבחינה התעשיינים ה־היה, שאם התעשיינים יצאו הב־חקויות התהגבויות לא יהיה יו־תר טוב לעם ישראל ולתעשיה. החלטת התעשיינים לפרוש מוע־דת המחירים היא תגובה רגשית. הוא קרא להם להתחבר שנית. לא יהיה יותר טוב לתעשיינים. משו־השתתפותם בועדה. הוא הב־היר, שועדת המחירים תעבוד גם אם יפרוש איתה.

בר־לב הציע, שההסתדרות וה־תעשיינים יכינו הצעות לטווח ארוך לבלימת האינפלציה. לאחר שספיר הודיע שהממשלה הולנה בשורה של פעולות, התעורר ויכוח על מועד הישיבה של הועדה. שר האוצר הביע נכונות לכנס את הועדה בכל עת. אפילו בבוצאי יום־כיפור.

נדחתה תכנית אלון ללימוד אקדמי באונ׳ הפתוחה

מאת סופר „דבר"

המועצה להשכלה גבוהה לא קיבלה את הצעת משרד החינוך בדבר אופציה של האוניברסיטה הפתוחה. ב־ישיבתה מאתמול החליטה המועצה שהאוניברסיטה ה־פתוחה תתרכז בהכשרת מורים מוסמכים לקראת ה־תואר הראשון, בסיוע לתל־מידים המבקשים להשלים את בחינות הבגרות והענ־קת השכלה למבוגרים ב־תכנית סידורית לימוד על נו־שאים יהודיים וישראליים המיועדים לגולה.

כידוע, הציע שר החינוך יגאל אלון, להקים אוניברסיטה פתוחה שתלמד באמצעות חומר בכתב וכן באמצעות שידורי רדיו ושלו־וזיה. כשרד החינוך הציע לשים את הדגש על הקניית לימוד אק־דמאי ואילו „יד־הנדיב", המסייעת במימון התכנית, הציעה לשים את הדגש בסיוע לתלמידים הרוצים להשלים את בחינות הבגרות ומתן השכלה למבוגרים ומי התפקיד האקדמי יהיה משני.

הממשלה אישרה בשעתו את הקמת האוניברסיטה הפתוחה ו־אתמול החליטה המועצה להשכלה גבוהה להעמיד את הניסוי בתוך „יד הנדיב", ועדת משנה, בראשו תו של יגאל אלון, תקים תגוה אקדמית לאוניברסיטה פתוחה. תב־נית הלימודים להשלמת תוכנית התיכוני תעובר בשיתוף משרד החינוך והבנת סידורות־לימוד על נושאים יהודים וישראלים המיוע־דות לגולה תיעשה בשיתוף מ־מוכנות.

המועצה להשכלה גבוהה הסמי־כה את הסמינר באורנים להעניק לתלמידים את התואר בוגר הוראה. המועצה הזהה בדיון בהכר הקסמן של מכללות לחינוך בבתי המדרש למורים והוקמה ועדה מג־נה שתדון בבעיה. המועצה פנתה למוסדות להשכלה גבוהה בבקשה להעניק את הסוחם למסלולים ה־אקדמיים במכללות לחינוך.

צפורה שרת הובאה למנוחות

קהל רב השתתף אתמול בהלוויתה של צפורה שרת, שנערכה בבית העלמין ה־ישן ברחוב טרומפלדור בתל אביב. קברת נכרה ליד קבר בעלה משה שרת ז״ל, שהיה ראש ממשלת ישראל ושר־החוץ הראשון שלה.

אחרי מיטתה של המנוחה הלכו נשיא המדינה לשעבר זלמן שזר, יו״ר הכנסת ישראל ישעיהו, השר ישראל גלילי, הרב״ד הפרזל של התוכנות ההתחית א. דולצ׳ין, מזכיר ההסתדרות יצחק בן אהרן, ראשי ארגונים ומוסדות ואישי צי־בור רבים. בהם ד״ר דב יוסף, שר המשפטים לשעבר, וותיקי תל־אביב וירושלים, בני המשפחה וי־דידים.

ליד הקבר נפרד מן המנוחה יו״ר הכנסת, לשעבר יו״ר ועדת החוץ והבטחון של הכנסת. הוא אמר, כי היה מבאי ביתם של שרת ורע־יתו ועמד מקרוב על אורח חייהם הצנוע שהיו לאות ולמופת. הוא סקר את הולדה משפחת שרת וציין את צפורה כרעייה מסורה ואכבה לבעלה בתפקידיו הציבו־ריים.

ידי פרחים רבים הונחו על ה־קבר, בהם של נשיא המדינה, ראש הממשלה, שר הבטחון, זר מטעם הממשלה וכן זרים מקרובים וידי־דים. משלחת תלמידי בית הספר התיכון ע״ש שרת בנתניה הניחה אף היא זר במקום. הקדיש אמר בניה של המנוחה — יעקב וחיים שרת. המנוחה היתה בת 77 במותה והשאירה גם בת נשואה יעל וצי־שרה נכדים.

הננו מודיעים בצער על פטירתה של יקירתנו
הבת, הרעיה והאם
יהודית קיקיון ז״ל
(לבית אלבום)

הלוויה תצא היום, יום ד׳ ד׳ בתשרי תשל״ד (3.10.73) בשעה 14.00 מבית הלוויות העירוני ברחוב דפנה לבית העלמין בחולון.

המשפחה מבקשת להמנע מביקורי תנחומים

המתאבלים:
פנינה ויהושע אלבום
זכריה ושמעון קיקיון
נירה ועזרי בולדה
משפ׳ מרדכי קיקיון
בלהה ויוסף קיקיון

דיין בקטמונים: בארבע השנים הקרובות נרחיב את ירושלים

„לא האוסטרים ולא האמריקאים יילחמו בשבילנו או יבנו בשבילנו"

מאת סופר „דבר" בירושלים

בארבע השנים הקרובות נר־חיב את ירושלים עד בית־לחם בדרום ונבנה מעבר לענתות, אבו־דיס ועזריה בכיוון יריחו. עוד בית, עוד שכונה ועוד תעשיה — אמר אתמול שר הבטחון משה דיין, בעצרת־עם שנערכה בשכונת הקטמונים בירושלים ושפתחה את מערכת הבחירות של טדי קולק והמע־רך בירושלים.

שר הבטחון, שזו לו הופעה ראשונה במערכת הבחירות, מנה את הבעיות העיקריות שהממשלה הבאה תצטרך להתמודד עמן: רא־שית, בעיית הבטחון. עדיין לא הגענו לשלום, אמר, וממילא צריך להיות מוכנים גם בארבע השנים הבאות להחזיק בגבולות.

שנית, הבנייה בגבולות החדשים ובתוך הארץ. בהקשר לזה אמר, כי ירושלים היא אחד המקומות העיקריים בהם צריך לבנות. צריך לבנות איזור תעשיה ליד עזריה וענתות, אמר. ולבנות שכונות יהודיות ליד בית־ג'אלה. יש לבנות עד בית־לחם וגם בצד המזרחי. מעבר לאבו דיס, עזריה וענתות בדרך ליריחו. „וזהו תכניתנו ל־ארבע השנים הבאות", הטעים שר־הבטחון, הוסיף, כי אף אחד לא יבנה בשביל ישראל: „לא האוסטרים ולא האמריקאים יילחמו בשבילנו או יבנו בשבי־לנו".

„הממשלה — ממשלת ישראל; הצבא — צה"ל"

הבעיה השלישית, אותה מנה שר הבטחון וציין את חשיבותה לגבי ירושלים, היא החיים ביחד עם האוכלוסיה הערבית. דיין ציין, כי בירושלים נעשה בעניין זה הרבה. הוא הטעים, כי תושבי מזרח ירושלים נהנים משוויון ז־ משכר־עבודה שווה וכי כל אזרח במזרח ירושלים רשאי לוותר על אזרחותו הירדנית, לקבל אזרחות ישראלית ולהצביע לכנסת. עם זאת ציין, חפשיים תושבי מזרח ירושלים להישאר גם אזרחים יר־דניים אם רצונם בכך. „הגשרים פתוחים והרשות נתונה להם", אמר. עם זאת הדגיש שר הבט־חון, כי בשני דברים לא יחול שינוי בירושלים: „הממשלה ב־ירושלים תהיה רק ממשלת יש־ראל והצבא יהיה רק צה"ל". דיין אמר, כי לחוסיין, ולעבדאללה לפ־ניו, היתה הזדמנות להראות בעבר שיהודים יוכלו להגיע לכותל ה־מערבי גם תחת ממשלה ערבית, אך הם לא ניצלו הזדמנות זו. „תחת ממשלת ישראל וצה"ל יכו־לים לחיות יהודים וערבים בצוו־תא".

בעצרת העם שנערכה בקטמונים בירושלים השתתפו מאות אנשים. היא נפתחה בדברי ברכה של מ נחמיה ח. כהן. כן השתתפו בעצרת ד"ר ישראל כץ, ח. שמ־עוני וראש העיר ט. קולק.

הפסל, שהוסר מהככר המרכזית של אל־בירה בפקודת המושל הצבאי, שקבע שיש בה אלמנטים מסיתים נגד ישראל. הפסל מראה אישה מחזיקה בתינוק ומתחתיה אנשים מנסים להיחלץ מבעד לסורגי כלא.
צילום: גארי

בר־לב וקול נפגשו עם קיטינג

שר מסחר התעשיה חיים בר־לב קיבל אתמול בלשכתו בירוש־לים את שגריר ארה"ב קנת קיטינג. בפגישה נסקרו יחסי הסחר בין שתי המדינות וההשפעה האפשרית של ההסכם העומד להיחתם בין ישראל והשוק המשותף על הסחר עם ארה"ב.

השגריר האמריקאי הביע תקוותו, כי היצוא מארה"ב לא ייפגע כתו־צאה מהתקשרות ישראל עם השוק. הוא עמד על כוונתו לעודד את היצואנים האמריקאים לבצר את מעמדם בשוק הישראלי.

בר לב אמר, כי יש מקום להר־חבת היצוא הישראלי לארה"ב ו־עמד גם על האפשרות של הורדת מכסים הדדית בשתי המדינות ב־מסגרת סיבוב ניקסון בגאט"ט.

השר הבטיח לשגריר האמריקאי, כי משרד המסחר והתעשיה יעמוד בקשר עם השגרירות ויעקוב אחר ההתפתחויות בתחום הסחר בין שתי המדינות במטרה לבחון את האפשרויות לקידום היצוא האמ־ריקאי לישראל.

גם שר התיירות משה קול אירח אתמול בלשכתו בירושלים את ה־שגריר קיטינג.

שרים מאמל"ט אצל ספיר

שר האוצר פנחס ספיר, נפגש אתמול עם שר התכנון והכלכלה של פנמה ד"ר ניקולס ארדיטו בר־לטה. כן נפגש עם שר האוצר של ניקרגואה גנראל גוסטבו מונטיל ברמודז. עם שר הכלכלה של ניקר־גואה חוסה מרטינז לופז ועם נגיד הבנק המרכזי של מדינה זו.

במהלך השיחה עם שר האוצר הניקראגואי העלה ספיר על נס את פעולתה של ממשלת ניקרגואה אשר עשתה רבות בזמן מלחמת העצמאות ב־1948 לעזרתה של יש־ראל. כן הביע ספיר בהזדמנות זו את צערו על האסון הכבד שפקד את ניקראגואה בעת רעש האדמה במנגואה ואיחל למדינתם חיזוק כלכלי ושיקום מהיר. כידוע, יצא צוות סיוע ישראלי למנגואה ימים אחדים לאחר הרעש. ספיר אירח את שלושת השרים ונגיד הבנק המרכזי של ניקרגואה גם לארוחת צהרים.

„אני יודעת בדיוק מה יש לעשות"

אמרה ראש־הממשלה לפני צאתה משטראסבורג לפגישתה עם הקאנצלר האוסטרי

מאת ז'אק מוריס, סופר „דבר" בצרפת

טראסבורג, (מיוחד ל־„דבר"). — ראש הממשלה מאיר, אמרה אתמול בש־אסבורג לפני צאתה לאוס־, כי היא מקווה שתוכל להסכם עם הקאנצלר רי בדבר הבטחת אפ־ות המעבר של העולים מ־ם בדרכם לישראל.

סיבת העתונאים אמרה ראש לה: „אינני נכונה לנבא היינה תוצאות או תוכן שי־ עם הקאנצלר קרייסקי. אולם מקווה לדעת יותר הלילה. שהדבר תלוי בי. יודעת אני יק מה יש לעשות. אולם אני הקאנצלר האוסטרי, וה־בעיות הנובעות מהיותי ראש ת ישראל. מעדיפה אני שלא דברים מפורשים לפני פגי־ עם הקאנצלר. אולם יש לי ת בקשר לשיחותי הצפויה" הוסיפה ראש הממשלה.

דה מאיר אמרה כמרכן כי בסרבת להאמין, שדי באיומי ותינאים כדי לאלץ את אוס־ לסגור את מחנה שנאו, עבור עד כה. כ־72.000 ם בדרכם לישראל. בוע שעבר הודיעה אוסטריה, דעתה לסגור את מחנה המע־בר בתמורה לשחרורם של שלו־ היהודים האוסטרי. אשר ו על־ידי המחבלים הערבים ערובה. בהתייחסה להחלטה זו אמרה ראש הממשלה: „קשה לקבל החלטה שבעקבותיה ייענשו קורבנות הטרוריסטים. יש להיאב־ק באיומים של טרוריסטים ולא להעניש את קרבנותיהם".

אין ראיה ליוזמה סובייטית

בהמשך דבריה אמרה ראש ה־ממשלה, שככל הידוע לה אין שום הוכחה, שברה"מ נטלה חלק בתכנון פעולת הטרוריסטים ב־אוסטריה.

בתשובה לשאלה נוספת אם קיי־מת אפשרות לפתור את הבעיה באמצעות פתיחת קו תעופה מ־ברה"מ לישראל, שבאמצעותו יוצאו המהגרים היהודים ישירות מברה"מ, ענתה ראש הממשלה: „נשמח להוביל את היהודים ב־אדמה סובייטית. אולם דבר זה תלוי בברה"מ".

ראש ממשלת ישראל אמרה את דבריה במטה מועצת אירופה בו נשאה לפני כן נאום בפני 143 החברים המייצגים פרלמנטים איר־ופיים. נמסר גם, כי בביקור הפתע שתערוך בוינה, מקווה גולדה מאיר גם להספיק ולבקר את מעון הפליטים בשנאו.

הקאנצלר האוסטרי ברונו קרייסקי קבל אמש בנמל־התעופה של וינה את פני שני הטייסים האוסטרים, אשר התנדבו להטיס את המחבלים הערבים ללוב. הטייסים הם אלקס אינצק (משמאל) וקארל גייגר. מימינם נראה קרייסקי.
צילום־רדיו של „אסושיאייטד פרס"

משבר האנרגיה אינו תוצאה של הסכסוך במזרח־התיכון

בהמשך דבריה התייחסה ראש ממשלת ישראל לשאלות נוספות ובין השאר אמרה: „משבר האנר־גיה אינו תוצאת המאבק הישראלי־ערבי. הוא היה צץ גם לולא הת־קיים מאבק זה. אין אני יכולה לצפות, כי ארה"ב תלחץ את ישראל לפתרון, שאין ישראל יכו־לה להסכים לו עקב לחץ המחסור בנפט". בתשובה לשאלה על „תכ־נית השלום של קיסינג'ר" ענתה גולדה מאיר, כי עד כה לא קיבלה ישראל משר־החוץ האמריקאי כל תכנית או הצעת שהם והוסיפה, כי היא קוראה על תכנית זו רק בעתונות העולם.

בתשובה לשאלה בדבר יחסי צרפת־ישראל ענתה ראש הממ־שלה: „הייתי רוצה ביתר אוב־ייקטיביות בצידה של צרפת כלפי ישראל, לאו דווקא למען ישראל עצמה, אלא למען השגת פתרון של שלום במזרח־התיכון. גישתה של צרפת מאז 1967 הינה מקור של צער לנו, שכן ידענו ימים טובים יותר ביחסי שתי המדי־נות".

„להיות או לחדול"

בסיום הראיון בתשובה לשאלות בדבר האמצעים שבדעת ישראל לנקוט כנגד התקפות הטרוריס־טים, ענתה ראש הממשלה: „וכי על ישראל להתנדב ולשמש קר־בנות לטרור? אנו חושבים שעלי־נו להגן על עצמנו. עבורנו זו בעיה של להיות או לחדול ונמ־שיך לעשות את שאנו חושבים לנכון".

טיה שמאלה בוועידת הלייבור

לסון קורא להלאמת הקרקעות, הבנקים, קידוחי הנפט, התעשיה האווירית והפרמצב־טית, המכרות ואוצרות הטבע – אך מנע החלטה להלאים 25 חברות גדולות

מאת שלמה ניצנר, סופר „דבר" בבריטניה

לונדון, (מיוחד ל„דבר"). — יה ברורה שמאלה, הפ־נה ביומיים הראשונים ל דיוני הוועידה השנתית ל מפלגת הלייבור בבלק־. למרות הצלחתו חבלתי עורערת של מנהיג המפל־ הארולד וילסון למנוע הח־ה מחייבת בדבר הלאמתן ל 25 חברות פרטיות גדו־ת, זוכה האגף השמאלי של מפלגה לפופולריות גוברת ין צירי הוועידה.

הדבר בא אתמול לידי ביטוי בר־ר, כאשר דן ... ראש האגף ... אשר הדיח מן המפלגה לא התחייב לבצעים קיצוניים מדי, קיבל בקריאות רבה בישיבת המ־ ואילו אנתוני וג'ווד־בן, מ־אשי האגף השמאלי (אשר היה ראשון שזרק לזירה הפוליטית הב־טית את רעיון הלאמתן של חב־ות פרטיות גדולות) נתקבל בת־ואות סוערות, השמורות בדרך ל בוועידות הלייבור רק למנ־יג המפלגה הארולד וילסון.

כשלון מאקסי

למרות כשלונו המאקסי של ה־אגף השמאלי לחייב את ממשלתה הבאה של הלייבור להלאים חברות פרטיות, חזר וג'ווד־בן הדרש הלא־תן של חברות פרטיות ורמז, כי כוונה היא להלאים הרבה יותר אשר 25 חברות גדולות. נושא הלאמה אינו יורד מסדר יומה של ועידת הלייבור והארולד וילסון עצ־ו קרא אתמול להלאמת כל הקר־עות, הבנקים, הבנקים הגדולים, ל קידוחי הנפט בים הצפוני, הת־שיה האווירית, התעשיות לייצור רופות, המכרות, כל אוצרות ה־בע ועוד.

למרות הלחץ המגבר שהפעיל האגף השמאלי, לכלול בתכנית ההלאמה של המפלגה גם, לפחות, את 20 החברות הפרטיות הגדולות ביותר בבריטניה — דחתה הוועי־דה רעיון זה, לאחר שוילסון חזר והודיע כי הוא מתנגד בתוקף לק־בלת החלטה כזאת. לעומת זאת אישרה מליאת הוועידה ברוב גדול, את התוכנית הכללית של ההלאמה כפי שהוצגה על ידי מנהיג המפ־לגה.

תכנית חדשה למיסוי

משקיפים מדיניים בלונדון ציינו אתמול, כי נטייתה של הלייבור שמאלה בתקופה שנותרה עד לב־חירות הכלליות בעוד כשנתיים, היא בלתי נמנעת והיא קיבלה אי־שור ברור מסנהיגותה המתונה של המפלגה, למרות שזאת המשיכה בריסון האגף השמאלי הקיצוני. התכונה למדיניות רדיקאלית יותר של הלייבור באה גם בנאומו של שר האוצר ב„קאבינט הצללים" דניס הילי, אשר הציג בפני ה־ועידה תוכנית מרחיקה לכת של מיסוי חדש. לפי תוכנית חדשה זאת של הלייבור, ייאלץ מספר רב יותר של אזרחים לשלם מס הכנ־סה הרבה יותר גבוה, אם אמנם תזכה מפלגת הלייבור בבחירות הבאות.

מן הדיונים ביומיים הראשונים של ועידת הלייבור מסתבר, כי האופוזיציה הבריטית תביא בפני הבוחר את תוכניתה הרדיקאלית ביותר מאז תום מלחמת העולם הש־ניה.

וילסון אינו חושש מתוצאות שליליות בקלפי

בתשובה לשאלות אמר אתמול הארולד וילסון בראיון לבי־בי־סי, כי אין הוא חושש כלל שמצע בחירות רדיקאלי יפגע בסיכויי ה־לייבור לזכות בבחירות הבאות. משקיפים רואים בכך אישור לה־נחה, שמנהיגותה המתונה של ה־אופוזיציה הגיעה למסקנה, שקיי־מת רתיעה גוברת הולכת בדעת הקהל הבריטית מפני הפער החב־רתי כלכלי המקבל את אישורה של הממשלה השמרנית השלטת.

קומיי ערך סעודה

שגריר ישראל בבריטניה מיכאל קומיי, ערך אתמול סעודת צהרים לבאי ועידת הלייבור בבלקפול. בין האורחים שהשתתפו בארוחה היו סגן מנהיג המפלגה אדוארד שורט, ראש סיעת הלייבור בפרלמנט רוברט מליש והמזכיר הכללי של הלייבור רון הייוורד. כן השתתפו חברים נוספים בצמרת הלייבור, ביניהם — דניס הילי, שירלי ויל־יאמס, פטר שור ועוד.

השגריר קומיי שיבח בדבריו הקצרים, את היחסים האינטימיים השוררים בין מפלגות העבודה בישראל ובבריטניה, ואילו רוברט מליש נפרד מן השגריר היוצא.

אגודת ידידי ישראל בלייבור ערכה אתמול מסיבת תה ואילו הערב תתקיים ארוחת ערב חגי־גית, לציון הידידות בין הלייבור לישראל, בה ישתתפו 200 צירים בוועידת המפלגה. הנואם הראשי באירוע זה יהיה סגן מנהיג ה־לייבור אדוארד שורט, ואורח ה־כבוד — מנהיג המפלגה הארולד וילסון, אשר הצעתו שלשום ל־העמיד מחנות פליטים באנגליה לרשות היהודים המהגרים מברה"מ לישראל — זכתה לאהדה גדולה גם מתוך חוגי הלייבור.

לונדון נכנעה לאולטימטום

ספינות־הקרב הבריטיות מפנות את מימי איסלנד

מאת שלמה ניצנר, סופר „דבר" בבריטניה

לונדון, (מיוחד ל„דבר"). — היום בשעה שלוש אחר ה־צהרים תעזובנה אחרונות ספי־נות הקרב הבריטיות את התחום המורחב (50 מילין) של מי־החופים האיסלנדיים.

השמועות על צעד בריטי זה התחזקו בימים האחרונים. בעיתוי אישור רשמי לידיעות האחרו־נות על כוונת ממשלת בריטניה להוציא את ספינות הקרב שלה מאיזור המריבה, נתקבל אתמול בלונדון, כאשר נודע שהשגריר הבריטי בריקיאוויק מסר לראש ממשלת איסלנד אולפור יוהאנסון, איגרת מראש ממשלת בריטניה אדוארד הית, בה הובטח לאיס־לנדים סילוק ספינות הקרב הברי־טיות.

לאחר שהמזכיר הכללי של נאט"ו ד"ר יוסף לונס, נועד שלשום ב־אורח בלתי צפוי, לשיחה עם ראש ממשלת בריטניה אדוארד הית. מזה זמן מה אין מדינות נאט"ו מסתירות את מורת־רוחן מן הסכסוך המעמיק בין שתי חברות הברית האטלנטית, ברי־טניה ואיסלנד. הסכסוך הכלכלי המובהק בין שתי מדינות אלה על אזורי הדיג, קיבל בפרוצת הזמן גם נימה פוליטית מובהקת, כאשר השר האיסלנדי לענייני דיג יוספ־סון (שהוא קומוניסט) והבריע, כי־לו בסכסוך עם בריטניה כדי להי־איך בממשלה לא רק לנתק את היחסים הדיפלומטיים עם בריטניה, אלא גם לפרוש מנאט"ו.

נמנע קרע עם נאט"ו

למרות לחץ הקומוניסטים, נמ־נעה ממשלת איסלנד עד כה מ־יצירת קרע בנאט"ו, אך לעומת זאת הציבה אולטימטום בפני ברי־טניה, בו נקבע, כי אם לא יסולקו ספינות הקרב של חיל־הים המל־כותי מן התחום המורחב של מי־החופים האיסלנדיים עד אמצע החו־דש — תנתק איסלנד את היחסים הדיפלומטיים עם לונדון. תוך כדי כך, הפעילה נאט"ו לחץ על ברי־טניה לגלות רוח פייסנות כלפי איסלנד. ובנסיבות אלה נתקבלה ההחלטה להוציא את ספינות הק־רב מן התחום המורחב של מי החופים של איסלנד (שבריטניה מסרבת להכיר בגבולותיו).

שיגור ספינות אלה לאיזור המ־ריבה, נעשה לפני חדשים ספו־רים, במטרה להגן על ספינות הדיג הבריטיות מפני ההתנגשו־יות שהלכו ותכפו עם ספינות מש־מר החופים האיסלנדי. וכתוצאה משיגור ספינות הקרב לאיזור ה־מריבה נקרא שגריר איסלנד בלונ־דון לחזור לארצו. מאז מנוהלת השגרירות האיסלנדית בלונדון על ידי מיופה־כוח בלבד.

פתרון ביניים?

נראה, כי הסיבה העיקרית ל־החלטה הבריטית להוציא את ספי־נות הקרב מתחום מי־החופים של איסלנד (מלבד הלחץ של בעלות בריתה בנאט"ו), היתה הכרזתו ה־אחרונה של ראש ממשלת איסלנד, שהוא מוכן לדון בפתרון ביניים לסכסוך. רעיון זה של פתרון־ביניים, הוא חדש לחלוטין וה־בריטים תולים בו תקווה למיתון הסכסוך.

יחד עם זאת הדגישה בריטניה אתמול, כי היא שומרת לעצמה את הזכות להמשיך ולדוג בתחום ה־מורחב של מי־החופים האיסלנ־דיים וכי הוצאת ספינות הקרב מאיזור זה נעשית בתוך הנחה, שהשלטונות האיסלנדיים לא ינ־קטו בשום צעד נגד ספינות ה־דיג הבריטיות. אם לא כן, הבהיר אדוארד הית באיגרתו לעמיתו ה־איסלנדי, אולאפור יוהאנסון, תחזור בריטניה ותשגר את ספינות הקרב שלה להגן על ספינות ה־דיג. בבריטניה סבורים, שבמקרה של חידוש פעולות משמר החופים האיסלנדי נגד ספינות הדיג הב־ריטיות, יוכה שיגורן מחדש של ספינות ...יב לאיזור המריבה ב־גיבוי מוסרי רב יותר מצד חברות נאט"ו.

מילווה יפאני לבריטים בעד ויתור על הנפט מהמזה"ת

מאת שלמה ניצנר, סופר „דבר" בבריטניה

לונדון, (מיוחד ל„דבר"). — מקורות רשמיים בלונדון סירבו לאשר או להכחיש ידיעה שהתפרסמה בראשית השבוע בעתון יפאני, על תוכנית יפאנית להעניק הלוואה בסך 200 מיליון ליש"ט ל„בריטיש פטרוליום" להמשך קידוחי הנפט בים הצפוני תמורת העברת נפט ים־תיכוני ליפאן. עם זאת נודע, כי משבר הדלק העולמי, שימש נושא מרכזי בשיחות שקיים ראש ממשלת יפאן קאקוי טאנאקה בביקורו הרשמי בבריטניה השבוע, עם מארחו אדוארד הית.

חברת „בריטיש פטרוליום" סירבה אף היא להתייחס לידיעה זאת, אך אישרה, כי אמנם התקיימו בטוקיו שיחות בין נציגי החברה לבין גורמים יפאניים.

נחשף קשר לחטוף השאה האיראני

טהראן, (ע"ר). — ממשלת איראן הודיעה אתמול, כי חשפה קשר מצד קבוצה של „טירוריסטים מרקסיס־טיים־קומוניסטיים", שזממו לחטוף את השאה, את רע־יתו וחברים אחרים של ה־משפחה המלכותית. דובר הממשלה מסר, כי בעקבות גילוי הקשר נעצרו 12 איש, ביניהם שתי נשים.

הדובר סיפר, כי בחקירתם הודו העצורים במזימה המיוחסת להם. לפי הודעותיהם, היה בכוונתם לחטוף את השאה ורעייתו ובני ערובה נוספים, ואחרי כן לדרוש מטוס תוך איום על חייהם. בדרך זו התכוונו להמלט מן המדינה יחד עם בני הערובה. הקושרים התכוונו גם לחטוף שגריר זר, אשר זהותו לא נמסרה. לאחר החטיפה היה ברצון הקושרים לד־רוש את שחרורם של אסירים פוליטיים תמורת שחרור בני הע־רובה. במקרה של דחיית תביעו־תיהם היה בכוונתם לרצוח את בני הערובה.

הדובר גילה, כי הקושרים כבר הצליחו להשיג כמויות של נשק חם וחומרי נפץ, ועמדו לקבל כמו־יות נוספות „ממקורות שמחוץ ל־מדינה".

זנבר נפגש עם מקנמארה

על רקע תמיכה נרחבת בועידה השנתית של נגידי הבנק העולמי בתכניתו של מ. זנבר להקמת מע־רכת ערבויות למימון אשראי יצוא של המדינות המתפתחות, קיים נגיד בנק ישראל שיחת סיכום ב־נושא עם רוברט מקנמארה, נשיא הבנק העולמי, בסוף השבוע שעבר בניירובי.

התמיכה בתכנית הובעה בדיוני מליאת הועידה על ידי שר האוצר ההולנדי, על ידי נגיד הבנק המר־כזי הברזילאי שדיבר בשם 21 מדינות אמריקה הלטינית והפי־ליפינים בנוסף, וכן על ידי שורת נגידים ממדינות אחרות, מתפתחות ומפותחות יחד. נוסף לכך הביעו שני הבנקים האיזוריים לפיתוח, ה־בנק הבין אמריקאי והבנק האסיאני לפיתוח, האמורים אף הם להיות מרכיב „אינטגרלי" בתכנית, תמיכה בלתי מסויגת בה.

בדיונים עם זנבר העלה מקנמא־רה את הבעיות הטכניות שבהן כרוכה כבמיכת הבנק העולמי, הפ־עלת התכנית. אולם הדגיש הבנתו ותמיכתו העקרונית בה - והבטיח המשך הטיפול בה בבנק העולמי.

נצ"ם צבי רודין, סגן מנהל משרד המשטרה, מסיים את תפ־קידו ב־1 בנובמבר 1973. שר ה־משטרה שלמה הלל מינה את נצ"ם אברהם פלייסיג לכהן כסגן מנהל המשרד החל מ־1 באוקטו־בר.

חיילים קאמבודיים חוקרים שבוי קומוניסטי כפות, אשר נלכד בידיהם בעת הקרבות שהתנהלו בימים האח־רונים בקרבת קו ההגנה החיצוני של הבירה פנום פן.
צילום־רדיו של „אסושיאייטד פרס"

„הסנה" מרחיבה שרותיה לבעלי חנויות ועסקים-
מעתה גם ביטוח זכוכית, מפני כל שבר תאונתי
בתנאים נוחים ביותר.

פרטים בכל סניפי „הסנה", אצל הסוכנים ובמשרד הראשי רח' אלנבי 115, ת"א.

הסנה
חברה ישראלית לביטוח בע"מ
הראשונה בישראל
בגודלה, מהימנותה ותכניותיה

משק וכספים

נזק רב בשל העיכובים בפריקת אניות גרעינים

מאת סופר "דבר" בחיפה

נזקים ישירים של כ־מיליון דולאר ליום ונזקים עקיפים שאת היקפם קשה להעריך נגרמים בשל העיכובים בפריקת אניות גרעינים בנמל חיפה ובשל בתיקתם בנמל אילת בעקבות הסקצות של הפועלים בו.

במפרץ חיפה שוהות כיום 12 אניות גרעינים המחכות בתור לגיף ובהן 200.000 טונות גרעינים. בנמל פורקים 7.500 טון גרעינים ביממה בלבד. ההשהיית יתר של אניות אלה בנמל עולה למדינה לפחות 50 אלף דולר ליום.

נודע, שהממשלה ממשיכה ביבוא מגבר של גרעינים על אף הצטברות האניות בחיפה. בגלל החשש שמחיר הגרעינים יתייקר על אף העלאת מחירם לפני זמן מה. ב"דגון" מבהירים, כי תפוקת המפעל תעלה ב־4000 טון ליממה לאחר הפעלת יחידה שלישית חדשה מכאנית, שבנייתה תושלם בעד חודשיים־שלושה הבאים. אולם גם אז יקשה להתגבר על התנהגות יתר של אניות־גרעינים.

נודע, שהעיכובים בבניית היחידה השלישית נגרמו בשל הסכת בהוצאת רשיונות הבנייה על־ידי משרדי הממשלה ואחר־כך בשל חילוקי דעות עם הנהלת הנמל על מיקומה. לאחר שהתגברו על הדרישות הפועלים בנמל בקטיב בהובלת הכרי גלב ושויבים אחרים להשלמתו, כשום שבעלי החברים מסרבים לבחרים בגלל הקפאת המחירים. הם מצפים להכרה הפיקוח הממשלתי בתחום זה.

המפעל "דגון" עובד ארבע יממות בשבוע בשתי משמרות (16 שעות) ופעמיים בשבוע בשלוש משמרות. לדעת הנהלת המפעל, אין אפשרות להפעיל שלוש משמרות כל ימי השבוע, משום שהפועלים אינם מסוגלים לכאורה כמה ובשל חוסר כוח אדם מתאים, בעיקר טכנאים. הבירורים תימשך זמן רב יחסית ולכן רואים את הפתרון בהפעלה הסילו השלישי.

המצב בנמל אילת חמור ביותר אישרישי שכבר הוכרז בנמהיה הפועלים. חברת "צים" הבינה אפשר לנוס ליך את "זהה הצפינה" לדיון בתביעות "צים" דרבע היכל בשיטה בנמל זהה. "צים" הרשה, שבשש כל אנייה הפירולה בקביע באילת לאפריקה האסיה — 14 במבפר — תקיעות בנמל המבפרך. לה הכלנות אניות אלה שובם להלו..., המספק יבוא הבריגלה יהבוא דרך נמל אילת ואין כמבם יצוא דרומי. "צים" אינה יכולה לעמוד בהתחייבויותיה כלפי לקוחותיה, ולדברי נציגיה רבים המפעלים בארץ שנאלצו להפסיק יצוא פרפים שונים בגל הבחבוד בחמרי הגלם שבקדים ביבא מאפריקה. לטענת ציה להלוכין הגובר וביבשתי בין אשדוד לבין אילת.

דובר רשות הנמלים הסביר, שהמצב בנמל אילת נגרם לא רק בשל סנקציות הפועלים, אלא גם בעקבות הגידול בתנועה הבעבנים דרך נמל זה. הוא בכר, שהמנהל נמל אילת יהנהגת בירבת ועדת־הצפיפות ודיון בצעדים להקלה המצב בנמל אילת.

חמישה מפעלי תעשיה יוקמו ברצועת עזה

ועדה המבכ"לית, בראשות של מנכ"ל האוצר אברהם אגמון, אישרה השבוע הקמת חמשה מפעלים ברצועת עזה. המפעלים הם:

● מפעל לעיבוד נוצה באל עריש, בהשקעה של 58 אלף ל"י והמע־יעסיק 20 עובדים.

● מפעל לבניה בתעצבות "תמפי בלי־בר", בהשקעה של 300 אלף ל"י ואשר יעסיק 100 עובדים.

● מפעל לייצור מובלי מתכת "אלקה" בהשקעה של 350 אלף ל"י.

● מפעל לייצור רקמות שלוה וכיצור בגיה ביוקם על ידי חברת "בירקוי". המפעל יעסיק 50 עובדים ויושקעו בו 3.6 מיליון ל"י.

● כהן להבוד בנין לייצור של שמה בן כרם דגה, יוקם על ידי "מהר אילסולי".

4.3 מיליון ל"י הרווח של "טבע"

מאת סופרו הכלכלי של "דבר"

המפעל הפרמצבטי "טבע" סיים את שנת 73—1972 ברווח הפעולי לפני מס בסך 4.3 מיליון ל"י. המכירות של המפעל הסתכמו בשנה שעברה ב־24.3 מיליון ל"י.

בששת החודשים הראשונים של שנת 74—1973, נמסר בהודעה "טבע" לבורסה, גדל המחזור של המפעל ל־18 מיליון ל"י, לעומת 10.7 מיליון ל"י בששת החודשים הראשונים בשנת 73—1972. המפעל מצפה שגם הרווחיות תגדל בהתאם.

מפעל לגילוון מתכת ייחנך היום בערד

6.5 מיליון ל"י הושקעו בהקמתו של מפעל גילוון המתכת הגדול במזה"ת, שייחנך היום על ידי שר המסחר והתעשיה בערד.

המדובר במפעל החדש שיבוא במקומו של מפעל "גיגוס" בתרבליה שכושר ייצורו הוא 8 אלפים טון מתכת בשנה. כמות זו אינה מספקת את דרישות השוק, ובעלי המפעל, משפחת ישראל מידלים, החליטו לבנות מפעל גדול בערד שכושר ייצורו יגיע ל־12 אלף טון בשנה.

הרצת המפעל "גיגוס" בערד החלה לפני חודשיים. במפעל עובדים 25 פועלים, רובם עולים חדשים מדרום אמריקה וכן גם כשה בדואים. במפעל הורכב ציוד בהתהכם שבו הושקעו כ־5 מיליון ל"י. 70 אחוז מההשקעה ניתנו לבעלי המפעל כהלוואות ומענקים והניתנים למפעלים באזור פיתוח א'. המפעל מצפה למחזור של 5 מיליון ל"י בשנה. (ע)

מ. זגגי פורש מהרשות לניירות ערך

מאת סופר "דבר"

יו"ר הרשות לניירות ערך מרדכי זגגי, הודיע על כוונתו לפרוש מתפקידו בסוף השנה. זגגי ריכז את פעילותו בשנים האחרונות ברשות לניירות ערך היה הרוח החיה בחקיקת החוק שהביא להקמתה.

עדיין לא נקבע יו"ר חדש לרשות. בין המועמדים המוזכרים לתפקיד נמצא מנכ"ל בנק לפיתוח התעשיה ד"ר אברהם נאמן, הפורש בקרוב לגימלאות.

תוצאות ה"לוטו"

בהגרלת ה"לוטו" מס' 39/73, שהתקיימה ביום 2.10.73, הועלו בגורל המספרים הבאים:
03 ; 07 ; 12 ; 18 ; 24 ; 30.
המספר הנוסף: 22.

ירידה ברווחי "אלדא" בגלל האירועים באפריקה

מאת סופרו הכלכלי של "דבר"

ירידה ניכרת חלה ברווחי חברת הביטוא "אלדא", הנמצאת בבעלות "כור". החברה סיימה את 1972 ברווח לפני מס בסך 374,190 ל"י, לעומת 1.42 מיליון ל"י ב־1971. הרווח הנקי היה אשתקד 144.8 אלף ל"י, בהשוואה לרווח נקי של 1.04 מיליון ל"י ב־1971.

הירידה החריפה ברווחי "אלדא" נבעה כמאירועים באפריקה שפגעו קשה בחברה. הזרמת רכוש ישראלי על־ידי ממשלת אוגנדה וגירוש הישראלים משם גרם. לי־סבל, להפסד של מאות אלפי ל"י ל"אלדא". באמצע השנה שעברה היה באוגנדה נוסף שפגע ברווחיות החברה — והיא, החלטת ממשלת גאנה להפסיק את פרעון חובותיה, עד ש"אלדא" קיבלה את הפיצוי הבוגאים מהחברה לביטוח סיכוני חוץ עבר כספר חודשים שהתבטאו בהגדלת הוצאות המימון שלה בסכום ניכר.

עקב ההתפתחויות באפריקה החליטה "אלדא", בין היתר, להגביר את פעילותה במזרח הרחוק. בשנה שעברה הפקיעה החברה סכום ניכר בפיתוח הסניף ביפאן ויותר מ־200 אלף ל"י הושקעו בו בשנה שעברה. השקעה זו כבר נתנה השנה פירות.

מחזור ההכנסות של "אלדא" ב־1972 הגיע ל־98.1 מיליון ל"י, לעומת 81.95 מיליון ל"י ב־1971.

במכרות תמנע צופים 10־15 מיליון ל"י רווח

מאת הדר מרשיה, סופר "דבר" לענייני פיתוח

במכרות הנחושת בתמנע צופים רווח ניכר בשנת הכספים הנוכחית 74—1973 אשר יגיע בין 10 ל־15 מיליון ל"י — אמר לי אתמול בתשובה לשאלה מנכ"ל החברה אורי וירצבורגר.

המחירים הגבוהים של הנחושת בחודשים האחרונים, הם הגבברים רווחה גבוה זה. יצויין, כי בשנת הכספים 73—1972, שנסתיימה ב־31 במארס השנה, הסתכם הרווח הנקי של המנע ב־3.1 מיליון ל"י, לעומת הפסד 1.2 מיליון בשנת הכספים 72—1971.

בששת החודשים הראשונים של שנת הכספים 74—1973 הסתכם הייצור בתמנע ב־5.500 טונות נחושת נקייה. תוצרת המפעל השנה נמכרה במחירים שנעו בין 600 ל־800 ליש"ט לטונה נחושת נקייה, לעומת מחיר ממוצע של 480 ליש"ט לטונה אשתקד. מחיר הנחושת כיום גע בסביבות 800 ליש"ט לטונה נחושת נקייה בבורסה הבין־לאומית בלונדון, לעומת 600 ליש"ט לטונה בחודש מארס השנה.

המנע כבר החלה לשלם מקדמות למס הכנסה על חשבון הרווחים הגדול שיהיה השנה. יצויין, כי השנה היא הפעם השניה בתולדות המפעל שהחברה משלמת מס הכנסה. בפעם הראשונה שילם המפעל מס־הכנסה בסך 4 מיליון ל"י.

הרפתנים דורשים להעלות מחיר החלב

מאת סופר "דבר" בשרון

בכינוס של רפתנים שהתקיים אמש ליד אתמול במושב אמין בעמק־חפר החולם, לדרוש משר האוצר פ. ספיר ומשר החקלאות ח. גבתי, להיפגש תוך יומיים עם נציגי הרפתנים בעניין דרישתם להעלות את מחיר־החלב בגלל הירידה ברווחיות הענף.

יו"ר הכינוס יאיר בן־צבי, מכפר יחזקאל, אמר, כי אם לא תתקיים הפגישה ולא יושג פתרון מידי לבעיית רווחיות הענף יתקיים בסוף השבוע כנס נוסף של רפתנים בדרום בו יוחלט על אמצעים קיצוניים עד הפסקת הספקת החלב הניתוק "תנובה" במאבק הרפתנים. בכנס השתתפו כ־400 רפתנים מהמושבים בשומרון, עמק־חפר והשרון הצפוני.

בוויכוח קראו המשתתפים לנקוט בכל האמצעים כדי להבטיח תמורה הוגנת בעד העבודה המפרכת ברפת, ופיצוי נאות על ההשקעה הגדולה בענף. המתווכחים קראו ללמוד מהרופאים ומפועלי הנמל, אשר המוסדות נכנעו לדרישותיהם רק לאחר שביתות.

כן הובעה דרישה לבטל את הסובסידיות לחקלאים: לקבוע מחיר ריאלי לחלב — שמחירו, לדבריהם, יותר של בגמר — ולתת סובסידיות לנזקקים. הרפתנים דרשו לקבוע מחיר לחלב צמוד לסל המזונות ולהעלות מחירו עם כל העלאה של המזון לפרות והמחיר הציוד וכמי שהתעשיינים, פעלים, מוצרים, עם כל העלאה של תוצר־גלם.

73 מיליון תיבות אומדן יבול ההדרים

היבול המשוער של פרי ההדר בעונת הקטיף הקרובה נאמד כ־73 מיליון תיבות, מהן 52 מיליון ליצוא, 9 מיליון תיבות יותר מאשתקד. בקטיף יועסקו בעונה הבאה 9000 פועלים, אלף יותר מאשר תקה.

פרטים אלה מסר הממונה על ארגון הקטיף במנהלת שירות התעסוקה, איזיק לזיתן. בכינוס אזורי של נציגי פרדסנים ובתי־אריזה בשומרון שהתקיים אתמול בחדרה.

בין היתר הודיע לזיתן, כי פועלי הקטיף יצטמצו השנה לבתי האריזה כדי למנוע בזבוז בכוח־אדם. כיום בנויים 57 בתי אריזה שיזוקקו ל־6000 אורזים ומבררים.

חמש משפחות משכונת־התקווה בתל־אביב פתחו את מול בבוקר בשביתה סול משרדי "תלמיש" ביפו, בטענה שלא קיבלו את הדירות שהובטחו להם. (צילום: "י.ב.פ.ש")

בפתיחת הוועידה הראשונה לבטיחות וגיהות

אלמוגי: נבלם מספר הנפגעים בתאונות עבודה

מאת סופר "דבר"

הוועידה הארצית הראשונה לבטיחות ולגהות בעבודה, נפתחה אתמול במלון הילטון בתל־אביב, בהשתתפות 1,300 צירים, פעילי בטיחות במקומות עבודתם ברחבי הארץ.

שר העבודה יוסף אלמוגי פתח את הוועידה באמרו, כי מספר הנפגעים בתאונות עבודה התייצב בשנה האחרונה אם כי לא ירד. לדבריו, יש לראות בכך הצלחה, מפני שבזמן האחרון נכנסו למעגל העבודה אלפים רבים של פועלים בלתי־מקצועיים, שאינם מודעים לבעיות הבטיחות.

השר אמר, כי הוועידה תצטרך לטכס עצה כיצד למנוע מותם של 200 אנשים הנפגעים מדי שנה בתאונות עבודה וכן לבלום פגיעות ונכות מ־100 אלף עובדים נוספים כל שנה. הוא אמר, כי 40 אחוז על הנפגעים חוזרים לעבודה כעבור שבוע, 50 אחוז כעבור חודש ו־10 אחוזים נשארים ממעגל העבודה לתקופה העולה על חודש ימים.

אלמוגי מסר על תכנית להתקשרות עם מוסדות מדע כדי לחקור את הגורמים לתאונות בעבודה. בין היתר מסר על תכנית להנהגת מסלול של הנדסת בטיחות (תואר שני) בטכניון. אולם לא נמצא לכך די סטודנטים.

לעומת זאת, אמר, כי הוסכם עם אוניברסיטת תל־אביב בדבר הקמת מכון לחקר הבטיחות והגיהות בעבודה עומד להיחתם בזמן הקרוב. המימון למוסדות מדע אלה יבוא בחלקו מכספי המס המקביל.

השר מסר עוד על הרחבת פקודת הבטיחות והתקנת חוקים חדשים, לרבות הרחבת אמצעי הפיקוח.

את הוועידה פתח גדעון בן־ישראל, יו"ר מינהלת המוסד לבטיחות ולגיהות בעבודה.

דברי ברכה השמיעו נפתלי עמרה, מנכ"ל המוסד לבטיחות ולגיהות, חבר הוועדה המרכזת ויו"ר המוסד לבטיחות וגהות בוועד הפועל, שאול בן־שמחון, מנהל מחלקת העבודה בהתאחדות התעשיינים, יוסף האוזנר, ברוך בשם ההתאחדות, ואת דבר המוסד לביטוח לאומי הביא מנכ"ל המוסד, ראובן וולקוב. כן בירך את הוועידה מפקח העבודה הראשי, ידידיה אוטרנסון, אשר מסר כי 85 מפקחים פועלים עתה בכל הארץ.

הרצאות של מומחים

לפני פתיחת הדיונים בקבוצות עבודה, נשמעו מספר הרצאות מפי מומחים בנושאים הקשורים בבטיחות.

ד"ר מינה צמח, מרצה לפסיכולוגיה חברתית באוניברסיטה העברית, אמרה, כי אנשים נמנעים מנקיטה באמצעי הזהירות מפני שאין הדבר נוח להם: כך למשל, אלה החובשים קסדה או מרכיבים משקפי־מגן מודים בכך שהם נמצאים במצב מסוכן, על אף שאין הם אוהבים זאת.

האנשים רוצים להתגבר על הפחד הם משכנעים עצמם: "זה לא יקרה לי" ומסתכנים, וככל שהפחד גבוה יש נטייה חזקה יותר להתכחש לאפשרות שהתאונה אמנם תתרחש. כיון שהם רוצים להראות "חברמנים" ולדעתם, כי שמסתכן הוא "גבר".

לדבריה, כדי לשכנע אנשים לנהוג על פי כללי הבטיחות, יש להפחיד אותם ב"רמה נמוכה" ולא להפחידם ב"רמה גבוהה".

על "האקולוגיה ופגיעות בעבודה" הירצה ד"ר א. דביר. הוא אמר, כי התעוררות דעת הקהל בעשור האחרון הביאה לתקיפה עצימה לשמירת איכות הסביבה והחיים של כלל האוכלוסיה. במקביל חוקקו בשנים האחרונות חוקים להבטחת הבריאות של ציבור העובדים.

פרופ' י. דרור, מנהל המחלקה לרפואה תעסוקתית בקופ"ח. הירצה על מחלות מקצוע בישראל ומניעתן. הוא תבע להגדיל את רשימת מחלות־המקצוע המוכרות ע"י הביטוח הלאומי.

היום יימשך הוועידה והיא תינעל בקבלת החלטות ובדברי נשיא המדינה פרופ' א. קציר.

1.7 מיליארד ל"י ישלם השנה המוסד לביטוח לאומי

שר העבודה י. אלמוגי אישר תקציב המוסד לביטוח לאומי, שנערך לפי השערות... של ה... התקציב כולל הוצאות למבוטחים בסך 1,714 מיליון ל"י, לעומת 1,180 מיליון ל"י אשתקד. זהו גידול שנתי נומינאלי ב־56 אחוז ובמונחים ריאליים ב־38 אחוז לעומת אשתקד.

ב־20 שנות קיום המוסד לביטוח לאומי לא היה גידול בממדים כאלה תוך שנה אחת. אמר השר להנהלת מועצת המוסד. הגידול הניכר ביותר חל בביטוח ילדים ראשונות — 60 אחוז ובביטוח זקנה ושאירים ב־50 אחוז. חלק הארי נבע מהגדלת שילומי הקיצבאות. 235 אלף יחידות זקנים ושאירים יקבלו 732 מיליון ל"י. הם מהווים 21 אחוזים מכלל כוח־העבודה במשק. מיליון ו־30 אלף ילדים יקבלו קיצבאות ילדים מתוכם 430 אלף ילדי משפחות מרובות ילדים.

בביטוח נפגעי עבודה מובא בחשבון מיליון וחצי ימי היעדרות מעבודה עקב תאונות עבודה. משערים, שבשנה זו יהיו בישראל 90.600 לידות.

יד ושם, רשות הזיכרון לשואה ולגבורה ירושלים

הכנוס המדעי הבינלאומי השני

בנושא

בעיות הצלה ונסיונות הצלה של יהודים בתקופת השואה

תכנית

יום ראשון — ג' דחוה"מ, י"ח תשרי תשל"ד, 14.10.73
ישיבה א' — שעות 09.30 — 13.30
דברי פתיחה
1. א. מרגליות — בעיות הצלת יהודי גרמניה 1933 — 1939.
2. י. באואר — פעולות הג'וינט למען עזרת הצלה בתקופת מלחמה"ע ה־2.
3. א. אדלר (לונדון) — פעולות ההצלה של הקונגרס היהודי העולמי בתקופת השלטון הנאצי.
4. מ. דבורז'צקי — הצלב האדום והצלת יהודים בתקופת מלחמת העולם השניה.

ישיבה ב' — שעות 15.30 — 18.30
1. ה. פיינגולד (ארה"ב) — הפעילות המדינית בארה"ב והצלת יהודי אירופה.
2. ג. קנבורג — מדיניות העליה של בריטניה 1934—1944.
3. ד. לוין — עמדת ברית המועצות לבעיית הצלת יהודים במלחמת העולם השניה.

יום שני — ד' דחוה"מ, י"ט תשרי תשל"ד — 15.10.73
ישיבה א' — שעות 09.00 — 11.30 — חלק א'
1. ש. נשמית — ליכוד פליטים ונתיבי הצלה דרך ליטא.
2. ת. לביא — דרכי בריחה דרך רומניה.
3. ל. רוטקירכן — מקומה של המנהיגות היהודית בבולגריה ובסלובקיה בתנאים ההצלה.

הפסקה — כיבוד קל — 11.30 — 12.00
12.00 — 13.30 — חלק ב'
1. י. גוטמן — האם היוותה עבודת הכפייה דרך להצלה?
2. י. ארד — מחנות משפחה ביערות כדרך להצלה.

ישיבה ב' — שעה 19.30 — במוסד ון־ליר
פעולות ההצלה של מוסדות הישוב היהודי ושליחותיהם.
המנחה: ת. יחיל.
משתתפים: ש. אביגור, ח. ברלס, א. דובקין, ח. הרצוג, י. קרמן.

יום שלישי — ה' דחוה"מ, כ' תשרי תשל"ד 16.10.73
ישיבה א' — שעות 09.00 — 13.00
1. ב. ואסן — ממשלת בריטניה והנסיונות להצלת יהודי הונגריה — 1944.
2. ב. א. סייאס (הולנד) — סולידאריות עם יהודים ונסיונות הצלה בהולנד.
3. ל. שטיינברג (פאריס) — פעולות להצלת יהודים בבלגיה ובצרפת.
4. ח. אבני — הצלת יהודים דרך ספרד ופורטוגל.

ישיבה ב' — שעות 15.30 — 18.30
1. ל. יהיל — הייחוד שבהצלת יהודי דניה.
2. י. קרמיש — פעולות "דגוטה" וסיכויי ההצלה בצד הארי בפולין.
3. מ. בייסקי — על חסידי אומות העולם.

ישיבה ג' (פומבית)
סיכומים ומסקנות.

האלה השינויים שחלו בתכנית:
כל הישיבות פרט לישיבה ב' ביום שני ד' דחוה"מ, 15.10.73 יתקיימו באולם ההרצאות ביד ושם ירושלים.
ישיבה ב' ביום שני 15.10.73 תתקיים במוסד ון־ליר רח' ז'בוטינסקי 43 ירושלים.
ערב הפתיחה שנועד להתקיים ב־13.10.73 — בוטל.
אוטובוס מיוחד ייצא ביום ראשון, ג' דחוה"מ — 14.10.73 — בשעה 08.00 בבוקר מהיכל התרבות בת"א ליד ושם בירושלים.

מחסור בכבד קפוא וסוכר

מאת סופרו הכלכלי של "דבר"

מחסור בכבד קפוא שוב קיים ברשתות השיווק, לאחר שמלאי הכבד הקפוא שנועד לקראת החגים נמכר כולו. לא הודיעה האספקה...

במשרד המסחר והתעשיה הובהרו שיווק כמויות גדולות של כבד בימי החגים.

עקב המחסור בכבד קפוא האמירו מוכרי הכבד באטליזים הפרטיים, הם מוכרים קילו כבד בכ־11—11.5 ל"י.

במקומות שונים בתל־אביב ובגוש דן היה אתמול מחסור בסוכר. בעקבות קניה כאילו יש אגירה של סוכר היתה בכמה חנויות בהלת־קניות של סוכר. בכמה סופרמרקטים אי אפשר היה אתמול להשיג אפילו קילו סוכר. לעומת זאת אפשר להשיג אותו בכל כמות שהיא, לאחר שמשרד המסחר והתעשיה הגביר את שיווקו.

מנכ"ל אגודת הצרכנים ת"א—דן־השרון, אשר גיבש, מסר, כי אספקת הסוכר מתנהלה כסדרה.

מועצת הפירות תפעל נגד הפקעת מחירים בסופרמרקטים

נוכח הפקעת מחירי האבוקדו בסופרמרקטים השייכים לאגודת הצרכנים הקשורה להסתדרות, פנתה מועצת הפירות אל הוועד הפועל של ההסתדרות ואל מרכז הקואופרציה בתביעה לנקוט באמצעים נגד חריגות אלה.

לדברי סמנכ"ל המועצה, צבי לפוביצקי, מספקת מועצת הפירות לסופרמרקטים אבוקדו במחיר קבוע של 2.80 ל"י הקילוגרם, אך הסופרמרקטים מוכרים פרי זה לצרכנים במחירים הנעים בין 4.50 ל־5.80 ל"י הקילוגרם, והדוקא ברשתות־שיווק השייכות להסתדרות העובדים והמחוייבות לספק לציבור תוצרת במחירים הוגנים בלי רווח עודף. הוא אמר עוד, כי גם הטענה כאילו קיים פחת רב בפרי זה אינה נכונה. האשיל בעונה זו בסחר האבוקדו זמן ניכר.

מכירת מצרכי מזון גדלה בספטמבר ב־25־30 אחוז

מאת סופרו הכלכלי של "דבר"

גידול ניכר היה במכירות מצרכי מזון בחודש ספטמבר, לפי סיכומים ראשונים של כמה מרשתות השיווק הגדול במחזור המכירות לכ־25—30 אחוז בהשוואה לספטמבר 1972.

כדי לקבוע את שיעור הגידול הריאלי של מחזור המכירות, יש לנכות את ההתייקרויות שחלו בשנה שעברה והמסתכמות ב־14 אחוז בערך.

מנכ"ל אגודת הצרכנים תל־אביב — דן השרון, אשר גיבש, מסר, שהמחזור של האגודה שלו בספטמבר הסתכם ב־18.5 מיליון ל"י, לעומת 14.07 מיליון ל"י בחודש המקביל אשתקד. זהו גידול של 25.3 אחוז. המחזור של אגודת הצרכנים של הנגב היה 1.18 מיליון ל"י ושל אגודת אשקלון 400 אלף ל"י. המחזור הכולל של כל האגודה הסתכם ב־20.07 מיליון ל"י.

מנכ"ל אגודת הצרכנים בירושלים שמחה רותם, מסר שמחזור המכירות של אגודתו גדל בספטמבר ב־39 אחוז, בהשוואה לספטמבר אשתקד. הגידול במכירות לפי המחלקות השונות היה: במכולת — גידול של 32 אחוז, ירקות — 54 אחוז ובשר — 47 אחוז.

עיקר הגידול במחזור המכירות חל במחצית השניה של החודש ספטמבר. על פי השוואה בין המחצית הראשונה של ספטמבר למחצית השניה, שנערכה באגודת הצרכנים ירושלים, מתברר, שבמחצית השניה היה הגידול במכירות גבוה ב־20 אחוז מאשר בשבועיים הראשונים של החודש. מחזור המכירות של מחלקת הבשר גדל ב־30 אחוז, של המכולת ב־20 אחוז ושל הירקות ב־3 אחוזים.

מניות ושערים

שיפור קל במניות

השיפור הקל ברמת שערי המניות נמשך גם אתמול. פה ושם הופיעו קונים אך רק חלקם הוגדר כמשקיעים. מרביתם עדיין קונים שרוכשים מניות מסוימות למטרות "מישרים ה..." ושוכנים לנצל את הרמה הירודה מבחינה טכנית לפתות. המדד הכללי של שער המניות עלה ב־0.46 אחוז.

המחזור היה 1.29 מיליון ל"י, מתוך זה בשלב משתנים 518 אלף ל"י.

בשוק אג"ח הצמודים למדד נמשך הביקוש ופרס לסדרות בודדות בתון ההשוואה היתה נמוכה במיוחד. שערי רוב הסדרות בצפים השונים היו בעליה. המחזור היה 8.33 מיליון ל"י.

בשלב הפתיחה נמשך הביקוש הקל לשטרי הון ולאגרות חוב המרה מסוימים. ביניהן "אי. די. בי." (ב־16.4 אלף ל"י ע"נ) "איגוד" (13 אלף ל"י ע"נ) בצוד לחודשים יותר כמו דלק או שכון. הופיעו עדיין היצעים שנקלטו. ל"עלית" אג"ח המרה היצע של 103 אלף ל"י ע"נ והשער ירד בנקודה.

ביקוש של 43 אלף ל"י ע"נ העלה את שער בל"ל סטוק ב־2 נק' בפתיחה. במשתנים נמשך הביקוש לתן בתוספת חצי נקודה לשער הפתיחה.

ביקושים קלים למספר מניות מקרקעין גרמו לעליות והירות. ב"ישרס" לעומת זאת, היה המחזור ער ורב תנודות: נקשרו עיסקות רבות יחסית ובשערים שנעו בין 165—165.5 נק'.

למספר מניות תעשייתיות הופיעו ביקושים ונרשמו עליות בשוליהן, ביניהן "אתא". "תעל". "ארגמן" ו"טבע". גם "דובקי הוסיף להרגיש בשלב השני. ל"וולפסון" היה אתמול יום טוב. ד"תדמיתך השתפרה מעט. בעיקר ביציע הקהל.

בנקים מסחריים וחברות לאחזקות בנקאיות

שם הנייר	השער	ב' שנוי
אי. ה. ה. ש	246	+0.5
אי. ה. ה. ב	244	+0.5
אי. די. בי. בכ'	238	—
אי. די. בי.	196.5	+1.5
אי. די. בי. ב'	244	—
אגוד	308.5	-0.5
אי' בריטניה מב'	352.5	—
אי' בריטניה ש	327	-3.0
אי' בריטניה ב	328	-1.0
דיסקונט	920	—
דיסקונט א	530	+4.0
המזרחי ש	152	—
המזרחי ב	154.5	—
הפועלים מב'	347	—
הפועלים ש	332	—
הפועלים ב	333	—
בל"ל	291.5	+2.5
בל"ל — 60% דיב'	288.5	+2.5
בנקים למשכנתאות		
אפותיקאי ש	222.5	+1.0
אפותיקאי ב	225	+0.5
כרמל ב	129.5	+2.0
משכנת' בבנין	233	—
פת' משכנת' ש	263.5	—
פת' משכנת' ב	267	—
שכון בכ'	150	—
שכון ב'	182	—
טפחות מב'	221	-0.5
מ זות	215.5	+0.5
מוסדות מימון ענפיים		
שלמון —	108	—
אוצר לתעשיה	206.5	-0.5
חקלאות	81.5	—

פת' תעשיה מב'	72.5	+0.5
ביטוח		
אריה	235	+1.0
הסנה	208.5	-1.0
סהר	208.5	+1.0
צור	171	—
מסחר ושירותים		
בית הרכב	71.5	-1.0
דלק ש	154.5	-2.5
דלק ב	159	-2.0
קרור 1	237	—
קרור 10	185	—
חשמל	58	—
ספנות	186.5	+3.0
מקרקעין בינוי פיתוח הדרים		
אזורים	189	+2.0
אפריקה 1	335	—
אפריקה 10	277	+0.5
הכשר הישוב ש	192	—
הכשר הישוב ב	196	—
סל"ב ש	140	—
סל"ב ב	147	—
סל"ב ב'	124.5	—
נכסים	224.5	—
ישרס	165	+1.0
מהדרין	182	+1.5
מטעי הדר	96.5	+1.0
משקיעים	131	+0.5
נאות אביב	69.5	+1.0
פרי אור	180	—
רסקו בכ'	87	—
רסקו	69	+1.5
תעשיה		
אליאנס	514	—
אלקו 1	119	—
אלקו 2.5	106.5	+0.5
אלקטרה 1	208	-1.0
אלקטרה 5	197	-2.0
ארגמן מב'	311	—
ארגמן ב	318	+3.0
ארגמן — 30% דיב'	305	—
אתא ב'	118	+1.5
אתא ג'	117.5	+2.5
אתא מבנה	106	—
דובק	325.5	—
כבלים	199	+0.5
טבע ש	1001	+1.0
טבע ב	114	+2.0
כימיקלים	52.5	—
ל' אלשטיין	65	—
מולר	240	—
פניציה ש	101.5	—
פניציה ב	105.5	+1.0
פני ה 10	111.5	—
ניר חדרה	335	+3.0
עסיס	215	+6.5
נחושתן	328	—
ערד	101	—
שמן	146	+1.0
תעל	306	+6.0
פוליגון	218.5	+0.5

חברות להשקעה ולאחזקות		
אלגר ש	85	—
אלגר ב	83.5	—
אלרן ש	173	+1.0
אלרן ב	182	+2.0
אמישר	56	—
מרכזית	256	—
פועלים השקי	229	-1.0
פז	94	—
וולפסון 1	153	—
וולפסון ש	105	+1.5
וולפסון ב	108.5	+1.0
ירדן	89.5	-0.5
עלית	341	-2.0
אמפא	123	+2.5
דיסקי השקי ש	238.5	+2.0
דיסקי השקי ב	241	+2.0
מזרחי השקי	114	-1.0
בל"ל השקי	198	—
פריון	130	+4.0
תמורה	94	+2.0
יצוא השקי	66.5	+2.0
כור	165	+2.0
כלל השקי	200	—
כלל תעשיות	145	—
עה השקי	173	-1.5
פבה	59	—
מניות הנסחרות במטבע חוץ		
אמפיקו רג' אי ש	86.5	—
אמפיקו רג' אי ב	83	—
אמפיקו בכ' ש	133	—
אמפיקו בכ' ב	90	—
אדנים	109	—
נפטא	64	-1.0
לפידות ש	129	+1.0
לפידות ב	145	-5.5
אגרות חוב ניתנות להמרה במניות		
אי. די. בי. ש"ה	87.5	+1.0
אגוד ש"ה	100	—
הפועלים ש"ה 1	101.5	—
בל"ל ש"ה	140	+2.5
מזרחי ש"ה	100	—
אפותיקאי — 80	96	—
פ. משכנתאות — 35	115	-1.0
פ. משכנתאות — 41	95.5	-1.0
ספנות — 39	102	—
צר לתעשיה — 55	93.5	—
הכשרת הישוב	92	+1.0
ישפרו	102.5	-1.0
אתא	86	+1.0
דיסקונט השקי — 59	105	—
דיסקונט השקי — 72	92	—
מזרחי השקי — 19	100	—
בל"ל השקי — 102	90	—
בל"ל — תעשיה	100	—
עה	100	—
עלית	94	-1.0
מילוה בטחון 1963		
א	105	+0.5
ב	103.6	+0.4
ג	101.9	-0.1
ד	99.9	+0.4
ה	98	+0.6
ו	192	+0.9

ז	190.5	+0.6
ח	188.8	+0.3
ט	183	—
י	185.5	—
כ"א	190	—
כ"ב	189	—
כ"ג	188	+1.0
כ"ד	182.4	+1.2
מילוה בטחון 1969		
א	189.5	+1.0
ב	182.5	+1.1
ג	181.8	+0.5
ד	181.1	—
ה	178.5	—
ו	178.8	+0.5
ז	177	-0.5
ח	181.3	—
ט	178.6	—
י	179.9	—
כ"א	175	—
כ"ב	175	—
כ"ג	173.5	+0.4
כ"א	178.5	+0.9
כ"ב	177.5	-0.5
כ"ג	174.8	+1.3
כ"ד	172.2	-0.7
כ"ה	175	+0.5
מפעל פיס (ד) ק	175	+5.0
מילוה קליטה		
1961	205.5	+0.1
1961	195.9	+0.2
1961	185.1	—
1961	174	—
1962	191	-0.1
1962	182.1	—
1962	171.5	—
1962	162	—
1963	276.5	-0.5
1963	256.8	—
1964	253.8	+1.8
1964	239.3	—
1965	228.3	+1.0
1965	204.8	+1.5
1966	189.1	+1.5
1966	189.6	+1.3
1967	181.3	+0.9
1967	177.4	+1.0

בשוק הפירות והירקות

עגבניות 40—200. מלפפונים רגילים 85—160. גזר 120—210. סלק 60—110. כרוב 110—150. כרובית 160—170. קישואים 130—220. שעועית בולגרית 100—180. שעועית ירוקה 40—150. עגבניות צהובה 120—200. צנון 35—80. צנונית 30—60. תרד 100—200. חצילים 50—100. פלפל בהיר 12—200. פלפל כהה 100—125. גמבה 100—190. בצל ירוק 100—180. בצל יבש 30—50. שום יבש אימלקי 900—1000. תפו"א 66. במפות 60—110. הדרים 90. דלעת 40—50. כלנים 80—160. אבטיחים 40—90.

תפוחים
גרנד אלכסנדר 80—230. דליטס זהוב 70—230. דליטס סטרקינג 100—330. דליטס רגיל 100—150. אורליאנס 110—240. יונתן 80—350.

אגסים
ספדונה 80—280.

ענבים
סולטנינה 190—300. דבוקי 100—175. מוסקט המבורגי 200—230.

פירות שונים
בננות 150—280. אבוקדו 280. תאנים 80—180. רימונים 100—150. מנגו 400—780. תבוסים 80—180. תמרים לחים 270—290. תמרים יבשים 480—650.

הדרים
לימונים 125. אשכוליות 76. קלמנטינות 55—95.

שערי המטבע הזר בינבנקאיים באירופה
יום ג', 2.10
מכירה מיידית

דולר ארה"ב	ל־1 לירה סטרלינג	2.4131/5
כתרים גרמניים	ל־1 דולר ארה"ב	2.4089/4115
פרנקים שוויצריים	"	3.0170/0200
פרנקים צרפתיים	"	4.23½/24
לירות איטלקיות	"	563¼/4¼
פרנקים בלגיים	"	36.85/95
פלורינים הולנדיים	"	2.5120/50
ינים יפניים	"	265.65/75

זהב
מחיר אונקית זהב 97/96.5 דולר

מכירה מאוחרת

	פר"ש	מר"ג	ליש"ט
חודש	2.9985/3.0025	2.3955/2.4005	2.4047/2.4056
3 חודשים	2.9795/2.9835	2.3825/2.3875	2.3864/2.3873
6 חודשים	2.9585/2.9645	2.3700/2.3760	2.3645/2.8654
12 חודשים	2.9170/2.9240	2.3495/2.3575	2.3196/2.3210

שעת המערכה למחיקת הכניעה

...ל הבוקר, נדע מפי ראש הממשלה גולדה מאיר על פרטי שי־חתה עם ראש ממשלת אוסטריה ד"ר ברונו קרייסקי: אך ...ה האחרון כבר השיב ב„לא" מוחלט על השאלה אם הוכנ... כלשהו. סירובה של גולדה מאיר לקיים את מסיבת־העיתונאים שתוכננה בעיר, כי המחלוקת לא רק נשארה בעי־נה אלא החריפה עד כדי משבר. ד"ר קרייסקי גילה, כי ראש הממשלה אף לא הגיבה על הצעתו, שמחנה המעבר בשנאו יועמד תחת חסות נציב הפליטים של או"ם — ...נו או"ם הנשלט על־ידי מדינות ערב ותומכיהן המסכימ־הן מכשיר לסחטנות מדינית ולהיפוי של ארגוני־הטרור. אם ...י קיימת הפרדה בין נציב הפליטים ועצרת או"ם, הרי יש בהצעה זו פתח להתערבות מדינית מתנכרת נגד תנועת־העליה — מה־גם שהנציב הוא מוסלמי ממדינה עוינת לישראל.

ראש ממשלת אוסטריה הכריז במסיבת־העתונאים ה„חד־צד־דית" שנאלץ לקיימה, כי כל היוזמה לביטול סידורי־המעבר הקבוצתיים לעולים היהודים מברה"מ היא שלו ושל ממשל־תו בלבד, וכי הוא לא ייסוג מהחלטה זו. אך אם הוא סבור, כי זהו סוף־פסוק כלל, הרי זאת טעות גדולה עוד יותר מאשר זו שעשה בליל הכניעה המדינית לאנשי הטרור.

בהופעותיו של ברונו קרייסקי בשבוע האחרון מתברר, כי הוא סבר גם קודם־לכן כמחנה שנאו הוא נטל כבד על אוסטריה. בתנאים רגילים אפשר היה לקיים בירורים בענין זה, אולם לאחר שממשלתו החליטה כפי שהחליטה בלחץ הט־רור הערבי — שוב אין כל דרך אחרת זולת ביטול ההח־לטה.

עתה הגיעה שעתה של ישראל, של דעת־הקהל העולמית, של ארה"ב ושל הארגונים היהודיים שבה לצאת במלוא כוחם ותקיפותם למחיקת הכניעה האוסטרית ולהבטיח את המשך מלוא הסידורים ההופש למעבר תנועת־העליה מברה"מ. מערכה זו תוכתר, במוקדם או במאוחר, בנצחון — ויהיה זה גם נצחונה של אוסטריה עצמה מול ההחלטה כשילה ומבישה של ממשלתה.

השלכה מזרח־תיכונית לפרשת וינה

להצלחה המדינית של המחבלים, שהוענקה להם על־ידי ממשלת אוסטריה, צפויה הרצאת־לוואי המורה כאשר מדינות־ערב, ובראשן מצרים וסוריה, ידאו צורך להוכיח, שאינן מפגרות אחר הטרור. סימן ראשון להתפתחות אפשרית כזו הוא „מצב הכוננות המירבית" שהכריז אתמול הצבא המצרי לאורך תעלת סואץ, וזאת תוך תיאום מיידי עם המהומות כיצד הצבא הסורי בהזיזו לקו רמת־הגולן את כל הכוחות שחנו עד כה בגבול סוריה־ירדן.

יוקרתם המתחדשת של ארגוני־החבלה עלולה להתחקק גם בתוך ירדן עצמה, במתן דחיפה נוספת לתחייאה „החזית המזרחית" החלקם הפעיל של המחבלים בה — ואות לכך הם דברי־ההבה שהצריף המלך חוסיין עצמו לכעבה ריגה. בלבנון הגיבו מקורות ממשלתיים בהבעה דאגה מוצדקת, כי היכנע אנשי־הטרור באוסטריה יביא להתהלכות מחודשת של ארגוני־החבלה בארצם. המחבלים, שהיו עד כה כלותה בלהוי סדירה של הלוחמה הערבית, זכו לפתע למתת־היבצ מידי מדי־נה אירופית שהעניקה לה כעמד של גורם מדיני, על כל המשמעות הקשה הנובעת מכך.

„הטרור כמריא מבירות ונוחת בטריפולי", אמר הרמטכ"ל בהתייחסו לפרשה האוסטרית. ההיגע, אשר לו זכה טרור זה במצופו, עלול להניע את מדינות־ערב להתהדרות „מצבית" עם „גבורי המהפכה הפלסטינאית" ובשיתוף אתם. כותב שגם קאהיר ודמשק ידעו, שבידי ישראל צפויה להם תגובה אחרת לגבורי מוז של ממשלת אוסטריה על כל נסיון בסוג זה.

בית־חולים אינו מכון־יופי

פעמים רבות מדי מוצא עצמו נפגע האדם הפגיע ביותר: אדם בעת מחלה רצינית המחייבת אשפוז סובל לעתים קרובות מדי כתוצאותיה של שביתה. בשביל החולה אין זה משנה באיזה סקטור של עובדי בית־החולים פורצת השביתה; וזה משנה לגביו עוד פחות מה הן סיבות השביתה, או אפילו — כי, בעצם, אשם בה.

השבוע, לאחר שנתברר כי הוסר איום השביתה של עובדי בתי־החולים הממשלתיים, הוברר כי היא בכל זאת עומדת לפרוץ היום, ויתכן שתקיף גם בתי־החולים של קופת־חולים.

אין אנו באים עתה לפסוק בסכלול המסובך של התביעות ושל ההיענות וההפרש בין שתי אלה; אין אנו באים לחלק ציונים של צדק ושל אשמה. אולם אנו חייבים להזכיר, בראש וראשונה לעובדים, כי בית־החולים איננו מכון־יופי שהנזקקים לשרותו יכולים גם בלעדיו; וכי השביתה אינה פוגעת במעסיקים אלא בחולים. אסור להעניש אותם ואי־אפשר לעשות זאת בלי לחטוא חטא כבד לחובה הנובעת מעצם מהותו של שירות זה.

יש להצטער על שהמעסיקים נזקקים לטיפול בתביעות תמיד ברגע האחרון. לא אחת נאמר במדור זה כי כל מה שמוצדק וכה שאפשר לתת לעובדים, יש לתת לפני שביתה ולא לשם הפסקתה.

ההימור של גולדה

מאת חגי אשד

החלטתה של גולדה מאיר לנ־סוע לוינה ולהתמודד פנים אל פנים עם עמיתה האוסטרי, ד"ר ברונו קרייסקי היתה בגדר הימור. בלי ספק, התבונה המקובלת מחייבת לקיים פגישות פיסגה כגון זה רק לאחר הכנה מדוקדקת. כאשר ברור מראש, כי המוסכם על שני הנפגשים מרובה על המפריד בי־ניהם וכי שניהם לא יצאו מן הפ־גישה בידים ריקות. במקרה שלפ־נינו קשה מאד היה להבטיח הסכ־מה מראש במחלוקת הכאובה וס־בוכת המוקשים וכמעט ברור, ש־שני הנפגשים הלכו לפגישה בלי לדעת מראש כיצד ייצאו ממנה. זהו הימור מסוכן, שמדינאים מנו־סים משתדלים להימנע ממנו.

כנגד זה, הכריע השיקול היש־ראלי להכות על הברזל בעודו חם. כדי לא לאפשר לאוסטרים ולעולם כולו להתרגל להחלטה ה־בזיונה, וכדי שלא יושג הטעם ה־מר של הכניעה האוסטרית הכפ־פילה לאקדוחנים ערבים. בלי ל־האשים את הקאנצלר האוסטרי ב־כזיבה מכוונת מבין זה אפשר היה להעריך, כי נוח לו שתהיה סחבת בביצוע ההחלטה על סגירת מחנה המעבר לעולי ברה"מ בארמון שנאו. ודאי קל יותר יהיה להוצ־יא את ההחלטה לפועל לאחר הקפאה זמנית של המצב הקיים ולאחר שיצטננו הרוחות. שהרי שום סקנ־דל ושום סנסציה אינם מאריכים ימים. נגד סכנה כזאת היה צורך בפעולה מהירה.

ועוד שיקול חייב את העימות הדרמטי בין שני ראשי הממשלה של ישראל ואוסטריה. הקאנצלר האוסטרי הסתבך גם מבחינתו ב־שורה של צעדים נבהלים ובלתי־שקולים ושוב היה לצאת את הר־דרדורו לפני שישקע לגמרי ב־בוץ בלי יכולת להיחלץ. קרייסקי גילה מידה מרובה של פרובינ־ציאליות. הוברר בעליל, שאוסטריה היא באמת מדינה קטנה, החייה בצידי הדרך והמתבשלת בתוך הבוץ הנעים של עצמה, תוך גי־לוי של בורות ואטימות לגבי סו־גיות וגורמים שהיו חייבים להיות בתחום הידיעה והשיקול הדעה שלה. כאשר נכנעה ממשלת אוס־טריה לדרישת אקדוחני הטרור ה־ערביים היא פגעה לא רק בישראל, אלא גם בכל יתר הממשלות, אשר יעוהו אחריה בתוך כאובייקט סיס על סחטנות טרוריסטית. קרייסקי הסתבך גם בהוספת מו־סר לארה"ב, על חוסר סיוע בספיק

גולדה מאיר

ברונו קרייסקי

לעליית יהודי ברה"מ ולקליטתם בישראל והוא הסתבך בהוראה ל־ישראל כיצד להגן על עצמה מפני המתנכלים לה. נצלם מידיעתו ה־סיוע האמריקאי הרב גם להחזקת אותו כהונה בעבר בארמון שנאו. שאותו רוצה קרייסקי לסגור ובע־לם בידיעתו, כי ישראל הצליחה כאד בהדברת הטרור בכל השט־חים המוחזקים מלול רצונת עוה, שיסכה בעבר קן מרצחים, נס־כנה ממנו. העובדה שאוסטריה אי־נה מופת על סיוע והגנה לחלית ואף לא על הגנה עצמית. בקי־צור, תוך כמה ימים הצליח ה־קאנצלר האוסטרי — שלא לצורך גם מבחינתו הוא — להרחיב את התהום שנבעה כולו ושללה את החלטת הכניעה שלו. באורח פא־ראדוכסאלי דווקא הסתבכות מה־יה זאת חייבה, כאמור, להחיש את הנסיון לעצור אותה.

לפי כל הסימנים לא הצליח הנסיון של ראש הממשלה גולדה מאיר לעצור את ההידרדרות הכ־ניעה של הקאנצלר האוסטרי ואף על פי כן — אין יסוד להצטער, בדיעבד, על אי־הצלחה זאת. ב־תנאי שיופקו ממנה הלקחים הד־רושים. דווקא לאחר שעשתה גול־דה מאיר את המחווה של הושטת יד לקאנצלר האוסטרי, תוכל היד להתאגרף. יהיה בודאי טעם לפ־קל את שיטות המאבק הישראלי היהודי נגד אוסטריה. אבל ברור שלא יהיה מנוס מעצם המאבק, המדיני, הכלכלי, הדיפלומטי וה־הסברתי. מבחנו של מאבק זה יהיה אם תושע אוסטריה בעליל את תוצאותיו ואם תבין כי נגרם לה נזק ממשי דווקא בגלל הנסיון המכוער שלה להתחמק בנזק כנה על־ידי כניעה מבישה למעשה טרור נפשע. למאבק זה שנכפה עתה על ישראל תצטרך להיות השפעה ברתיעה על מדינות אחרות, כדי שלא ילכו אף הן בעקבותיה של אוסטריה. יש לקוות שהעם ה־יהודי כולו על מוסדותיו וארגוני־ו וכן גם ארגונים בין־לאומיים ומ־דינות ידידותיות לישראל יצטרפו למאבק נגד הכניעה האוסטרית לטרור הערבי. ההימור של גולדה מאיר יוכל בדיעבד לסייע בכך, כאמור.

עדיין מוקדם להצדיק את הוצ־אות המאבק הזה אף על פי כן אפשר להצביע כבר עכשיו על כמה תוצאה. חיובית לישראל אשר גרמו על־ידי הפרשה ה־אוסטרית. דומה, כי מותר להעריך שמוסדות הבין־לאומיים של פעו־לת הטרור הערבית והכניעה ה־

(המשך בעמוד 13)

סיכויי קיסינג'ר מוגבלים

המאבק הערבי נגד העליה חושף מהות הסכסוך המזרח־תיכוני

חלפה התקופה שארה"ב יכלה לפתוח ביזמות ולקצור נצחונות

מיוחד ל„דבר" מאת ג'וזף קראפט

הופעתם המכרעת של עניני ה־פנים על מדיניות החוץ של ארה"ב באה עתה לידי ביטוי ברור כבר בהופעתו הראשונה של שר החוץ האמריקאי החדש, הנרי קיסינג'ר, על במת האו"ם. כל צעד שעשה כאן שר החוץ החדש, אפילו בדיו־ניו הפרטיים אליהם, צעד בצל המתרחש עתה בזירה הפנימית ב־אמריקה. כבר בצעדיו הראשונים האלה מתקבלת המסקנה שסיכוייו של קיסינג'ר להצליח בדיפלומט־יה, בה הוא נחשב כאבק־„אקרו־באט", רחוקים הם מהצלחותיו ה־מופלאות אותן קצר בשנים האחרונות לפני בואו לכהונת שר החוץ.

כדאי שנסקור את תואם הענ־ינים בהם טיפל קיסינג'ר במשך ה־שבוע האחד בזירת האו"ם. בה קיימות האפשרויות להשיג הישגים ברשימים, כגון בענין הסכסוך הערבי־ישראלי במזרח התיכון. בסעודה שערך שר החוץ האמרי־קאי החדש לכבוד קבוצת הדיפלו־מאטים הערבים, הבהיר להם שאין בדעת ארה"ב לכפות מן החוץ כל פתרון לסכסוך. עם זאת הוסיף, כי ואשינגטון „מבינה את נקודת ראותכם".

בהערה זו מקופל הרמז שבעוד שארה"ב לא תפעל בענין זה בגלוי, ניתן בכל זאת לעשות הר־בה בדרך של „דיפלומאטיה שק־טה". אם יהיה צורך בפגישות סו־דיות, יוכל בודאי קיסינג'ר לסדר פגישה כזו. אולי באלפאת, מש־יפתחו השיחות בין הערבים לבין ישראל, יהיה הוא, קיסינג'ר, מוכן להפעיל לחץ כבד על הצד הי־שראלי למען השגת ויתורים מצידה. אם יש לקיסינג'ר בכלל סיכוי כלשהו להווד על ביצוע הדיפ־לומאטיים המזהירים גם בעתיד, הרי לפחות לגבי הסכסוך המזרח־תיכוני מותר להתנבא שכאן יהיו מאמציו לשוא. עצם יוקרתו הב־דילה כבר הספיקה לגרום מכשו־לים על דרכו.

הדיפלומאטים הערבים באו"ם נשתכנעו כנראה שהואיל וקיסינ־ג'ר הנו יהודי ואינו נתון ללחץ הציונים, יוכל הוא — שלא כדי־פלומאטים אמריקאים אחרים — להפעיל לחץ כבד יותר על ישראל. בקרב הדיפלומאטים הערבים כאן רווחות שמועות שקיסינג'ר כבר הכין תכנית חדשה לטיפול בסכסוך המזרח תיכוני.

נתברר שהשמועה אינה אלא שמועת שוא. אך עצם השמועה עדות היא להמוניטין של שר ה־חוץ החדש כ„עושה להטים" דיפ־לומאטיים אלילה ציפיות מבט ש־אין בכוחו לממש. ולכן אפילו בת־חום האחד הזה, בו יש מקום להצ־לחה גדולה, נראה שהצלחה כזו היא ממנו והלאה.

הענין השני, הפורה בחשיבותו אף על זה של המזרח תיכון, הוה טיפולו בברה"מ. קיסינג'ר נפגש בארוחה פרטית עם שר החוץ הסובייטי, גרומיקו, כדי לסקור את מצב היחסים בין „שני הגדולים". השניים חזרו ואישרו את רצונם המוסכם להמשיך לפעול למען צמצום המיתוח והרחבת הסחר.

אולם הקולות בקונגרס נגד מדי־ניות המיתוח הסובייטית של זכוי־ות האזרח בה חזקים עד שנבצר מקיסינג'ר לפעול כאילו לא היה קיים הלחץ של דעת הקהל באמ־ריקה כלל. הוא הצביע בפני הנציג הסובייטי על המצב הקשה בו נתו־נה הצעת הממשל להעניק מעמד של מדינה ברעותה לברה"מ בת־חום הסחר. כן אמר לגרומיקו ש־„תיקון ג'קסון", התובע מברה"מ להסיר את ההגבלות מהרוצים ל־הגר מברה"מ ולחדול כפגישות בה־כירות האזרח כמחיר על הויתורים האמריקאיים בתחום הסחר, זוכה לתמיכה כבד קואליציה רחבה של כוחות, ולא כפי שהרוסים נוטים להאמין שמתמכים בה רק אנשי קבוצת הלחץ הציונית.

בדיוניו של קיסינג'ר בבנין או"ם באו לביטוי גם חילוקי הד־עות בין ארה"ב לבין בעלי ברי־תה העיקריים. בנאומו מחודש אפ־ריל קרא קיסינג'ר לאירופים ל־התכונן להצהרה חדשה של עק־רונות, דהיינו לכה שהוא כינה בשם „בגילה אטלאנטית חדשה", כאקדמה לבקור האירופי של הנ־שיא ניקסון.

אולם בשבוע שעבר נודע בניו־יורק על תוכן הטיוטה שהכינו ה־אירופים לאותה „בגילה אטלאנ־טית חדשה". התכנית נראית מ־עורפלה, וקיסינג'ר עצמו הבהיר שאין הנוסח כנית את דעתו כב־סיס מספיק לקריאת ביקורו של הנשיא באירופה. עתה נעשים מא־מצים לשפץ ולחזק את הטיוטה האירופית, וזאת בעזרתו של ה־קאנצלר ווילי בראנדט. אך האוירה פיג בכידים יפה את בעיותיה וצ־רותקה של ארה"ב ורווחת כאן ה־הרגשה שהנשיא ניקסון ישה לבוא לאירופה. אם רצונו בכך. אך אין כל אפשרות להפוך את ביקורו האירופי ל„מסע נצחון".

כל זה נותן מקום להנחה ש־עברה חלפה התקופה בה יכלה אמריקה לפתוח ביזמות חדשות ולקצור נצחונות כרשמים. לב־רות כשרונו המבריק של קיסינג'ר בניתוח מצבים לכאמן בניהול משא ומתן, סגולות אלה שוב לא יעמדו לו נוכח המגבלות שקשיה הפני־מיים של ארה"ב מטילים על יכול־תה בזירה הבינלאומית. ואשינגטון תצטרך לפתוח פרק של דיפלומט־יה פחות פעילה — ויתכן שכך טב. כך.

בחירה מול מינויים

השיטה האישית־חשאית מחייבת תיקונים

מאת מאיר בראלי

לפי החוק הקיים בינתיים ביש־ראל יש בה מקום לבחירות אי־שיות כלשהן רק בתוך המפלגות, ואילו בבחירות הכלליות מתמוד־דות רשימות (רשימות מפלגתיות או רשימות „אד הוק"). השלב ב־מערכת הבחירות שבו יש בחירות אישיות הוא כבר מאחורינו. דומה כי כל מי שיש לו ענין בחיים הציבוריים יותר בזה המצטמצם בהטלת פתק מסויים לקלפי ביום הבחירות הבחין, כי הסנה הת־גברה מאד, במפלגות רבות, הכ־גמה של הצבעה אישית־חשאית. „המערך" קבע את רוב המועמדים המתוכנן לשלוח לכנסת בבר־חירה אישית־חשאית ולוועדת ה־מינויים שלו נותרה בעיקר מלא־כת השיבוץ של המועמדים בר־שימה (גם בשטח עדיין והכוב זה היתה הוועדה כפותה למגבלות שהשאירו לה כרוכב המרוץ לא גדול), וכן, כינוי מספר קטן יח־סית של מועמדים.

גם מי שאינו מרוצה מהמצב הקיים בדמוקרטיה הפנים־מפלג־תית ושואף להחלשת היסודות ההירורכיים בתהליך הפנים־מפלגתי לא יוכל להתכחש להתקדמות ה־ניכרת שהושגה בהשוואה למצב שהיה בראשית ימי המדינה. ב־1951, למשל, הטיל מרכז מפא"י על שלושה חברים (ד. בן־גוריון, מ. שרת ופ. לבון) להרכיב את רשימת מועמדי המפלגה לבחירות לכנסת השניה. כאשר זאב שפר הבנות הביע תמיהה (על שהממש־לה בוחרת לעצמה כנסת) ראה זאת המרכז כהפרדה והעלבה, פרט לכמה תבהונים כמותו.

יותר ויותר אנשים — בתוך המפלגות ובציבור הכללי — כבי־בים שדמוקרטיה בתוך המפלגות היא חיונית לקיום הדמוקרטיה ה־כללית. הפרובלמטיקה של דמו־קרטיזציה של המפלגות נעשית מוחשית ליותר ויותר אנשים ה־מאבק נגד משטר של ועדות מי־נויים, שבעבר הלא־רחוק היה מאבקם של מעטים, נעשה מקובל על הרבים.

אולי אין זה מקרה שבמפלגת העבודה החלו לתעב את הכונה „ועדת מינויים" ומבקשים להחליפו בכינוי „ועדה מסדרת". תוך תקוה שיחולף זמן עד הכונה החדש יהיה שנוא אף הוא...

יש אמנם גם עתה המדענים לזכותה של ועדת המינויים ה־מתחשבת בכל הפרובלמטיקה לאי־זה „עיתורת" כבר הצבעה אישית־חשאית. הללו באים לנייח הוצאה זו או אחרה של הצבעה אישית־חשאית כהוכחה להסרנותיה של ההצבעה האישית החשאית — ומי אין לו אכזבות אישיות וציבור־יות, מהצבעות אישיות־חשאיות? (ומי מרוצה מכל הכרעותיה של ועדות המינויים?..)

גם אילו היה נכון הדבר שועדת מינויים מתחשבת בכל סגולה כב־ציות, צרכי הייצוג והפעולה, גם אז היינו שואלים — כי שפך? בזכות מה יקבעו שניים שלושה חכמים ונבונים את כל כברכת ה־נבחרים (ואז ספק אם מוצדק לקרוא להם נבחרים)? הוויכוח בין בחירה אישית־חשאית מזה ו„משטר ועדות מינויים" מזה הוא הויכוח בין מכתר הפילוסופים של אפלטון בזה והדמוקרטיה מזה (אם תצליח ועדת מינויים להגדי־כם למוכה פילוסופי־אפלטוני). ב־מציאות אין ועדות המינויים דוא־גות כל כך „לגיוון ולאיכות", אלא לאמונה. הדאגה הרבה לנאמנים אינה משאירה מקום לאנות את־רות.

אין לבי שלם עם התוהים להת־ריע „הביאו אותי ברשימה בגלל דעותי" — ובגלל מה הביאו? אותך לפני כן למקום שכבר הי־צאת אחר כך? הבעיה היא לא בפלוני ולא באלמוני. אפילו לא בדעה זו או אחרת בשאלות הח־שובות ביותר בחיינו. אלא בעצם השיטה: דמוקרטיה או מינויים. אכן, רק עיוור אינו מבחין בכך שבמפ"ם ושתי חטיבות המיעוט ב„עבודה" בחרו נציגים בקלפי וגם במפא"י לשעבר היו בחירות ב־סניפים ובמחוזות קונים ובכמה סקטורים שלה. אמנם לא הושגה המטרה הדמוקרטית, אך התקדמנו לקראתה התקדמות ניכרת. גם במפלגות אחרות יש התקדמות. כמה ממרכיבי הליכוד היפני בחרו נציגים בקלפי וכן עשו אנשי ל"ע. כיון שכך, הגיעה השעה לדרוש רציני בציבוריותנו בשיטות שר־

(המשך בעמ' 13)

איך הצלחתי לצאת בשלום מצ'ילה

הממסד היהודי מרוצה מחילופי השלטון בסנטיאגו

מאת ארי ראט, מיוחד ל„דבר" ול„ג'רוזלם פוסט"

יצאתי מצ'ילה באחד המטוסים הראשונים שהמריאו מ־סנטיאגו, ביום האחד־עשר, ל־אחר שהכת הצבאית השתלטה על המדינה. השתי את עצמי כבר ש־התעוררתי כחלום בלהות ונדמה לי שהייתי בצ'ילה במשך חודשים ארוכים. הנסיעה במכונית במשך מחצית השעה אל נמל האוויר הבין־לאומי של סאנטיאגו ארכה כעיני נצח שלם. המכונית בה נסעתי היתה מלווה משמר — רכבית פתוחה קטנה ובה לישה „קאראבינירוס" המובשים קסדות פלדה וחמושים במקלעי „עוזי" תוצרת ישראל — נשק בו הז־דשה המשטרה הצ'ילאנית. הר־קל נושא את הסמל „קאראבי־נירוס דה צ'ילה", אך אין עליו ל סימן שיעיד על מוצאו הישר־אלי. שכן התעשיה הצבאית הי־שראלית אינה אוהבת להתפאר ב־שק מתוצרתה הנמכר למדינות שלות המשטרים השונים. המק־לעים נראים חדשים לגמרי. סימן ונקנו בימי שלטון איינדה. כ־שבחנתי את „המלווים", ראיתי ש־נשקם דרוך וסגור הנצירות פתו־חות. כזו היתה פקודת הקבע ש־ניתנה לכל אנשי הצבא מאז ה־הפיכה ב־11 בספטמבר. אנשי ה־משמר כיוונו כל העת את נש־קם לעבר המכונית שהסיעה אותי ועוד נוסע אחד, ובדרך קיפצה כ־על למהמורות, ולכן חששתי שב־אחת הקפיצות האלה „ידוד הרו־ים מעצמם". שכן בצ'ילה של ימים האלה הכל יתכן...

כשני קילומטרים מנמל האוויר עצרנו בידי כתריסר חיילים ה־נשים, כשכולם מכוונים נשקם ל־עברנו. החיילים ערכו חיפוש על גופנו ובמזוודות, ולאחר חיפוש דוי הותר לנו ללכת ברגל כר־אק מאות מטרים עם המטען ב־יד אל אוטובוס מיוחד שהסיענו אל הטרמינאל השומם של נמל־האויר.

באותו יום שבת אחר הצהריים יצאו מכאן שני מטוסי נוסעים אזרחיים: אחד מפנה ללימה, אמי הניו־יורק, והשני, מטוס „איר פראנס", לבואנוס איירס. היתה זו הטיסה האזרחית הראשו־נה אל מחוץ לגבולות צ'ילה מאז ההפיכה. שעות ספורות לפני כן הגיע גם המטוס האזרחי הראשון מחוץ לארץ: הוא הביא מיטען של חמרי רפואה חיוניים ופלאז־מה של דם. אלפי הפצועים, רו־בם אזרחים, קרבנות היד התקיפה של הכת הצבאית, שמספרם ב־ודאי לא יוודע לעולם, זקוקים לטיפול רפואי דחוף.

שני המטוסים יצאו כשהם רי־קים למחצה. רק כמה עשרות בני מזל זכו ל„סאלבו קונדוקטו", כ־לומר, „למעבר חפשי", מידי ה־שלטונות הצבאיים. כל זר נבדק בקפדנות בטרם ניתן לו לצאת מ־גבולות המדינה. מתוך החשש ש־בא הוא אחד מאוהדי איינדה ה־מבוקש על ידי ה„הונטה". בין ה־נוסעים היה מספר אנשי עסק אמריקאים ובנקאים שבאו לצ'ילה לפני שבועות מספר לרגל העס־קים ועתה חזרו לביתם לאחר ש־קשרו את המגע הראשון עם ה־שליטים החדשים. כן יצאו מספר גולשי „סקי" באמריקה ובקאנא־דה, שנתקעו כאן בימי ההפיכה ב־אתר הסקי המפורסם פורטילו ב־הרי האנדים. לכולם היתה מח־שבה אחת בלבם: האם יינתן לנו באמת לצאת את צ'ילה, וזו היתה המחשבה האחת והיחידה עד לרגע בו ראו כולם שאכן המריא המ־טוס ואנו יושבים בתוכו.

בדרך אל נמל האוויר ראינו את התורים הארוכים עד־אין־סוף לפ־ני החנויות לחלוקת הלחם והסוכר־ית. התורים מסויימים התארכו עד למרחק של מאתיים מטרים אל מ־עבר לפינת הרחוב. מראה הצ'י־לאנים המצטופפים והשקטים ה־עומדים בשקט בתורים הארוכים נגע בבש ללב. עוד בתקופת ה־אחרונה של שלטון איינדה למ־דו לעמוד בתורים במשך שעה ולהצטרף בסוף, כשאתה כבר קרוב לאשנב. שהמצרך אזל, והוקא הלחם. בתוך התור אין כל התר־גשות, אין עצבנות ואין פרץ ו־צווחה. רק משיכת כתפיים כנוכח השלמה עם הגורל, עוד נבט אומ־לל והאיש החוזר לביתו — עד ההתייצבות בתור הבא.

ביום לפני יציאתי מצ'ילה הי־תה לנו מסיבת עתונאים עם ראש הכת הצבאית, הוא הגנראל או־גוסטו פינושט. סמוך לאחר השעה המ־ה בבוקר נלקחנו בתוך חמ־שה אוטובוסים ירוקים, תחת מש־מר צבאי כבד אל האקדמיה ה־צבאית של סאנטיאגו. על חזית הבנין המרשים מתנוססת לתפארה הסיסמה שטבע אותה הגיבור ה־לאומי של צ'ילה: „להיות בכ־בוד — למות בתהילה". רק יו־מיים לפני כן פינה השלטון ה־צבאי את הבנין משלושים האס־סירים הפוליטיים „החשובים ב־יותר" — עוזריו הקרובים של איינדה, לרבות כמה חברי מב־שלתו. ביניהם היה שר ההגנה של איינדה, אורלאנדו לאטליאר. עמו עמדתי להיפגש ביום ההפי־כה, אך הפגישה, כמובן, כבר לא יצאה לפועל. מספר שהוא, וכן חבריו, הועברו לכלא באוהד מא־ביצר באגלאן.

בצ'ילה אפשר לשבור תכופות שהצי הצ'ילאני אומן בידי ה־אמריקאים וחיל הים בידי ה־בריטים, חיל האויר אומן בידי גרמנים — קציים מהתקופה ש־לפני מלחמת העולם הראשונה. אך רק בבואנו לאקדמיה הצבאית ראינו כמה חזקה עדיין השפעתם של אותם המדריכים הגרמנים. ה־חיילים, רובם טירונים צעירים, כולם לבשו סרבלים צבאיים אפו־רים עם מגהגים ירוקים — מ־סוג הסרבלים הנהוגים בצבא ה־גרמני לצורך האימונים. לפתע שמענו גם שירי לכת גרמניים טי־פוסיים — שירי לכת מימי מלח־מת העולם הראשונה, כגון „אין חיים טובים יותר מחיי הצבא" ו־אחרים. לאיש לא היה ספק ששי־רי הלכת גרמניים הם, הגם ש־המלים תורגמו לספרדית. צוות ה־טלוויזיה הגרמנית לווה מבט נחת רוח.

במסיבת העתונאים הראשונה של הגנראל פינושט וגם העתו־נאים הזרים הבהיר ראש הכת ה־צבאית שבדעתה להחזיק בשלטון זמן בלתי מוגבל וכי נכונה ו־גמורה עמה לקיים את השלטון ב־יד ברזל כל זמן שיידרש.

יומיים לאחר ההפיכה פנתה ה־כת הצבאית בקריאה אל האומה לתרום מכספה וחפצי ערך, כדי לסייע למימון הצרכים הדחופים של המשטר החדש. נשותיהם של חברי הכת הצבאית השלטת הי־ו הראשונות שהביאו תרומות כסף ותכשיטים. כעבור יומיים נפגשו נציגי „ועד הקהילות היהודיות ב־צ'ילה", כדי לדון בשאלה כיצד עליהם להגיב על פניית השלטון ה־חדש. חברי „ועד הקהילות" היו במצב רוח מרומם. כשרובם רצו להחליט כן במקום שיהודי צ'ילה יתרמו לכת הצבאית יותר מאשר כל קבוצה אחרת באוכלוסיה. ה־החלטה הנחפזת נמנעה רק בהש־פעתם המתונה של כמה מראשי הקהילות שהתבעו שלא להנחים. ב־שבהם ולא להיות בין „הקופצים בראש החמור".

אין ספק שהממסד היהודי ה־רשמי בצ'ילה הוא עתה יותר מ־שבע רצון מהתמורה ובנפילת א־יינדה והממם איננה נתונה כלל לאותם מאות היהודים מתומכי א־יינדה הנמצאים עתה בצרה ו־מנסים להימלט מפני ידו הארוכה של השלטון הצבאי.

הקרן הקיימת לישראל מקים בעמק איילון פארק על שטח של 30,000 דונאם, משער הגיא ועד גוש־אילון.

באיזור הפארק יוקמו שני מרכזים לנופש ולספורט ובאחד מהם יוקם אגם מלאכותי. פארק זה יוקם בעזרת תרומות של יהודי קנדה והוא ישא את השם „יער קנדה".

פרטים אלה מסר יו"ר הדירקטוריון של הקרן הקיימת לישראל, יעקב צור בעת סיור שערך נשיא המדינה, פרופ' אפרים קציר, באזורי הייעור הסמוכים לירושלים, כאורחה של הקרן הקיימת.

הנשיא פתח את סיורו ביער ירושלים, הוא יער שפרינצק. בבית ההבראה ארזה נתכבד הנשיא בנטיעת ברוש ליד ברושים שנטעו במקום הנשיא יצחק בן־צבי, הנשיא שזר ומנחם אוסישקין, ליד הגזע הכרות של העץ שנטע בשעתו בנימין זאב הרצל.

אל הנשיא נלוו מאיר שמיר, מנהל מפעל פיתוח הקרקע של הקק"ל וחיים בלאס, מנהל אגף הייעור באיזור המרכז.

קשת רחבה של יתרונות

כן, קשת רחבה של יתרונות נותנות לך תוכניות החסכון "יתרון" של בנק דיסקונט ובנק ברקליס דיסקונט.

תוכניות החסכון "יתרון" מבטיחות לך הכנסה גבוהה פטורה ממס הכנסה, שמירה על כוח הקניה של כספך הודות להצמדה לאינדקס וכן האפשרות למשוך תמיד את כספך תוך מתן הודעה מוקדמת של 30 יום בלבד.

אך זה לא הכל: תוכניות החסכון "יתרון" יכולות להעניק לך הכנסה שוטפת חודשית, ביטוח חיים וביטוח למקרי נכות ללא כל תשלום נוסף. מענקים, הלוואות ויתרונות אחרים על פי התוכנית שתבחר ואשר תתאים לצרכיך ולאפשרויותיך.

סור נא לאחד מסניפי בנק דיסקונט ובנק ברקליס דיסקונט ותקבל פרטים מלאים על תוכנית החסכון המתאימה לך.

אם ברצונך לקבל חומר הסברה מפורט לביתך מלא נא תלוש זה ושלחו אלינו בדואר.

לכבוד
ת. ד. 1836 תל־אביב 61000
נא לשלוח לי עלון הסברה מפורט של תכניות החסכון "יתרון".
שם ________
כתובת ________

בנק דיסקונט לישראל בע"מ בנק ברקליס דיסקונט בע"מ

דוסטוייבסקי – כמעט כליל השלמות

מאת עדית זרטל

נסים עזיקרי ושלמה ברשביט

אחרי בכורה

("הבעל הנצחי" מאת פיודור דוסטוייבסקי; המחזה – יגאל ליבלין; עברית – ...; תפאורה ותלבושות – ...; מוסיקה – ...)

הצגה מצויינת.

עין רואה

יורם קניוק

מה שגדי יגיל יכול לעשות

שוטר עברי ערב החג

אריק הונקר – שליטה של מזרח גרמניה

מאת נחום אורלנד, סופר „דבר" בגרמניה

הונקר אריק

דרושה זכוכית מגדלת

במשך שנים רבות בזו אנשי "חירות" להתיישבות. רק אחרי מלחמת ששת הימים הם שינו את יחסם. אנו שמחים על כך.

הצרה היא - ששינוי היחס הוא בעיקר בדיבורים. מי ששומע את מר בגין מדבר בלהט על "ההתנחלויות" יכול לחשוב שאנשי תנועתו הקימו את רובן.

ולמעשה?

כדי למצוא התנחלויות "חירות" דרושה זכוכית מגדלת. מבין 49 התנחלויות שהוקמו מעבר לקו הירוק:

26 הוקמו על ידי תנועות ההתיישבות של המערך.

12 הוקמו על ידי תנועות ההתיישבות הדתיות.

5 הוקמו על ידי העובד הציוני והאיחוד החקלאי.

2 הן התיישבויות עירוניות.

על ידי אנשי "חירות" הוקמו 4 התנחלויות בלבד.

אם כך הרי שיחסם היסודי להתיישבות לא השתנה.

השתנו רק הדיבורים.

אנחנו שמחים אפילו על כך. ואתה - שמח איתנו.

והצבע "אמת".

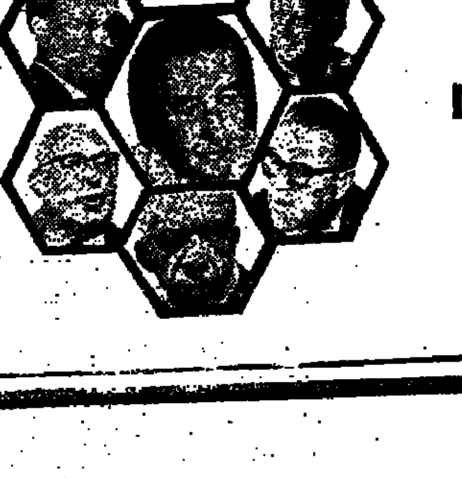

תן להם את קולך וחזק את קולם

הצבע אמת

המערך/מפלגת העבודה הישראלית · מפ"ם

משרד העבודה
המחלקה להסבה מקצועית לאקדמאים
המרכז לתעסוקת אקדמאים
הקריה, ירושלים

המשרד לקליטת עליה
האגף לשרותי קליטה
הקריה, ירושלים

עובדי רשוי אצל סוכני מכס - קורס הסבה לעולים

המטרה:

הכשרת עולים חדשים להתפקידי עובדי רשוי אצל סוכני מכס.

הכישורים:

בעלי תואר אקדמאי או השכלה קדם אקדמית. ידיעת שפה לועזית ברמה של קריאת העתונים והחומר המקצועי. גיל בירבי של המועמדים – 45.

משך הקורס ותנאיו:

הקורס יימשך כ־5 חדשים בתנאי פניה באזור ת"א, בהתכנן לפתיחה בינואר 1971.

תנאי העבודה לאחר סיום הקורס:

לאחר סיום הקורס יעבדו המסיימים כמתלמדים במשך כ־3 חדשים במשכורת 650—700 ל"י, ואחר כך יתקבלו לעבודה בשכר התחלתי בסביבות 850 ל"י.

תנאי הקבלה:

כל עולה או תושב ארעי בעל תואר אקדמי או קדם אקדמאי הנמצא בארץ פחות מ־3 שנים והמתקשה למצוא עבודה.

אינפורמציה נוספת אפשר לקבל אצל:

בסניפי המרכז לתעסוקת אקדמאים:

- ירושלים, רח' המלך ג'ורג' 27, טל. 221070.
- תל-אביב, רחוב ההסתדרות 101, טל. 262255.
- חיפה, רחוב אחד העם 5, טל. 661936.
- באר-שבע, בנין רסקו, טל. 3065.

המועמדות (2)

"דרושה תחלופה בין מעצבי מדיניות לבין מבצעיה"

מאת מרים גורן

אל קבוצת השגרירים לשעבר, שיאיישו את הכנסת הי"ח, מצטרפת גם אסתר הרליץ, לשעבר שגרירת ישראל בדנמרק.

אולם הצילינדר הדיפלומטי אינו הכובע היחיד בסטנן שהביאה עמה אסתר הרליץ לכנסת. היא חבשה בשעתה גם את כובע הקצינות של הצבא הבריטי (בתור סגן) ואת כובע הח"ן של צה"ל (כשזה עוד נקרא בשם הח"ן, כלומר חיל עזר לנשים) בתור סגן מפקדת הח"ן בירושלים.

אבל נתחיל מוקדם יותר. בן הימים בהם עלתה עם הוריה מגרמניה לירושלים וחבשה את ספסלי המחזור הראשון של תיכון בית הכרם (המפורסם) יחד עם יצחק נבון ועדי יפה, שאתם היא תחבוש עתה גם את ספסלי הכנסת. אסתר הרליץ מדגישה עובדה זו, משום שהיא רואה עצמה כחלק בהלשיה זו. "ליצחק נבון אני קרובה בדעותי ועם עדי יפה הילכתי כברת דרך גם במחזור הראשון של בית הספר לדיפלומטים (שהקימה הסוכנות בסוף תקופת המנדט) ואח"כ בשרות החוץ של המדינה".

על שלפטנה, היא מציינת, הקפיד המורה שלנו בבית הספר, שהיה לא אחר מאשר פרופ' א. ע. סימון.

היתה זו היא שפתחה את משרד החוץ של מדינת ישראל הצעירה, חביבה ימים בלבד לפני הגיע השגריר האמריקאי הראשון, ג'יימס מקדונלד, והיא קיבלה את פניו. מאוחר יותר יצאה לואשינגטון בתפקיד מזכיר ראשון בשגרירות, היתה קונסול בניו־יורק, וחזרה כדי לעבוד עם ד"ר יוספטל המנוח במחלקה לקשרי חוץ של מפא"י. "אחרי שבע שנים בחו"ל צריך לחזור ולהכיר את הארץ ואני ממליצה זאת לכל אנשי משרד החוץ", היא מציינת. היא היתה גם חברת מועצת עיריית תל־אביב ועובדה זו סייעה להצלחתה בקופנהגן. "לא היה ראש עיר שלא ביקרתי אצלו בכרכוק והעובדה שהתמצאתי בענינים מוניציפאליים (בתוך מורה לשעבר) היתה חשובה. כיום כבר אין דיפלומטיה קלאסית כמו בעבר".

כאשר חזרה אחרי חמש שנים בדנמרק ומילאה שליחויות שונות בועדות ארים, קיבלה את תפקיד ראש המרכז להתנדבות במשרד ראש הממשלה, גוף חדש שהקימה אז־תו, ובו עסקה עד שנכנסה למירוץ לכנסת ונאלצה לפרוש בשל כך.

את נקודת המוצא של הצורך בהפעלת מתנדבים לבסורות שונות מסבירה אסתר הרליץ כך: "אחת הבעיות של חיים מודרניים זה המבנה הממלכתי, המחזיק בכל כך הרבה ערוצים ואינו מתגבר על הבעיות. משום כך צריך, לדעתי, להחזיר לבני אדם את האפשרות להתארגנות לאוטומטית, כדי שיוכלו להתייחס לזולת בעצמם".

מועמדת לכנסת אסתר הרליץ

בין הפעולות שעשה המרכז בתקופת קיומו הקצרה היא הבעיית במיוחד הקמת לשכות מתנדבים בערים הגדולות ובבאר־שבע, הרצליה ונהריה; הפעלת חיילים וחיילות בצורה לבוטרונר גרעין פתיחתה של מרכזיה להכנת שיעורים (בימים הקרובים) בספריה המרכזית בחיפה, בה ידריכו מתנדבים כבתה ספרק. לאחרונה נקראו תלמידי תיכון לעזור למוגבלים בהכנת שיעורים. מרכזות הלכדים כאלציה מרכזיים או בתי ספר עם יום לימודים ארוך. ואפילו בצורה מאורגנת להסרת תלמידי תיכון למשברי פיתוח כדי לעזור לילדים שהוריהם משוני השכלה.

אחת הבעיות בהתנדבות, מדגישה הרליץ, היא בעיית ההתמדה. למשל, בסוף שנת הלימודים, כאשר תלמידי התיכון עסוקים בבחינותיהם אינם יכולים להמשיך לעזור לתלמידים החלשים בשיעורים.

כשבבע חשוב של התנדבות כגד הגרות מועצת הפועלות היא רואה את התוכנית המתנדבות בגני ילדים בשכונות, המלמדות את הילדים להעשיר את שפתם ויחד עם זאת את עולם המושגים הדל שהם מביאים מבתיהם.

יש הרבה מה לעשות בהתנדבות בקליטת עליה. "בהדרך הקליטה בפוזר במתנדבים וזהו מאוד מבוזר", מדגישה אסתר הרליץ. דווקא זהו שטח הערוץ להתנדבות. עולים זקוקים ללכת בעצמם לאוצא"א, הצרות זהות, להירשם לקופת חולים או ללשכת העבודה ומישהו צריך ללכת עמהם. רק עתה מתחיל להפעיל במקום אחד או בשניים מתנדבים למטרה זו.

מדוע בכל זאת החליטה לעזוב את נושא ההתנדבות ולפנות לפוליטיקה? "רציתי להיכנס לכנסת כדי שיפקד הוא מוגבל; והוא רק מבצע מדיניות ולדעתי טוב שתהיה תחלופה בין מעצבי מדיניות לבין המבצעים". גישה זו היא גישה בריטית וסקנדינבית, מבהירה הרליץ. בהקשר זה היא גם מציינת שהיא תומכת בשינוי שיטת הבחירות, לפי הצעתו של דב יוסף, בלי בחירות מקדמות (פריימריז). "אני בעד שרים עם ממלאי מקום וח"כים עם ממלאי מקום, כפי שזה מקובל בסקנדינביה. כדאי להנהיג זאת גם אצלנו".

בשאלת הסטטוס היא בין היונים והנצים. "אין לי מפה משלי. אני בעד מו"מ עם הערבים בלי לשים על השולחן את הקלפים. אבל מוכנה לוותר הרבה, כלומר אני בעד נציות כתמבולה".

אולם בעמדתה לגבי בעיות האשה בישראל היא, כמובן, גין מוצהר. "לבעלה אני משתתפת מעצבי שאני מתפסקת בעניני נשים". היא אומרת. "עד כדי כך נכנסתי לנושא, שכבר קורס קצינות אני נקראת לערוך סימפוזיון על מעמד האשה ומה שמפליא אותי בכל פעם מחדש היא העובדה שבנות ה־18 מתעניינות בבעיות הזכויות של האשה בישראל. אני הכרתי שבגילן התעניינתי במעמד האשה. זה היה מובן. להן כנראה לא".

היא היתה גם חברת ועדת ראש הממשלה לבעיות נוער במצוקה והיא מציינת שאחד הקריטריונים לקביעת ילד במצוקה היה השכלת האב. איש לא בדק מהי השכלת האם, שהיא חשובה לא פחות לקביעה זו. אילו היו בודקים, היו מגלים שרבע מיליון נשים בישראל למדו רק 0—4 שנים!

משום כך היא רוצה להיות בכנסת בועדה שתעסוק בבעיות המצוקה. אך כמובן גם ועדת חוץ ובטחון קוסמת לה. אילו הדבר היה תלוי בה, היו מקימים גם ועדה לתרבות ועדה לקליטת עליה.

אין פרות קדושות בחינוך

הצעות לרפורמה יסודית בדרכי הפיקוח על המורים והדרכתם - כלולה בדו"ח לשר החינוך

מאת ניצה נחמיאס

פרופ' אברהם מינקוביץ, מורה לפסיכולוגיה חינוכית בבית־הספר לחינוך באוניברסיטה העברית בירושלים, שימש עד לפני חדשים כיועץ לשר החינוך. עם סיום תפקידו, הגיש לשר דו"ח עב־כרס ובו המלצות לרפורמה יסודית במערכת ההדרכה והפיקוח על המורים. שאלתי את פרופ' מינקוביץ כיצד הגיע למסקנותיו ומה מכלולות הרפורמה המוצעת.

בית־הספר הישראלי — מסביר פרופסור מינקוביץ — אינו מוצר "בכפיצ" ואינו בעל צביון אחיד. בשנים האחרונות גבר השוני בין מוסדות חינוך העוסקים באוכלוסיות גיל זהה ואפילו באותו מקום ישוב. יש בתי־ספר עם "יום לימוד ארוך", יש בתי־ספר עם "יום חינוך ארוך", ויש בתי־ספר שבהם מלמדים רק חצי יום; יש בתי־ספר מקיפים, ויש בתי־ספר של שמונה שנות לימוד. בבתי־ספר רבים מופעלים פרוייקטים שונים ומגוונים לטעוני טיפוח, ותכניות הלימוד הן בהתאם; יש המלמדים בשיטת הטלוויזיה ויש המצדיקים את שיטת מכון וייצמן ואוניברסיטת תל־אביב. יש בתי־ספר שבהם מופעלת "האינטגרציה החינוכית", ובנגד יש בתי ספר שבהם כיתות מיוחדות ל"מחוננים" וכו' וכו'. כל זה מעיד, שהעוסקים בחינוך נתונים בחיפושים קדחתניים אחר דרכים טובות יותר של ההליכי למידה ופיתוח שכלי, הקניית דעת, עיצוב עמדות אינטלקטואליות של הילד, יצירת מוטיבציה ללמוד והקניית הידיעה כיצד ללמוד. בכל התחומים האלה חלקו של בית־הספר הוא מכריע. בתהליכי ניתן לבדוד את הצלחתו או כשלונו בהשגת מטרות חינוכיות אלה.

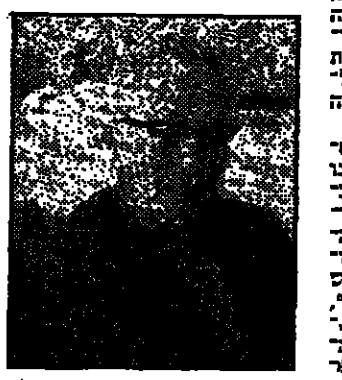
פרופ' אברהם מינקוביץ

אלא שבישראל, כאמור, אין קיים, כל גוף או כוח מחקרי־מדעי, שבעזרתו כלים מתאימים להערכה שיטתית של הישגי בית־הספר.

לעומת זאת הנצבר בעולם המחקרי מידע עצום בנושא זה, מידע שהוא פרי מחקרים רבים ומקיפים. במסקנות החוקרים מוכיחות, כי רוב הפעולות המקובלות בחינוך כמועילות וכמקדמות את הילד, אינן בעלות ערך כלל.

חידושים כאלה יכולים לא רק שלא להועיל, אלא אף להזיק. למשל, תכניות־לימוד חדשות עלולות לגרום לכשלון, אם המורה אינו ערוך לקראתן. להדגימה: מקצוע ההיסטוריה. בעבר נהגו להדגיש בשעת הוראת מקצוע זה את הסיפור ההיסטורי. כיום מדגישים מושגים כדינמיים, הרבתיים והחברתיים, פוליטיים, קונפליקטים, בין מעבדות, דעה. אם כל הדברים הללו נלמדים בדרך הישנה, לא יבין התלמיד כאומה. את הסיפור ההיסטורי הוא לפחות הבין!

במחקר אחר, שהשתתפו בו 12 ארצות, בהן גם ישראל, נמצא, כי אין כל יתרון בשנות לימוד נוספות. פרופ' מינקוביץ שסיפר לי על כך, אמר, כי נבדקו במחקר זה היתרונות שבתוספת שנות לימוד לגבי שני נושאים:

א. הפלאת רמת הידיעה;

ב. יחס התלמידים לבית־הספר וללימודים.

במחקר נבדקו תלמידי כיתות ד' בארץ (לאחר חמש שנות לימוד־חובה, כולל גן חובה) לעומת ילדים בארצות כמו ארצות הברית, לאחר ארבע שנות לימוד־חובה, ולעומת ילדים בארצות כמו שוודיה, כם מתחיל חינוך־החובה בגיל 7, והילדים בגיל 10 היו רק לאחר שלוש שנות לימוד.

המחקר הוכיח כי שנות הלימוד הנוספות לא נתנו לתלמידים כל יתרון על פני חבריהם בבחינות רבת־הידיעות. הם בפירוש לא ידעו יותר. בנושא השני שנבדק — יחס התלמידים לבית הספר — נמצא אף, שהילדים שהתחילו ללמוד מוקדם יותר, פיתחו יחס שלילי יותר לבית הספר.

לא מכשיר להקניית ידיעות

בית־הספר, בתכונתו ובאופיו הנוכחיים, הוא בעיקר מכשיר להקניית ידיעות. תה — אומר פרופ' מינקוביץ — הוא הדבר הפחות חשוב בחינוך. זה כבר הוכח מעל לכל ספק, כי מרבית הידיעות הנלמדות בבית־הספר, נשכחות. מי מאתנו זוכר נוסחאות בכימיה, שאותן שינננו בשקידה לבחינות? או מי זוכר הוכחות בגיאומטריה, או מספר תושבים שלימדונו המורים לגיאוגראפיה? אין זה אומר שעלינו להגיע לכלל מסקנה — כפי שקרה בארה"ב בעקבות פרסום דו"ח קולמן — כי החינוך פשט את הרגל וכי עבר זמנו. ואל לנו לפתוח גישה ניהיליסטית ולמצוא מקלט בבתי־ספר פתוחים. פרופ' מינקוביץ מציע רפורמה, שאם תתקבל ותבוצע — תהפוך את בית־הספר למכשיר חינוכי מדרגה ראשונה. כך יוכל למלא את יעודו כמכשיר לפיתוח אפיו האינטלקטואלי של התלמיד וכיוצר מוטיבציה ללימודים. מה מציע פרופ' מינקוביץ?

לשנות את שיטת הפיקוח על המורים והדרכתם;

להכשיר את המורים לתפקידיי החדשים של בית הספר;

לשנות את אווירת הלימודים הכללית בבית־הספר.

אם נבצע את שלושת הדברים

(המשך בעמוד 8)

מה מצא דו"ח קולמן

זמן קצר לפני שהתפרסמה בארה"ב פרשת ווטרגייט, רעשה הארץ ההיא עם סביב פרשה אחרת, שזיעזעה אנשים רבים ועוררה בהן לוקות רציניות בקרב אנשי החינוך. היה זה דו"ח קולמן — ביטוי כך כהים, שנכתב על־ידי פרופ' קולמן, סוציולוג יהודי, בעקבות מחקר שערך להערכת הישגי בתי הספר בארה"ב.

פרופ' קולמן בדק תהליכים שונים, כמו הישגי בית הספר בתחום הקניית ידיעות; הישגי בית הספר בתחום הפיתוח השכלי; מוטיבציות ללימוד ופיתוח אישיות התלמיד ועוד.

את כל אלה בדק פרופ' קולמן בהציגו כולם את השכלות הבדלים; התנאים האובייקטיביים של בית־הספר (מבנים, מעבדות, ספריות וכו'); ארגון הכיתות (שיטות כמו הקבצה); והק המורה; רמת המורה והרקע שלו; תכניות הלימודים; ציוד לבית־הספר; פרוייקטים מיוחדים (כמו טעוני טיפוח, יום לימודים ארוך וכו'); שירותים לסוביהם (שירותים פסיכולוגיים ליד בית־הספר, יעוץ וכו'); רקע התלמידים.

תוצאות המחקר היו כאמור מדהימות. פרופ' קולמן מצא, כי רוב הפעולות המקובלות בחינוך כמועילות וכמקדמות את התלמיד, כגון מבנים טובים, ציוד אורקולי, ספריה, מעבדה, משפורים ארגוניים של הכיתה (כמו: שיטת ההקבצה), הכנית־לימוד חדשה, פרוייקטים לטעוני־טיפוח, שנות הוותק של המורה, כל אלה אינם משנים ולא כלום! בי מחקרי־הערכה אחרים נמצא, כי החינוך, וכי "הפרות הקדושות" בחינוך אינן קיימות עוד.

פרופ' א. מינקוביץ בטוח, כי יהסית במקיעה ישראל בחינוך יותר אמצעים כמשקיעה ארצות הברית ואפילו יותר כמשקיעה בריח המועצות, הכרבה להתאמר בהישגיה החינוכיים. אולם כבאים לבדוק את בידת הצלחתן של שיטות החינוך וההוראה הרשונה, מתברר, לכרבה התימה, כי איש בישראל אינו יכול להשיב על שאלה זו.

בלי כלים להערכה

בישראל, אומר פרופ' א. מינקוביץ, אין כל אפשרות לדעת איזו פעולה חינוכית הצליחה ואיזו נכשלה. לפיכך אין באפשרותנו להחליט לאיזו פעולה הכינות עלינו להקדיש את מירב המאמצים והמשאבים. כל ההערכות הכסקנות הן פרי השערות ורושם בלבד. אין כלי־מחקר סיסטמטיים להערכת מערכת החינוך. אין פירוש הדבר שאי־אפשר, אובייקטיבית, להעריך בדרך בדעת את הישגי בית־הספר. אפשר בהחלט לאמוד ולבחון תהליכים, שבהם היה בית־הספר הגורם המכריע העיקרי, כבר פי־

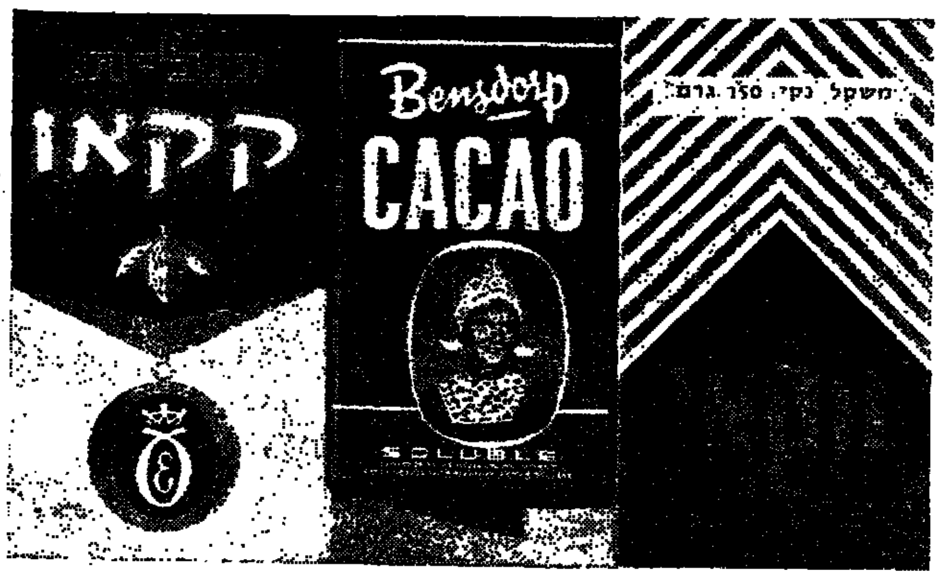

קקאו מלא חיידקים

יש כיום שלושה סוגי קקאו בתוצרת קונצרן "עלית" לפי הדפרסים שניתן להפיל מפיהם של דובר הקונצרן, אין השלושה נבדלים זה מזה לטעמה, לא באיכות ואף לא במחיר.

ואף לא בבחיר. הגדרה זו איננה מדוייקת. הקקאו ההולנדי של ליבר עולה מעט יותר וגם תכולת השומן שלו גבוהה יותר.

אבקת קאקאו "צ'ד", שנבדקה על־ידי המעבדה כלום בחודש יוני, גילתה תכונות מצויינות ביותר: הקאקאו הכיל יותר ממיליון חיידקים בגרם!

אבקת קאקאו "עלית" (באריזה ובמחיר זהים לאלה של צ'ד), שנבדקה בחודש יולי, הכילה 150.000 חיידקים בגרם.

אבקת קאקאו "בנסדורף", מתוצרת "ליבר", המיוצרת לפי היתר של בית־החרושת "בנסדורף" בהולנד, נמצאה מכילה 400.000 חיידקים בגרם אחד.

הכחנו, לפיכך, כי יש בכל זאת הבדל כלשהו בין שלושת המוצרים. דוד משביץ, איש הנהלת "עלית", ודניאל רסיק, מהנדס המזון של המפעל, הסבירו, כי הנחה זו מוטעית ביסודה: כל שלושת סוגי אבקות הקאקאו מיוצרים לפי פורט דריכות זהה (לבד מתכונת ההתמוססות של קאקאו "ליבר") ואין ביניהם הבדל מבחינת התכונות הכימיות, כמות המים, כמות צאריות הקליפות וכמות חמאת הקאקאו שבהם. גילוי זה הוא, כמובן, מעניין מאד. כי אפשר לשאול למשל: אם הקאקאו של "עלית" זהה בכל לקאקאו של "צ'ד", כולל האריזה מדוע לא יבטל הקונצרן אחד משני הסוגים?

התשובה על שאלה זאת מביאה אותנו להכרת המציאות של כוחי־ניות: אף שרובו המכריע של השוקולדה, הקאקאו, הממתקים והקפה הנמס נמצא בידי קונצרן "עלית" המונופוליסטי, אומרת החכמה המדינית כי יש להותיר ביד הצרכנים את אשליית הבחירה. האמת היא, כי מי שמתאכזב ממוצר מסוים של "עלית", למשל, ועובר כ"עונש" למוצר דומה של "ליבר", למשל, עושה תרגיל פשוט: במקום לשלשל את הרווח לכיס הימני של הקונצרן — הוא משלשל לכיס השמאלי של אותו קונצרן עצמו. לכן יכול "עלית" להרשות לעצמו לעבוד עם אותם משרדי פרסום, שפירסמו את המוצרים של "צ'ד" ו"ליבר" בימים שבהם המפעלים הללו היו עצמאיים. יותר מזה: כדאי לו לשמור תחרות בין משרדי הפרסום השונים, כדי שכל אחד יתחרה בחברו וגם ישכנע את ציבור הקונים, כי אכן יש להם אפשרות כלשהי להחליט מה הוא המוצר שבו הם נותנים אמון ומה הוא המפעל הראוי, לדעתם, לזכות במנת הרווח של קניותיהם. אבל זו, כמובן, אינה אלא אשליה תמימה. מעמדו המצוייר בלא־הכל של הצרכן כ"מלך" בתקופת הייצור ההמוני, מתמוטט כליל כאשר הוא עומד אין־אונים מול מונופול. יש להניח כי בגרועת הזמן תהפוך שאלה קיומם של "ליבר" ו"צ'ד" לשאלה פורמאלית בלבד: אין טעם לייצר שלוש אבקות קאקאו זהות בשלושה מפעלים שונים. אפשר לייצר את כל האבקות ביחד ואחר־כך לחלק אותן לאריזות השונות. והשאלה הגדולה היא (שאלה שהנהלת הקונצרן לא השיבה עליה), אם אין שיטת הייצור הזאת פועלת כבר עתה. קאקאו אינו אלא דוגמה אחת מני רבות ויש לשער כי דין הקאקאו כדין השוקולדה הצבעית השונות, כדין הקפה הנמס, הופלים והסוכריות.

מניין, אם כן, ההבדל בכמות החיידקים בסוגי הקאקאו השונים?

"אנחנו דפוקים עם חומר־הגלם"

מהנדס המזון של "עלית" מסביר: השאלה היא שאלה של החומר־גלם: "אנחנו דפוקים עם החומר־הגלם" הוא אומר, ומבקש סליחה על הביטוי. תלויים ביבוא של אבקת קאקאו ולפעמים האיכות של היבוא איננה טובה.

לשם ההשכלה הכללית: "אבקת קאקאו" היא מה שנשאר משולי הקאקאו, לאחר שמכניסים אותם לכבישה ומוציאים מהם אחוז נכבד של השומן הטבעי שבהם והוא הוא חמאת הקאקאו. ככל שהחומר השומן יקר יותר, כן זול יותר מחירה. ובכל לאבקה יותר תקופת מדף בארץ, כן יורד מחיר החומר הזה. את אבקת הקאקאו מייצרים בארץ מן הקוקוס הללו. המיכונים גם חומר־גלם לכל סוגי המזון האחרים המכילים קאקאו — אם בצורתו הגבוהה, כמו הקאקאו עצמו, ואם בצורת השומן שבו, כמו חמאת הקאקאו. כאן עלית המחירים התלויה במחירי הקאקאו הטבעי בחו"ל. התייקרות כמובן גם עלות הקאקאו ויש שמועות, כי איכות הקאקאו המיובא לארץ יורדת בלי־הרף, משום שהיבואנים הטובים פונים אחרי מקורות אספקה זולים יותר. מותר להניח, כמו כן, כי במסדרונות המבצעות הכבדים הקשורים בנושא מופלים מפרו־הריה על משלוח קאקאו, כמעט התחיל "לפחות" באלה, מרוב החיידקים שבו (כאשר נשאל מר פרוכנצקי אם ידוע לו משהו על משלוח זה, הניח, כי המדובר במשלוח שהגיע לאחד ממפעלי "עלית". לדבריו, אילו היתה ביקורת־טיב במכס, כפי שיש בארצות אחרות, הרי מחזירים את המשלוח לארץ שבא ו"עלית" היתה יכולה לקבל בחזרה את כספה).

ובכן, החיידקים: דניאל רסיק מסביר, שאם מגיע משלוח של עוגות קאקאו שורצות חיידקים, אין למפעל מה לעשות אלא להשתמש בה, מטעמים כלכליים מובנים ביותר; מן הצד השני, המפעל אינו יכול להיפטר מתכולה זו של החיידקים בתהליך הייצור של אבקת הקאקאו. אבל — שואל טכנולוג המזון של "עלית" — מה הבהלה? מי אמר שמליון חיידקים זה רע?

וזאת כמובן השאלה הגדולה. האם מותר שבמזון כלשהו תהיה כמות גדולה כל־כך של חיידקים?

להשכלה כללית: בכל מזון יש חיידקים, אלא אם כן מדובר בחלב מעוקר, או בגלידה שהכניסו בה אנטי־ביוטיקה — דבר שאינו יפה לבריאות לכל הדעות. החיידקים הנמצאים בבדיקה הקרויה ספירה כללית אינם בהכרח מזיקים; לעומת זה רוב החיידקים הם בלתי־מזיקים ואף מועילים. אבל המחוקק הישראלי (ולא רק הישראלי) אמר כך: חיידקים מזיקים אסור שימצאו במזון, אבל גם חיידקים בלתי־מזיקים אסור שיימצאו במזון בשיעור של יותר מ־100.000 בגרם. כלומר, עשירית מהשיעור שנמצא בקאקאו שלנו. אולם החוק זה מתייחס למזון גינר (חלב ומוצרי חלב בעיקר), שאפשרות קלקולו גדולה יותר.

אין כיום חוק במדינה, שיקבע אם מותרים מליון חיידקים בגרם של קאקאו. דעות המומחים חלוקות בנדון. מהנדס מזון בשירות ממשלתי טוען, כי כל כמות חיידקים שמעל לשאת אלף מעידה על אירגוניזם של המוצר ועל סכנת קלקולו, ואין זה משנה אם מדובר בקאקאו ולא בחלב. מומחים "מתירנים" אומרים, שקאקאו מרובה חיידקים דומה ללחם משלשום: טעמו אינו משובח, אבל הוא אינו מזיק לאיש. מומחים מחמירים יותר חושבים, כי חמאת הקאקאו שבאבקת הקאקאו (לפחות 18 אחוז לפי החוק) עלולה להתקלקל כאשר היא עומדת זמן ארוך בדוי החיידקים זה מתבטא בכמות הגדולה של החיידקים. שומן שהמסזן הוא בהחלט דבר לא־בריא: הוא הופך את המוצר למעופש ושומן מעופש עלול לגרום למחלות שונות, בהן צהבת. זו הסיבה לכך, שבכל אבקות־המזון המיוצרות לייצא הרבה להוסיף חומר מונע־חימצון.

צו יצור הקאקאו של משרד הבריאות אינו אומר מלה וחצי מלה על הבעיה הזאת. וזה הנוגזי: הצו פורסם בשנת 1950 (!) ואז עוד לא דקדקו בנושא אלה.

לו "בנסדורף" היה יודע...

בעצם, אולי הוא יודע. אפשר שהמפעל ההולנדי, ש"ליבר" מייצר את הקאקאו שלו בהסכם עמו, אכן יודע, כי בבדיקה נמצאו 400.000 חיידקים באבקת הקאקאו הנושאת את הסמל המסחרי של המפעל: אות "ב" גדולה, מעוטרה, ומתחתיה המספר 1840, השנה שבה הוקם מפעל זה לפעול.

אפשר להרחיב את השאלה ולשאול עוד: האם יודע המפעל ההולנדי, כי בקאקאו המיוצר תחת שמו נמצאת כמות גדולה כדי של חומר ביבר, שבאמצעותו מושגת תכונת ההתמוססות?

בצו הקאקאו הישראלי לא נאמר דבר על גבולות המותר של חומרים בחומר זה. על כן נלקחה כדוגמה ההוראה הקיימת בשווייצריה בענין זה, ולפיה, הגבילו בשווייצריה את השימוש בו לכדי 5 אחוזים. בקאקאו "בנסדורף" של "ליבר" נמצאו 6.2 אחוזים של חומר זה, כלומר יותר מהשיעור האדר בפל למותר בשווייצריה.

מעניין לדעת מה היה אומר משרד הבריאות לו ידע על הדיינה זו. אבל קונצרן "עלית" אינו חורג רק מגבולות המותר על־פי חוקי ארצות אחרות, אלא גם מגבולות המותר החוקי בארץ. כהגבלת תכולת המים.

הקאקאו יקר, אבל המים זולים

צו הקאקאו מחייב 18 אחוז תכולת שומן באבקת הקאקאו, ומידי אחוז כאוה בדרישה א. הצו גם הובר על תכולת מים — ומוצרי "עלית" ו"ליבר" עומדים כפי הנראה "יותר מדי טוב" גם בדרישה הזאת.

באבקת קאקאו יבשה מותר שיהיו, לפי החוק הישראלי, 7 אחוזי לחות, כנגד 3־5 אחוזים בארצות אחרות, לפי דבריו של דניאל רסיק. תוספת כמות הלחות באה, כנראה, מכוח ההתחשבות בתנאי האקלים מחד גיסא ובאיכות האווירה מאידך. בכל מקום, זהו צו "מתירני" לכל הדעות, צו שאפשר לעמוד בו.

אבל בקאקאו של "עלית" נמצאו 7.8 אחוזים מים, כלומר כמעט 13 אחוז יותר מן המותר. ובקאקאו ההולנדי של "ליבר" נמצאו 8.2 אחוזים מים, כמעט 16 אחוז יותר מן הגבול העליון של המותר. אם נתרגם זאת לשפה כלכלית יבשה (ואולי צריך להגיד רטובה?), הרי רווח הנקי של תוספת המים הזאת היא בין אגורה לאגורה וחצי לאריזה.

סכום לא־גדול כשמדובר באגורה אחת. אבל האם מישהו עשה פעם חשבון, כמה רווח ממור מפיק הקונצרן, כאשר הוא עושה זאת לא באריזה אחת, אלא במאות־אלפי אריזות, ולא במשך יום או שבוע, אלא אלי במשך שנים?

פגמים קטנים ועבירות גדולות

המדור קצר והרשימה ארוכה ועל כן נסתפק באיזכור הסוף של פגמים שונים ושל עבירות ברורות על החוק, שנתגלו בסדרת בדיקות לא־מקיפה ומקרית למדי, שערכנו:

● שוקולד מריר "אלוף" גילה, בבדיקה הכימית, תמונה מוזרה למדי, המרמזת בדרך כלל על הכנסת שומן זר לשוקולד, דבר אסור מאד. הנהלת "עלית" דוחה בתוקף רב כל הכפירה, כאילו מדובר הם הלילה בזיוף מכוון, והמליצה על עריכת בדיקות נוספות. בדיקות נוספות, שנערכו כעבור זמן מה, נתנו תוצאות מצוינות. האם מדובר היה בטעות של הפעם של ערבוב שומן, שהיה מיועד לממתקים אחרים, בתוך השוקולד? אם זה נכון, הרי זה מאיר באור מסוים את תהליכי־הייצור בקונצרן. אפשרות אחרת: בארצות רבות נוהגים להוסיף בחודשי הקיץ שומן חלב לשוקולד המריר (עד 4־5 אחוזים), כדי למנוע "פריחה", כלומר הופעת כתמים בהשפעת החום. אולי זהו הסיבה שבשוקולד "אלוף" התנהג לפחות פעם אחת כאילו לא לגמרי היה נקי. לשאלתי בעניין זה לא ניתנה כאמור תשובה חד־משמעית ע"י מהנדס המזון של "עלית".

● "צ'ד" נצרת מייצרת טבלאות שוקולד גדולות — חלב ומריר — במשקל 400 גרם. משקלן של 10 טבלאות, שהונחו על מאזני הסופרמרקט ברמת־אביב, היה פחות מ־4 ק"ג. בתוך אריזות הקרטון הכבד שלהן, טבלה אחת, שנשקלה במאזניים ביתיים, שקלה פחות מ־400 גרם עם האריזה ו־350 גרם בלי האריזה. כלומר חסרון במשקל בשיעור יותר מ־12 אחוז.

כנגד תהייה זו הוצגו ונשקלו לפני במפעל "עלית" חמש טבלאות כאלה, שכל אחת מהן משקלה היה יותר מ־400 גרם נטו. מה קרה? שאלתי. התשובה: על שמכונת השקילה מתייצבת, נופלות בה שגיאות. לפעמים יש הוראה להחזיר לתמיסה כל טבלה שמשקלה נמוך מן המשקל המוצהר. אבל "אי־אפשר לסמוך על פועלים". כמה טבלאות כאלה נמכרות כל שנה ובכמה מסתכם החסרון של 50 גרם במשקלן של טבלאות מסויימות?

● "בתי אריזה" של "מן למריחה" (ממרח מתוק בטעם שוקולד) הכילה, האחת 50.000 חיידקים והשניה יותר ממיליון. ההסבר של מהנדס "עלית", כהסברו לעניין החיידקים שבקאקאו: באשר אבקת הקאקאו ואבקת החלב המיובאות מכילות הרבה חיידקים, גם המוצרים שמספקים מהן מכילים הרבה חיידקים. לתשומת־לב הקוראים: מדובר כאן במוצר המכיל חלב ואבקת־חלב מקולקלת או על סף הקלקול, כשהמוצר מיועד לילדים, אין זה ענין בעיס כל עיקר.

● הסימונים על חלק גדול ממוצרי המבריים של הקונצרן ושל שלושת המפעלים של הקונצרן הם בחזקת עבירה על צו סימון מצרכים ועל כן עבירה על החוק: רושמים את רשימת הרכיבים כפי שהתחשק לרושמים, לא כפי שמגדיר החוק; במוצרים המכילים בראש וראשונה סוכר, רושמים בראש וראשונה קאקאו. מהנדס המזון של "עלית" טען, כי זוהי עבירה טכנית. האם החוק מבדיל בין עבירה טכנית לבין עבירה לא־טכנית? אגב, כשהערתי משהו על טעות־דפוס באחת התוויות, לא היה גבול לפליאתם של אנשי ההנהלה. מסתבר, כי זה זמן רב מאד מאד, לא הציץ איש מהם מבט על אריזת המוצרים. דוד משביץ הבטיח, ואפילו התחייב, לתקן את כל המבירה למיניהן, כולל רשימת המרכיבים, תוך פרק זמן קצר. נחיה ונראה.

● ב"מן למריחה" וב"סירופ שוקולדה" של "עלית" יש, כפי הנראה, חמרים נוספים מלבד אלה שמצויינים על התוויות. שאם לא כן יוצא, כי בשני מוצרים אלה, הזולים יחסית, יש כמויות גדולות יותר של קאקאו מן המקסימום האפשרי בתכונת הבדיאות: 18־20 אחוז. לדוגמה: "סירופ שוקולדה" הכיל 450 גר', מחירו 1.70 ל"י, לפי כמות הרכיבים שעל התווית כולל הסירופ רק קקאו, וסוכר (כולל גליקוזה) ובמזון חמר־טעם שונים. כאותם אין נוהגים לציין על גבי התווית. לפי הבדיקות יש בסירופ 50 אחוז סוכר ועוד 31 אחוז מים. נניח שיש בו עוד אחוז אחד של חמרי־טעם. יוצא, כי בסירופ יש 18 אחוז קאקאו, כלומר 81 גרם. על־פי המחיר הקמעונאי של אבקת קאקאו, עולה כמות זו של קאקאו

(המשך בעמוד 8)

עירית ירושלים

מכרז פומבי מס' 65/73

עירית ירושלים מבריזה בזה על קבלת הצעות מקבלנים עבור:

הקמת בית ספר וגן ילדים בשכונת "קרית מנחם־הדסה" (קרית שבע).

פרטים והחוזה לגבי הצעות אפשר לקבל במשרדי מהנדס העיר הסיבות הבינוי, ברחוב הלל מס' 10, חדר 205, החל ביום חמישי, ח' בתשרי תשל"ד (4.10.1973). תמורת תשלום בסך 100.— ל"י אשר לא יוחזר.
את ההצעות יש לשלוח בדואר רשום לעיריה לפי הכתובת הנ"ל לא יאוחר מיום ראשון, ט' בחשון תשל"ד (4.11.1973), או להכניס לתיבת ההצעות בבית העיריה, רחוב יפו 22, יהודה הכבוזים, קומה ג', במועד האחרון להגשת הצעות, היינו, ביום ראשון, ט' בחשון תשל"ד (4.11.1973) מהשעה 09.00 בבוקר ועד השעה 12.00 בצהריים.

תיבת ההצעות תיסגר בשעה 12.00 בצהריים.

תבואנה בחשבון הצעות מקבלים העוסקים בעבודה מאורגנת בלבד. על מגיש ההצעה להיות רשום לפי חוק רישום קבלנים לעבודות הנדסה בנאיות תשכ"ט—1969.

את ההצעות יש להגיש בשני העתקים.

על מגיש ההצעה לצרף להצעתו במעטפה נפרדת ערבות בנקאית לתקופה של ארבעה חדשים, או צ'יק בנקאי לפקודת עירית ירושלים בסכום של 55.000.— ל"י, עפ"י דרישת העיריה יחויב המגיש להאריך את תוקף הערבות, בהתאם לנסיבות. אי הארכת התוקף כאמור יזכה את העיריה לממש את הערבות שניתנה. המחאות פרטיות או שטרות לבנק לא יתקבלו כערבות.

אי מילוי תנאי זה יגרום את העיריה בלזון בהצעה.

הרשות בידי העיריה לקבל את ההצעה כולה או בחלקה, ואין היא מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

המינהל הכללי

ירושלים, ה' בתשרי תשל"ד — 1.10.73

תושב הבירה
עיר זו היא ביתך
שמור על נקיונה

פרסם ב דבר
הלוח החדש ב דבר

כתובת לצעירים להכוון מקצועי

מאת נאוה איזין

"מה הוזה לכשתגדל?" נוהגים המבוגרים לשאול את הילד הקטן, וצוחלים בשתוא משיב: "נהג או בבבריאסי". הם בטוחים שיהיה רופא או עורך־דין לפחות. ילדים רבים גדלים בתוך סביבה הקיבבת בשבילם מראש למה הם מתאימים — ההורים או המבוגרים דואגים לכוון את הילד בהתאם לנטיותיהם שלהם, רק לאחר שנים של ליבוד ובושנות מסתבר לעורך־הדין הז־

העבודה פגים מהספר העבודה ד' לא כמספר הורה, ואילו היועצים הפרטיים — מחירים ברתיקים.

עיקר הפונים אל התנית ההכון בגלאים שנות פעילתן הראשונות היו צעירים וצעירות שבין הגילים 19־26, כלומר מיד לאחר שירות צבאי או בשנים הראשונות לצבור הגב (אחת תמונה — כ־30). "בר רוב בקוצות העבודה מתפים כי ים צוהים מקצועיים, שבאחריהם זבזה שנות בזיוף", בהריש אליעזר סיפמן מנהל התחנה. "קשה מאד לחובר. שכבר נקלט בעבודה מסו־

הצד הפסיכולוגי", מסביר מנהל התחנה, "הוא פסיכודיאגנוסטיקאי בר מקצוע. "הוא צריך לערוך מי־תת טיפקים, כד לבנות בערכת מבחנים נכונה. ולבדוק — מליוני סקרים שונים — אם המתבררה הד אצלוה בבחירת המקצוע. היום שיש איך אומרים לבדוק: אתה מתאים להתפקיד זה. או אני מבר ליצרים לצריך ללמוד מקצוע בכוים. אם הוא בא עם רעיון מבויס. אנו אומרים לו לאחר הבדיקה: "לי אדם עם ביטחים בכלל, או עם יכולת התרבאות ולפידה שבה, יש כך וכך סיכויים להצליח במקצוע זה. בכך כבר כלולה ההמלצה". לי עם דיובבה: בעזרת הבדיקות הד מוצלה יכול היועץ לומר לנבדק, כי הוא מתאים לקבוצה של־90 אחוז בת מנבדקים בתחום. הוא אינו יכול לאומר שלאר להוציא רביגוד־הגרלה אך יעזן לו. במובן, שלא יתקבל על גבולה ביבאיה או אוביבום כבקצוע.

לקבות בגישה עם היעוץ. אם הוא מבקש רק אינפורמציה, יכול לי קבלה גם בדואר. בעודהעבודה הכין עבודות אחרות עם תיאורי מקבות מקצועות, בנוסף לכל המדריכים התעצות. המבחנים צעבים עצירים להמתיחם בתוך שתי פגישות. אך אם יש ואשרהתאמה בהלפ בין דעותיו של הנבדק על עצמו לבין תוצאת הבדיקה, יהיה התהליך ארוך הרבה יותר ובספר הפגישות עשוי אף להגיע לעשר. יחד כלולות בהן שיחות עם היועץ, מילוי שאלונים, בבדיקים פסיכוטכניים ומסדי פסיכולוגיים כוללים.

כדי להבטיח כל המתלבטים בי בהירת מקצוע יוכלו להגיע ליועץ, עומד המשרד לפתוח תחנה נוספת באר־שבע ויפקיד הפועל גם דוליה נידה. כהבקר ביטובים הי ביתקים, סבור העבודה פתח בי אחריה בבבבא פריפים לתחנות ובמחוזות יהיו הכתובות של הי תחנית באורבע הערים הגדולות. בתל־אביב הכתובת היא — דרך פתח־תקווה 44.

אל התחנות יכול לבנות כל אדם, ללא כתתכים, אישית או בכתב. ר־

עכשיו

בעיר להמתפקל. כי למעשה והיא היה יותר טבל לעסוק בעבודה כי אינה כרוכה בבבע עם קהל, אלא בהרצות־כספים או בשלימה על כבונה.

אחרים הולכים כמסלול הכבוד: תיכון־בגרות־צבא. רק לאחר־מכן הם עוצרים ותוהים: למה הם בעצם מתאימים; לרוב, בגיל גילם הד כבוגר הצורך למצוא מקור פרנסה. ייעוד להצעה הראשונה שתהא להם ובלבד שתהיה הכנסה בצידה.

"אדם העובד בתפקיד שאינו תואם את נטיותיו וכישוריו, נוסף על היותו גרוע ומתוסכל גם תפיסתו בכינה" מסביר אריה גורל מבכיר במשרד העבודה, בשיור שערכנו בי תחנת "ורת הכוון לבקצוע". "המשק הישראלי חייב להצלות את התפוקה לבקצוע, כדי להוריד את מחיר בוצרי. ראינו כי הדרך הי זולה יחסית, להגביר את התפוקה היא עזרה לעובד בבחירת המקצוע המתאים לו". לשם כך, החל באוגוסט 1969, לאחר בדיקת הי ביקוש ההיצע, בהקמת תחנות "ורת ההכוון לבקצועי" במשרד העבודה.

הכוונה לא היתה להתחרות בי גופי הייעוץ הקיימים כמעט משרד החינוך, לשכות העבודה, או גד פים פרטיים. התחנות החדשות צד עדו לכל אלה שלא הגיעו אל הי אחרות. משרד החינוך מטפל רק בנוער עד גיל 15. הנמצא במסגרת חוק חינוך חובה; אל לשכות־

ימת, לאחר של התוק קודם ד להתחיל על הכבת מקצוע. גם אם אינו מרוצה להודיע בבציטוס הי נוכחי. לפיכך חשוב מאד שההחלי זה הראשונית תהיה יותר בבוססת, לאחר שיתגבה לבקצוע התואם את יכולתו וכישוריו. יוכל במסגרתו להתהר תפקיד לפי נטייתו — הדרכה, מחקר, עבודה עצמאית או שוב לבכיר מבנו."

רוב הפונים — חסרי מקצוע

רוב הפונים עד כה לתחנות הד חסרי השכלה מקצועית. בכי־ קר בסיימו 4־3 שנות לימוד בבית־ ספר תיכון. בספר האקדמאים שי פנו לייעוץ וכן בספרים של אלה שלא סיימו בית־ספר יסודי, הוא נמוך מאד. כ־1־2 אחוזים מכלל הפונים. חלק ניכר מהפונים הם ילידי הארץ או עולים ותיקים מאד (78 אחוז); מבין העולים החדשים גדול יותר מספר הצבים שעלו אחרי 1971 כלומר בזמן שהתחי נית כבר פעלו, כן שהעולים יכלו לבנות אליהן מייד עם עלייתם, לי צורך הסבת מקצועם לבקבוע בה־ אים לצרכי הארץ.

שלוש שנות העבודה הראשונות של המכון היו בבחינת הרצה ד הכנת מכשירי היעוץ והבדיקה, באותן שנים עבדו יועץ ומבחנים יותר מעשרים ואחד אלף איש בתל־אביב, בחיפה ובירושלים, "בחירת מקצוע תלויה בגורמים רבים, שאחד החשובים בהם הוא

הסוד הגדול שבלב

מאת מאיר בראלי

הסוד הוא "סודו של גילי" מאת בנימה גלבוע, בספרון לגיל הקריאה הראשונה בהוצאת הי קיבוץ המאוחד". מסופר בו על ילד, גילי, כבוגר של הבכי יעל כמה תופעות אחרות בעזרת חבר שיפום איש אחר לא ידע של קיומו וגם גילי לא ראה אותו, אלא רק הוא בקירבו יושבת בתוך לבו את קולו של החבר ואת דבריו. גילי עצמו קבע להחבר שם: "טליטלי".

סיפור זה הוא הוכר קריאה נעים לילד, גם אם לא יצליח לפזור לילדים להתגבר על הבכי (אם יעזור חלקית לבנה ילדים — בה טוב). יש בסיפור זה הפניה לפתרונות לקיומו של עולם פנימי וראשית (נחושה שלא רק המציאות האובייקטיבית היא אבת.

שני ציבורים נפלו בספרון. אבל קשה לציין היכן הם. לפי טמי שעיצב את דמותו החיצונית של הספרון החשיב רק את צורתו

האסתטית של המצויים ופנה על המהות בקריאה — אין מספור לעמודי הספרון, חבל.

מכי בקום בסופו של אחד הי פרקים ובהתחלתו של עמוד (לפני הפרק "גילי הוי לבנה המתחנה באדר") נאמר "ולא לא אהדי".

ספר לילד

ד' אמנם פניאה לכוונת נפוצה כאוד, אך שגיאה, במקום אחר בסיפור נאמר "נוה גילי" כשלפני התוכן ברור שיש לומר "צוה טליטלי" (בפרק "כדורגל וספרים).

אני מצמר מלציין שפכים קטנים אלה אינם פוסלים ספרון נעים זה. נעים לילד לקרוא את הסי פור ונעים להביט בציורים הנאים של דני קרמן. המוסיפים משלהם למעלה המסופר.

אין פרות קדושות בחינוך

(המשך מעמוד 7)

הללו, אומר פרופ' א. מינקוביץ', אם כי המורים האוביי־קטיביים שמגיעו כבלתי־מספיקים (כבו מבנה בית־הספר, מעבדות, ציוד אור־קולי, תכניות לימודים, ציוד פרוייקטים שונים של טיפוח ר' צה) יתחילו להשפיע, היום הם מנוצלים לאפסיים. אם נוסיף לפי ביהם את הסיבות 1, הם יתחילו להיות גורמים משמעותיים וכשרים.

הפרדה בין פיקוח להדרכה

את הרפורמה הוא מציע לבצע כך: להפגוש "בין הפיקוח על המורים, כפי שהוא נעשה היום, לבין הדרכה מקצועית של המורים. כיום כוללים שני תפקידים אלה על המפקחים, לדרגיתם הד שונים, המפקח, שהוא בעל סבכות מינהלית כלפי המורה, מבקר במשך שנה בשיעור אחד. או בשניים שלושה שיעורים של כל מורה הנמצא בתחום פיקוחו; הוא מבקר את עבודתו כ"מפקח" ר נוסף על כך משמש גם כמדריכו בעבודת ההוראה. במקום זאת צריך, לדעת פרופ' מינקוביץ, להפריד את המפקחים לתפקידי מינהל הינוכי והדרכה פדאגוגית כללית, ואילו את ההדרכה המקצועית של המורה היחיד, יעשו מדריכים־מומחים, שיקבלו הכשרה מיוחדת לכך. יהיו מדריכים מיוחדים להוראת החשבון, להוראת הלשון למדעים וכו'. לי מדריכים אלה לא תהיה כל סמכות מינהלית לגבי המורים. דבר שישחרר את המורים מהלחץ ומהפחדים מפני ביקורי המפקח. אי אפשר — אומר פרופ' א. מינקוביץ' — לשנות מורה או להחדיר להם תחת שוט של סמכות. הי מדריכים ילמדו את תכניות הלימודים. את דרכי ההוראה החדשות, ו"ירידו" אותם בשדה בי אמצעות המורים.

הכשרת המורים כפי שהיא נעשית כיום, הן בסמינרים למורים והן בבית־הספר לחינוך של האוניברסיטה, אומר פרופ' א. מינקוביץ, אינה עונה על הדרישות של בית־הספר הכוללני. אין אבזן ואין קשר בין התיאוריה הנלמדת בבוסדות להכשרת מורים, לבין העבודה המעשית בבתי הספר. במרבית המקרים, הפער אינו קשור למעשה.

לדעת פרופ' מינקוביץ' צריך היחס בין העיון לעבודה המעשית להיות לפחות 50%—50%. אך כיום הוא הרבה פחות מזה (לי רעת חלקה של העבודה המעשית). בשיטות הלימוד הנוהגות כיום בי בתי־המדרש למורים ובבית הספר לחינוך, ספק אם יש יתרון למורה הצעיר על עמיתו, שלא קיבל כל הכשרה פורמאלית. אך גם

אם תונהג רפורמה יסודית בהכשרת המורים, עדיין יהיו רוב המורים זקוקים להדרכה שיטתית וקבועה בשנות עבודתם הראשונות. פרופ' א. מינקוביץ' כבר התחיל בניסוי שיטה חדשה זו. במחזור ראשון של מדריכים להכשרת החשבון כיים זה עתה את לימודיו (הליכודים נמשכים כי שנתיים, בצורת סמינרים כרוכים בתקופות החופשה של המורים), וכ־20 מדריכים ההלו לעבוד. מחזור שני עומד לסיים לימודיו בקרוב, ובשנה הבאה יהיו כבר מדריכים גם למקצוע הלשון. לי דעת פרופ' מינקוביץ' יש להגיע בתוך עשר שנים להכשרת למעלה מ־1,000 מדריכים.

שינוי האווירה הלימודית

שינוי האווירה הלימודית בי בית־הספר הוא הנושא השלישי, שבו מציע פרופ' מינקוביץ' להנהיג רפורמה יסודית. בית הספר הישראלי הוא בבו על דרכי ההוראה, מהשמרנים בעולם. בעיקר אמורים הדברים לי גבי בתי־הספר התיכוניים והאוניברסיטאות. בבית הספר היסודי אנו צדים להתהליכים מסויימים של שינויים.

לדעת פרופ' מינקוביץ', יש לי חולל שינוי כתהתי בבית־הספר, בכיוון של אינדיווידואליזציה של ההוראה והפעלתנות. יש לדעת כי הכיתה לעולם לא תוכל להיות הומוגנית. אפילו בשיטת ההקבצות אי אפשר להגיע להומוגניות ממשית לא מבחינת היכולת של הילדים ולא מבחינה המוטיבציה שלהם, הידיעה הקודמת, הרקע המשפחתי וכו'.

שיטת ההוראה כיום מדברת אל התלמיד "הממוצע". היא עושה כיתה־סדום — להם מקצרת ולי שני מאריכה... הלימוד כיום צריך להיעזר על־ידי שילוב השיפור הפרונטאלי. המכניס את התלמיד לאווירה ונותן לו את גרעין החומר שהבל חייבים ללמידתו, ואחרי זה חייבת לבוא הפעלתנות. ילמד כל תלמיד לבדו, או בקבוצות קטנות. יש עניינים שיפה להם עבודה בקבוצות, ויש נושאים שטוב ללמוד אותם בדרך אישית. דבר זה מחייב הגמשת תכנית הלימודים. רק את הגרעין המינימאלי ילמדו כולם. אחר כך יתקדם כל תלמיד לפי הקצב שלו. וילמד את הפרקים המעניינים אותו. אולי יהיו לו פחות ידיעות, אבל אלה, כאמור, בין כה וכה נשכחות. מה שידרוש התלמיד הוא — הידיעה כיצד ללמוד. והסובלימציה חזקה ללמוד. כבלות הכל, בית־הספר נועד לקדם את הילד בשלב השיבה אחד למשנהו, ולי הביאו למאקסימום של חשיבה עצמית ואוטונומיה אישית. הגרעין שאותו לומדים כולם הוא רק אותו החומר הדרוש לתלמיד לי

פיתוח שכלו. לכן חשוב ללמד בקבוצות רבים, כי כל אחד בהם מקדם צד אחר של הפיתוח הי שכלי. חשוב גם לחשוף את הילד לאינטרסים שונים. לנושאים שי עלולים לעניין אותו. בית־הספר שלנו נותן לתלמיד בחירה דלה מאד בהתאם לאינטרסים שלו. אפילו בבחינה הדמוקראטית יש לתת לילד אפשרות לבחור, מתוך הנושאים הנלמדים, את המעניין אותו. תכנית הלימודים שמציע פרופ' מינקוביץ', תחשוף את הי ילד לתחומי דעת שונים, ותבחן את התפתחותו הספרותית־מאורח מקיף ושלם. למשל, אם ילמוד על מלחמות יהודה, יהיה כל תלמיד רשאי לבחור פרק מסוים המעניין אותו, מחייו של יהודה והמלחמתיות, וכן יעמיק. לא הכל יהיו חייבים ללמוד את הכל.

חזרה לשיטת ה"ישיבה"

כדי להקים מסגרת לימודים כי זאת, אי אפשר להסתפק במורה אחד לכיתה. באה"ב, שבה מפעילים את השיטה, בעזרים המורים בבוחות מקצועיים־למחצה, בי סטודנטים לחינוך ובסמינריסטים, העובדים ממש בכיתות כחצי שנה. ברציפות. בבתי־הספר, מקיפים אפשר להשתמש בתלמידי כיתות י"ב כבוחות־עזר לתשיבת־הבינים וכו'. פירוש הדבר, שבכיתה יהיו, נוסף על המורה, עוד עוזרים, שיסייעו לתלמידים בעבודתם. דרך זו, אומר פרופ' א. מינקוביץ', דומה לדרך הלמידה בי "חדר" וב"ישיבה". בישיבה לומד

הילד, למעשה, לבידה עצמית, מתפתח בקצב אישי ובנושאים הי מעניינים אותו. הלמידה הפעלתנית־אישית היא הטובה ביותר, לדעת פרופ' א. מינקוביץ', לכל מערכת החינוך שלנו וגם לבתי הספר התיכוניים. הלמידה הפעלתנית תפתור, לדעתו, גם את הבעיה החמורה של שיעורי־בית, משום שאלה יהיו בחזקת סיום משימות שהתחילו בהם בשעת הי לימודים. כיום יש הבחנה מלאכותית בין שיעורי־הבית לבין הי נושאים הנלמדים בבית־הספר. בי שנה שעברה הופיעה המכון אינטל גראלי של העבודה שבה המל (?) ...

מעקב אחר כיתות העבודות בי שיטה הפעלתנית, הן בחו"ל והן בארץ, הוכיח, כי יש יתרון גדול בשיטה זו גם לגבי תלמידים טובים וגם לגבי תלמידים טעוני טיפוח.

נושא נוסף שאליו התייחס פרופ' א. מינקוביץ' בהמלצותיו לשר החינוך הוא — הקמת גוף במלכותי שיכין כלים ותח־אדם להערכת הישגי החינוך בכל שלביו. גוף זה יהיה מוסד מסמך להדרכה והוא שימליץ על ביצוע תכניות־ ליכוד חדשות ושינויים במערכת החינוך. על־ידי כך אפשר יהיה לבחון את הישגי החינוך. את הצלחתן של שיטות־הוראה חד־ שות ושל תכניות־לימוד ופרויקטים חינוכיים, שבהם משקיעה הי מדינה משאבים עצומים. המסקנות יהיו לא על סמך "רושם". אלא על בסיס מחקרי־מדעי מהימן.

חיידקים בקקאו

(המשך מעמוד 7)

94 אגורות, שהן יותר במחצית הי מחיר הקמעונאי. כיצד אפשר לד־ הום לשאריות הסכום את מחיר הי סוכר, מחיר הייצור, מחיר קופסת־ הפח המשמשת כאריזה (ומחירה כ־30 אגורות), את מחיר ההוצאות, את הרווח של הסיטונאי, הקמעונאי והיצרן? ; דוד מישביץ טוען, כי המפעל מפסיד על כל קופסה שהוא מוכר. האם פירוש הדבר, כי מי שמבקש לגמול טובה לי "עלית" עליו להמנע מקניית מוצרים אלה, כדי שלא לגרום הפסדים לקונצרן?

מסקנות פרטיות בוהלתם

נדגיש, כי לא כל המוצרים של "עלית" "אינם בסדר". לאחר שי הדגשנו זאת נזכור, כי הלק לא־ בבוטל של המוצרים הוא בפירוש

"לא בסדר" — אם בצורה קלה ואם בצורה חמורה יותר ואפילו חמורה מאד. ולא נשכח להוסיף, כי חלק גדול מאד של הפגמים מתגלה דווקא במוצרים העממיים, שי מהירים בפיקוח כלשהו ואולי גם בסובסידיה. בהעדר פיקוח כלשהו ראוי לשמה, בשעת מוסד־ כלשהו, עלול הפיתוי הריבך לפתוח של מפעל מר גופוליסטי להיות כבד מאד. עד כי קשה מאד לעמוד בו. כיום, כמספר שנים לאחר שהוחור ל"עלית" לדרוש את כפעלי "ליבר" ולהפוך למונופול, יש לקבוע, להרבה הי צער, כי רואי־החשבונות, שניסו בי זמנם למנוע את אישור הרכישה הזאת למען טובת הציבור, צדקו. כולנו, שמרכני "עלית" אנו אם נרצה ואם נמאן, משלמים מחיר כבד מדי בעד ההחלטה המוטעית הזאת של הועדה להגבלים עסקיים.

תכנית הבריאות הממלכתית של המערך

* אין אף נהר בישראל שמים חיים זורמים בו.
* הירדן עומד להפוך לביב־שופכין.
* הכנרת נתונה בסכנת זיהום.
* בגוש דן חיסלה הפסולת הנוזלית את חופי הרחצה.
* באילת נתונים האלמוגים בסכנת חיסול
* בקרוב לא ישמשו עוד החופים בישראל כחופי רחצה.
* הערפיח נהפך לתופעה קבועה באזור גוש דן ובחיפה
כתמים נתגלו בריאות ילדים בתל־אביב
* הפסולת המוצקת מבעדת ומזהמת.
* הלכלוך בערים ובחוצות נהפך לחזיון קבע.
* הביעור משתלט בישובינו
* האויר בערים הגדולות זוהם

ממשלת ה"מערך" מחכה לאסון על מנת לחשוב על פתרון.
התרענו במליאת הכנסת ובועדותיה, מעל דפי העתונות ובאמצעי התקשורת. דבר לא נעשה לשיפור המצב.

הצבע חל טעם

תן סיכוי לשינוי!

הליכוד

גח"ל, הרשימה הממלכתית, המרכז החפשי, תנועת העבודה למען ארץ ישראל השלמה

האזינו לדבר
הרשימה הקומוניסטית החדשה בישראל-רק"ח

הצבע ו רק"ח

ביום ד' 3.10.1973
בין השעות 6.10 – 6.14 בערב
בשידורי ישראל [גל ב']
דברים בעברית
ח"כ אברהם לבנבראון

ביום א' 7.10.1973
בין השעות 6.15 – 6.20 בערב
בשידורי ישראל [גל ב']
דברים בעברית
יוכבד גונן

עירית הרצליה

חוק התכנון והבניה, התשכ"ה — 1965

הועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב הרצליה

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל, כי לועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב הרצליה.

הוגשה על־ידי גולדשטיין־דיינר, רח' עבודה 16, הרצליה, בקשה המתייחסת לקרקע שבמקום:

הרצליה, רחוב חובבי ציון, גוש 6546, חלקה 242, והמהווה הקלה לגבי המותר באיזור בו מבוקשת ההקלה האמורה, דהיינו: הקלה באחוזי בניה ב־2.3%.

כל מעוניין יכול לעיין בבקשה הנ"ל במשרד הועדה המקומית ברחוב הנדיב מספר 1 הרצליה, בימים ובשעות שהמשרד האמור פתוח לקהל, וכל הרואה עצמו נפגע ע"י אישור הבקשה הנ"ל — יוכל להגיש התנגדות מנומקת למשרדי הועדה המקומית האמורה בכתובת הנ"ל, תוך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.

יוסף נבו
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב הרצליה

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965

מרחב תכנון מקומי פתח־תקוה

הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965 כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, החליטה באישור שר הפנים, לאשר שינוי תכנית מפורטת, הנקראת: "שינוי תכנית מפורטת מס' פת/40/1204"

שהודעה על הפקדתה ביחד עם התשריט המצורף אליה פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 1889, תשל"ג, עמ' 863.

השינוי האמור בצורה שבו הועדה המחוזית אישרה אותו ביחד עם התשריט המצורף אליה, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה פתח תקוה וכל מעוניין, רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

(חתום) א. הירן
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז

ד' אלול תשל"ג, 3.9.73

מרחב תכנון מקומי, הגליל המרכזי

הודעה בדבר הפקדת תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הצפון, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה הגליל המרכזי שבעכו רח' לוחמי הגטאות 10, הופקדה תכנית מפורטת, כמפורט להלן, ביחד עם התשריט המצורף אליה: "תכנית מפורטת מס' 1694 — מיתקני טיהור לביוב מעלות".

ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: חלקי גושים בהסדר 18378, 18377, 18434.

כל המעוניין בתכנית רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל המעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי התכנית וכן מהנדס ועדה מקומית שמרחב התכנון שלה כלול בתחום התכנית או גובל אותה, רשאי, תוך חדשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לתכנית במשרדי הועדה המקומית והאמורה.

(פורסם בילקוט הפרסומים מס' 1938 מיום ט"ז באב תשל"ג, 14.8.73).

י. דוידוביץ
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה גליל מרכזי — עכו

המועצה הציונית בישראל

קוראת לבני נוער
להשתתף
בעצרות מחאה
נגד
החלטת ממשלת אוסטריה

לאסור המעבר לעולי ברית־המועצות וסגירת מחנה שנאו

ביום חמישי, ה' בתשרי תשל"ד, 4.10.73

העצרות תתקיימנה:

בירושלים:
בחצר המוסדות הלאומיים (בנייני הסוכנות היהודית) בשעה 12.00 בצהריים.

בבאר־שבע:
ברחבת בנין העיריה, בשעה 12.00 בצהריים.

הועדה המקומית לתכנון ולבניה, רמת־גן

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה התשכ"ה — 1965

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל, כי עשון חוגי בע"מ, הגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה, ר"ג, (להלן — הועדה המקומית), בקשה להתרת הקלה בגבב חלקה 45 בגוש 6207, רמת־גן, קומה נוספת המפשית בבנין של 4 ק', ברח' היצירה.

כל המעוניין, הרואה את עצמו נפגע ע"י אישור ההקלה הנ"ל יוכל לעיין בתכנית ולהגיש התנגדות מנומקת לפרטיה. ההתנגדות צריכה להימסר לידי הועדה המקומית, במשרדי מח' ההנדסה, רח' המעגל 26, ר"ג, תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעיתונות.

ד"ר י. פלד, ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה, רמת גן

המכון המרכזי ליחסי תרבות ישראל — אמריקה האיברית, ספרד ופורטוגל

מודיע על פתיחת

קורסים לספרדית בירושלים

למתחילים, מתקדמים ומשתלמים
נובמבר 1973 — מרץ 1974

• פרטים והרשמה:
במען המכון, רח' סוקולוב 6, ירושלים, טלפון 33724 (02), כל יום בין השעות 9 עד 1 לפנה"צ.

ההרשמה תסתיים ב־25.10.73

עבודות הקרמיקה בצילום זה, המוצגות בתערוכת "100 שנות ההוד משבות", הנערכת בימים אלה בבית־התערוכה בתל־אביב הם של שרה שטרן מקיבוץ אלונים (שני הכדים) וסוניה מאפיקים (הבסיס למנורה ברקע) ולא כפי שציינו בטעות במדור זה מיום 17-9.

כנסיה ביזאנטית נחשפה בהרודיון

מאת סופר "דבר" בירושלים

כנסיה ביזאנטית, שרצפתה עשויה כמואיקה, נחשפה כמעט בשלמותה בעונת החפירות השניה שנסתיימה בהרודיון. גילוי הכנסיה, העומדת על הריסות מבנים בימי הורדוס, היה הפתעה לחופרים במקום.

רצפת המוזאיקה בכנסיה שנתגלתה מעוטרת בצורות גיאו־מטריות ומשולבת בה כתובת בשפה היוונית, המקדישה את הכנסיה למיכאל הקדוש, בצירוף שמות התורמים.

חפירות ההצלה בהרודיון נערכו מטעם המכון לארכיאולוגיה של האוניברסיטה העברית בירושלים בשיתוף קצין מטה לארכיאולוגיה במפקדת יהודה ושומרון. את החפירות ניהלו האדריכל אהוד נצר (בצלאל) ועוזריו עמנואל דנתי ושמשון ארזי.

בעונת החפירות האחרונה נבדק השטח שמצפון [illegible], ששטח רצוף של כ־20—30 דונם, לפ־חות, מכוסה כולו בבניינים בתקופת הורדוס. התמונה שהסתמנה בעקבות החפירות אשתקד הושלמה השנה, ולפיה נראה, כי כל הרודיון היה כולו מכלול ענק — הר־תקופתי — של ארמונות וכי הר־הורדוס מהווה חלק אינטגראלי ממנו.

בין הבנינים: בית־מרחץ הרומאי שנחשף בשלמותו ובו שרידי חדר חם (בעל רצפה וקירות כפולים), בריכת־מים קרים לטבילה ובריכה לאגירת מים. מספר רב של תעלות־מים שנמצאו באיזור כבריכות על מערכת־מים משותפת שכיוונה לאמת־המים שבנה הורדוס מארטס להרודיון. החפירות נמשכו גם בבנין מבנים אשר נתגלו לראשונה בקיץ 1972 ונחשפה חזיתו של בניין ענק ובו אולם אחד הבנוי כולו אבני גזית. גודל מבנה זה כ־15 מ"ר.

מתנדבים שבאו במסגרת בית־ספר שדה בגוש־עציון ניקו מפפולות מנהרה וכניסות לשני בורות־מים למרגלות ה־הרודיון. המנהרות ובורות־המים נתגלו עוד בשנת 1968, ועד כדי עבודות שביצעה רשות הגנים הלאומיים בהר ב־פיקוחו של ד"ר גדעון פרסטר.

הרודיון רבתי המשתרעת על שטח של כ־200 דונם (כרבע משטח העיר העתיקה בירושלים), שימשה כנראה ארמון הקיץ המרכזי שהיה להורדוס מחוץ לתחומי ירושלים. ארמון חורף בהיקף דומה היה להורדוס סמוך ליריחו.

בצע לחיסול התור מבחני נהיגה

28 מורי נהיגה ישמשו זמ־נית כבוחני נהיגה מתנדבים תקופה של 3 חודשים כדי צמצם את זמני ההמתנה ארוכים למבחני נהיגה שנו־צרו באחרונה עקב לחץ קיץ.

על כך הודיע אתמול שר התח־בורה שמעון פרס, בפגישה עם ועד הארצי של בעלי ומורי בתי־ספר לנהיגה שנערכה בלשכתו ביר־ושלים. פרס קבע, כי אותם מורי הנהיגה שישמשו כבוחנים יהיו במעמד בו־חני משרד התחבורה לכל דבר, ויעו־בו במסגרת תכנית העבודה של משרד הרישוי יהיו כפופים להור־אות ותקנות המשרד. בכך מבקש השר להקל על אלפי לומדי נהיגה הנאלצים להמתין כיום חודשיים שלושה עד המבחן.

כדי לשמור על ביצוע התכנית מבחינה אתית וכדי למנוע ניגוד אינטרסים, החליט משרד התחבו־רה, כי גם הועד הארצי של בעלי ומורי בתי הספר לנהיגה ישא באחריות מלאה להפעלת התכנית.

מחירים מקסימליים של מוצרי דלק

לקראת התחלת החורף פירסם דובר משרד האוצר את מחיריהם המ־קסימליים של מוצרי הדלק השונים. מחירי מוצרים אלה לא שונו והם עומדים בתוקפם כפי שפורסמו עפ"י חוק הפי־קוח על מצרכים ושירותים ב־יום 27.9.73.

להלן המחירים, לצרכן:

● כולר: 24 אגורות לליטר ב־תחנת דלק.

● סולר, כולל הובלה לתוך מיכלי הלקוח: א. בכמויות שבין 200 ליטר ל־999 ליטר 24.60 ל"י ל־100 ליטר. ב. בכמויות ש־בין 1.000 ליטר לבין 1999 ליטר — 226 ל"י ל־1.000 ליטר. ג. בכמויות של 2.000 ליטר לפחות — 216 ל"י ל־1.000 ליטר.

● קרוסין (נפט): 31 אגורות לליטר בתחנת דלק.

● קרוסין (נפט), כולל הובלה לתוך מיכלי הלקוח: א. בכמויות שבין 200 ליטר ל־999 ליטר — 31 ל"י ל־100 ליטר. ב. בכמויות שבין 1.000 ליטר לבין 1999 ליטר — 300 ל"י ל־1.000 ליטר. ג. בכמויות של 2.000 ליטר לפחות — 290 ל"י ל־1.000 ליטר.

● מזוט, כולל הובלה באספקה לתוך מיכלי הלקוח. מחיר ל־1.000 ליטר — 156 ל"י.

● גאז נפט מעובה, כולל הוב־לה [illegible] מיכל המכיל 12 ק"ג — 11.25 ל"י. ב. מיכל המכיל 12.5 ק"ג — 11.75 ל"י. ג. גאז המסופק באמ־צעות מונה — 2.60 ל"י למטר מעוקב.

בכל מקרה של הפקעת מחירים יש לפנות למינהל הדלק בת"א, רחוב האוניברסיטה 86 רמת אביב — תל־אביב, טלפון 412137.

סדרי התנועה ב"אגד" לקראת יום הכיפורים

שירותי האוטובוסים של "אגד" בערב יום הכיפורים יפסיקו מוקדם מן הרגיל, בתנועה העירונית והבין־עירונית כאחד. אולם יתח־ילו בשעות המוקדמות של הבוקר כדי לאפשר לכל ה־נוסעים להגיע למחוז חפצם לפני כניסת היום. מספר שירותים אף בוטלו בערב יום הכיפורים ויתחדשו, כ־רגיל, רק ביום א'.

האוטובוסים האחרונים בערב יום הכיפורים מתל־אביב לירוש־לים ייצאו בשעה 14.00 ולחיפה בשעה 14.15; לאילת — 10.00; לאופירה — 08.00; לאשדוד, אזור, חולון, ראשון לציון, רחובות, רמ־לה ולוד — 14.30; לבאר־שבע, לנגבה כדיבנה — 13.45; לקרית־גת — 14.00; לגבעת־ברנר — 14.00; לזכרון־יעקב, חדרה, כפר־סבא, פרדסיה, תל־מונד, כיימה — 14.00; לטבריה, עמק־הירדן — 13.30; לגליל־העליון — 12.45; עפולה ונצרת — 14.15.

התנועה הבין־עירונית תתחדש במוצאי יום הכיפורים בשעה 6.30 בתל־אביב לחיפה ומתל־אביב ל־ירושלים וכן לבאר־שבע, נתניה, אזור, רחובות והרצליה. השירו־תים למקומות אחרים — לוד, כפר־סבא, רעננה, כל קווי חולון והבת־ים, אשקלון — בשעה 7. בערב יום הכיפורים יבוטלו כמספר שירותים: מהרצליה לירושלים; מתל־אביב לצפת; מראשון־לציון לירושלים; מתל־אביב לשפך זהר וזהר; מרחובות לחיפה.

תנועת האוטובוסים העירונית ב־ירושלים תיפסק בערב יום הכי־פורים בשעה 14.30 ותתחדש ב־מוצאי יום הכיפורים בשעה 19.30. התנועה הבין־עירונית תתחדש ב־ירושלים במוצאי החג בשעה 7.

בערב יום הכיפורים ייצאו האו־טובוסים האחרונים בירושלים ל־חיפה בשעה 12.30; לאשדוד — 14.00; לבאר־שבע — 13.30; ל־נהריה — 10.15; לרחובות — 14.00; לפתח־תקוה — בשעה 12.00.

בחיפה ייפסקו שירותי האוטו־בוסים בערב יום הכיפורים בשעה 15.30. כדובר בתנועה בתוך העיר ובקווים הפרברים. השירות הבין־עירוני ייפסק בערב יום הכיפורים לתל־אביב בשעה 14.00; לירוש־לים בשעה 12.30; לעפולה — 15.00; לטבריה — 15.00; לקרית־שמונה — 14.15; לצפת, בשעה 14.45; לנצרת — 15.50 ול[illegible] בשעה 14.00.

התנועה הבין־עירונית תתחדש בחיפה במוצאי החג בשעה 18.30 ובאותה שעה תתחדש גם התנו־עה העירונית וכן התנועה בקווים הפרבריים בחיפה.

בערב יום הכיפורים יבוטלו מ־חיפה הנסיעות לאילת ולבאר־שבע.

תצוגת נעליים ב"המשביר המרכזי"

כ־300 דגמים חדישים של נע־לי־חורף ומגפיים, מתוצרת מיטב המפעלים בארץ, נכללו בתצוגה מיוחדת שנערכה בימים אלה ב־תל־אביב על־ידי המחלקה לנע־ליים ב"המשביר המרכזי". בתצו־גה הוצגו כ־200 חברות וחברים מהתנועה הקיבוצית בכל הארץ, העוסקים בענף ההנעלה.

בכנס שהתקיים במקום בהשת־תפות אנשי הנהלת המשביר המרכזי, כי עקב גידול הפדיון של המחלקה לנעליים (שמוצגה באחרונה עם ההנהלה הבין־קיבוצית) הג־ברת כוח־הקניה שלה [illegible] לבסור לחבריו מוצרי־הנע־לה [illegible] לפי דרישות השוק.

בית־ספר גבוה לציור בתל־אביב

ליד ה"קאמרי" קלאב" בתל־אביב הולכת ומוקמת קריית־תרבות, שתכלול בתי־ספר למחול, מוסיקה ואמנויות פלסטיות — על כך סיפר ראש העיריה יהושע רבינוביץ, בטקס חנוכת ביתו החדש של בית־ספר גבוה לציור.

המבנה החדש של בית־הספר, ששימש בעבר את בית־הספר ה־תיכון עירוני ה', נמסר לבית־ספר גבוה לציור במסגרת מאמציה של עיריית תל־אביב לסייע ל־מוסדות־לימוד שאינם עירוניים.

אליהו עפייזר ראש האגף לתר־בות לנוער ולספורט בעיריית תל־אביב, אמר, כי ציפיה תגאר הלימודים בבית הספר יביא להר־חבה של המוסד וכי יש לעשות הכל שבעתיד הקרוב יהפוך לאק־דמיה לציור, המוכרת על־ידי ה־מועצה להשכלה גבוהה המקנה תעודה אקדמאית מוכרת.

מנהל בית־הספר אריה כרבר־פילסקי, מסר, כי במבנה החדש ייפתחו כיתות־לימוד, סדנאות, מע־בדות, אולם תצוגה וספריה בהר־דית אשר ישמשו 300 תלמידי המוסד. עוד מסר, כי השנה הו־פתח בפעם הראשונה מגמה ל־ציור מונומנטלי נוסף למגמה ל־ציור חפשי הפועלת מאז הקמת המוסד.

הערב פתיחת העונה בפילהרמונית

עונת הקונצרטים 1973—1974 של התזמורת הפילהרמונית הישר־אלית, תיפתח הערב בהיכל ה־תרבות בתל־אביב.

כאסכית זובין מהטה, היועץ ה־מוסיקלי של התזמורת, ינצח על הקונצרט הראשון בסידרת המ־נויים כשהסולן הוא הפסנתרן ה־צעיר ז'אן־ברנרד פומייה.

התכנית כוללת את הסואיטה מ־תוך המוסיקה לזיקוקין די־נור מלכותיים מאת הנדל; "אני מצפה לתחיית המתים" מאת מסיאן, ב־ביצוע בכורה בישראל, והקונצ'רטו מס' 2 בסי־במול מאז'ור לפסנ־תר ולתזמורת מאת ברהמס.

משטרת חיפה עצרה אור ליום אתמול שני נערים כבני 15, החשודים בביצוע שורה של התפרצויות לכלי רכב בקרית־אליעזר.

המטוסים של "נתיבי התעופה הקנדיים" יחדשו טיסותיהם ליש־ראל ב־15 באוקטובר, אחרי שלו־שה חודשי הפסקה, בגלל שביתה ממושכת של מכונאי החברה.

שנה וחצי מאסר בפועל גזר אתמול שופט לנוער באשקלון, על נער בן 15, שהורשע ב־23 תיקים שונים של גניבות ופריצות.

„העניין נתקע" — ו־700 תלמידי ביה"ס „דגניה" בבאר־שבע מושבתים

מאת סופר "דבר"

יותר מ־700 ילדים בבית הס־פר "דגניה" בבאר־שבע אינם לומדים זה היום הרביעי ושיבת השובתים ללימודים במקום לא נראה באופק: משרד החינוך עומד בתוקף על כך, כי אר־בעה מהתלמידים של כיתות ה', שמעל לתקן, יועברו מבית־הספר "דגניה" לבית הספר "נטעים", ואילו הורי התלמי־דים, העיריה והסתדרות המו־רים, דורשים, כי משרד החי־נוך יחזור בו מהחלטתו לצמ־צם את מספר כיתות ה' בדגניה משלוש לשתיים.

בשנה שעברה למדו בשלוש ה־כיתות ב"דגניה" 86 תלמידים ו־לאחר שמספרם ירד ל־84 הוכנסו תלמידים אלה לשתי כיתות בל־בד, בעוד התקן המקסימלי הוא 40 תלמידים לכיתה אחת. משרד החינוך דורש, כי ארבעת התל־מידים שמעל לתקן יועברו לביה"ס "נטעים" בו לומדים בשתי כי־תות ה' 52 תלמידים בלבד. מש־רד החינוך טוען, כי החלטתו לס־גור את הכיתה ב"דגניה" נובעת לא רק משום שמספר התלמידים בכיתות ה' במקום ירד מ־86 ל־84, אלא גם משום שבבית ספר "נטעים" ירד מספר תלמידים בכי־תות אלה.

ביה"ס "נטעים" אינו מרוחק ב־יותר מביה"ס "דגניה" אך הורי התלמידים ב"דגניה" מתנגדים ל־העברה, בייחוד שלפני שנה הע־בירו מ"נטעים" דווקא לביה"ס "דג־ניה" תלמידים במסגרת תכנית אינטגרציה של משרד החינוך ל־קידום הילדים המתגוררים באיזור ביה"ס "נטעים". לביה"ס "דגניה" יש מוניטין בבאר־שבע.

סגירת הכיתה ב"דגניה" עשויה לחסוך למשרד החינוך כעשרים אלף ל"י בשנה, אולם טענה זו אינה מתקבלת על דעת הורי בית הספר, העיריה והסתדרות המורים הסבורים, שלא היתה הצדקה לס־גירת הכיתה השלישית ויש לפתוח זה כחדש.

בתום שלושת ימי השבתת הלי־מודים אמרו אמש שני הצדדים, כי "העניין נתקע" ואין יודעים מתי יסתיים. תיווכו של הממונה על יחסי עבודה לא הביא תוצאות. בינתיים מוסיפים התלמידים ל־היעדר מלימודיהם.

בחירות פועלי היהלומים ב־8 בינואר

הבחירות באיגוד פועלי היה־לומים, המאגד כ־10.000 פועלים בכל הארץ, יתקיימו ב־8 בינואר 1974 — על כך החליטה אתמול מליאת המועצה לאיגוד, בקבעה שאישרה בקשת המזכירות הארצית של האיגוד בעניין זה.

נקבע, כי מספר הצירים בוועי־דה הנבחרת יהיה 151. כן נקבע, כי הבחירות יתקיימו בהתאם לחו־קת הבחירות של ההסתדרות ולפי השיטה היחסית.

שלושים למותו של הח' מוניה קרפל ז"ל

לפני חודש הסתלקה דמות חיובית ממפלגת העבודה — עובד נאמן ומסור בבית סולל בונה. איש־צנוע היה בהלי־כותיו ורב פעלים במעשיו.

לא נדחק לראש התור. אך קם ברצון ובהתלהבות נשא בעול המצוות.

בא ארצה כחלוץ וכך המ־שיך לשרת את ההסתדרות ו־את הארץ.

הסתלב בארגון ההגנה ו־עבר קורסים למפקדים עם אלה אשר עמדו בראש צה"ל. היה במייסדי פלוגות הפועל, ואחד כמפקדיה. היה נכון ל־כל קריאה, להגנת הארץ ו־שמירה על מוסדות ההסתד־רות, בתקופות הקשות ביותר ליווה את התיישבות העוב־דת בתקופות „חומה ומגדל", היה בין המארגנים הצעירים העירוניים לעזרת המשקים ה־אלה.

היה משכמו ומעלה מכל אחד, איש יפה תואר ונעים הליכות.

היה לו סגנון אישי בדיבור. אולם מעמיק במחשבה. איש ערכים ואיש תנועת העבו־דה. אהב את הארץ וכאב את הסטיות החברתיות.

כעובד סולל בונה היה פעיל בהסתדרות הפקידים והיווה כתובת לכל פעילות מפלגתית במקום. הוא היה המרכז ב־תא המפלגתי ובתור כזה היה פעיל במוסדות המפלגה בתל־אביב.

רק לפני הבחירות להסתד־רות נפגש עם החברים ב־מחוז המפלגה בתל אביב ו־שם לקח על עצמו את ה־אחריות על ארגון הבחירות ב־מקום העבודה. ולאחר יומיים כרע ונפל תשוש באמצע ה־פעילות.

נדהמנו מהפתאומיות וקשה להתרגל למציאות שמוניה אי־נו בינינו.

בצער האיש מהנוף הציבורי והחברים השאיר חלל במש־פחה, בין חבריו וידידיו.

נזכור את מוניה בין אלה, א־שר הקדישו את חייהם להמ־שך קיומנו.

חלקו היה רב בקיומנו ב־ארץ הזאת. ננחם את משפח־תו ואת עצמנו בתרומתו וב־פעילותו הענפה בארץ.

נזכור אותו בתוכנו כדמות נעלה ורבת פעלים.

צבי ארצי
אחד מידידיו
ומידידי המשפחה

במודעת השתתפות באבל
חיה גירשטיין
נפלה טעות וצריך להיות:
רגינה ובן־ציון אריאלי.

אנו מודיעים בצער על פטירתה הפתאומית של חברתנו
גינה אסולין
הלויה התקיים היום אחה"צ באפיקים.
בית אפיקים

למשפחת גרומן
אנו אתכם באבלכם הכבד
במותה הפתאומי של
פפה
מושב בית עובד

האיגוד העולמי של העתונאים היהודים
אבל
על מותו של חברו, הסופר והמשורר
אהרן צייטלין ז"ל
ומביע תנחומים למשפחה

אזכרה
לאריה בלקינד ז"ל
ביום הכנה לפטירתו התקיים ביום א' י"א בתשרי תשל"ד (7.10.73)
בשעה 16.00 בבית הקברות בקרית שאול.
בשעה 15.15 ייצא אוטובוס מבית חברת שיכון ופיתוח לישראל
ברחוב ארניא (ד) 26 הקריה, תל־אביב.
המשפחה שיכון ופיתוח לישראל בע"מ

נפלה עטרת ראשנו
בצער רב וביגון קודר אנו מודיעים על פטירת ראש משפחתנו
היקר באדם, איש ציבור רב פעלים
ר' יוסף דיניץ ז"ל
ההלויה תצא היום יום רביעי ד' תשרי תשל"ד 3.10.73 בשעה 3.00 אחה"צ
מבית החולים „אסותא" רח' ז'בוטינסקי 60 ת"א לבית העלמין בקרית שאול.

רעייתו: ברוריה
בתו: מירה ואליהו סביר נובסקי
בנו: שמחה וויויאן דיניץ
נכדיו: רוני, עדי, רלי, דורית, תמר ומיכאל

במלאות 20 שנה לפטירתו
של בעלי, אבינו וסבנו היקר
אהרן איש־שלום ז"ל
נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו ביום ה' (4.10.73)
בשעה 15.00 בהר המנוחות בירושלים.
המשפחה

לידידנו **משה סבן**
משתתפים בצערך על מות
אביך
חברה להובלה סע־קל בע"מ
תל־אביב, קרליבך 10

השתתפותנו הכנה בצערו הרב של חברנו
ברוך קנל
במות
אמו ז"ל
חבריו לעבודה
סניף „דבר" תל־אביב

משרד החוץ
הנהלת המשרד וחבר עובדיו
מודיעים בצער רב על מותו של
ד"ר יוחנן סעדיה ז"ל
שנהרג בתאונת דרכים באתיופיה
בעת שרותו כמומחה במסגרת ארגון
העבודה הבינלאומי
ומשתתפים בצער המשפחה

בצער רב אנו מודיעים על פטירת
בעלי, בני, אבינו ואחינו היקר
ד"ר יוחנן סעדיה
בר' מנחם ז"ל
שנספה בתאונת דרכים בשנת ה־47 לחייו.
הלויה תצא היום, יום רביעי, ד' תשרי תשל"ד, 3.10.73
בשעה 2.00 אחה"צ מבית הלוית העירוני רח' דפנה 5
תל־אביב — לבית העלמין בחולון.
התהלוכה תעצור לרשות המלווים.

המתאבלים:
אשתו — מרים
אמו — רחל
ילדיו — יגאל ודורית
אחיו — יצחק סעדיה, ונצואלה
ד"ר חיים סעדיה
יוסף סעדיה
ד"ר מיכאל סעדיה
ומשפחות לאור, הלמן, אשכול, יהל, צמח

לחבר
יעקב אייזנברג
אתך באבלך באסונך הגדול
במותה הטראגי של רעיתך
דובה ז"ל
הגליל ארגון קניות חיפה

ליעקב אייזנברג ומשפחתו
אתכם אנו באבלכם הכבד
במות הרעיה והאם
דובה ז"ל
הנהלת דגן מכוני תערובת
מפרץ חיפה

ליעקב איזנברג ומשפחתו
אתכם אנו באבלכם הכבד
בהלקח מכם הרעיה והאם
דובה
א. ל. צ.
אגודה שתופית לציוד חקלאי
באזור הגלבוע

לדב סדן פסוב
משתתפים באבלך הכבד במות
אמך ז"ל
חבריך ליחידה

הננו מודיעים בצער על פטירתו של חברנו היקר
דוד רז ז"ל
מותיקי קיבוצנו ומיוצאי קיבוץ בית־אלפא
הובא לקבורה אתמול יום ג', ד' תשרי תשל"ד, 2.10.73
ברמת־יוחנן
המשפחה
ובית רמת־יוחנן

לחבר וקנין אהרון
אתך באבלך במות עליך
אביך ז"ל
בנק הפועלים
סניף עכו עמידר
ההנהלה והעובדים

למירה, מרים ובנימין שהם
אתכם באבלכם הכבד
על מותו ללא עת של
אלישע ז"ל
משפחת בן־זאב, קבוץ שמיר

למשפחה ולנציבות המים
אתכם באבלכם
במות
אינג' זכריה שוהם ז"ל
בית „מקורות"

למשפחה ולבית גבת
אתכם באבלכם במות
אלישע
בנות גבת
ובית נתיב הל"ה

על מות
צפורה שרת ז"ל
היקרה באדם
אנו אבלים ומשתתפים בצערם
של חברינו
שאול ושרה אביגור
בית קבוצת כנרת

בית ספר לפועלים
ע"ש א. מיטשל בירושלים
אבל על מותה של
צפורה שרת ז"ל
יו"ר ידידי בית־הספר

בית הפקיד ע"ש משה שרת
הסתדרות הפקידים בירושלים
אבלים על מותה של
צפורה שרת ז"ל
ומביעים את תנחומיהם למשפחה האבלה

האקדמיה למוסיקה בירושלים
ע"ש רובין
מתאבלת מרה על מות
צפורה שרת ז"ל
חברת הקורטוריון של האקדמיה
ומשתתפת ביגון המשפחה

הסתדרות נשים ציוניות הדסה באמריקה
מועצת הדסה בישראל
הסתדרות המדיצינית הדסה
האגודה למען המכון האונקולוגי
ע"ש משה שרת ז"ל
אבלים על מות
צפורה שרת ז"ל
ומביעים תנחומיהם למשפחה

בשדה הספורט

היום משחקי מחזור הגומלין של הסיבוב ה־5

מחזיקת הגביע מקווה לגמול לבית״ר ב„דרבי״ הירושלמי

19 משחקים יתקיימו היום במסגרת מחזור הגומלין של הסיבוב החמישי בגביע המדינה בכדורגל, כאשר במוקד ההתעניינות יעמוד ה„דרבי" הירושלמי בין קבוצות בית״ר והפועל.

שני משחקים של סיבוב זה הוקדמו ונערכו אתמול. קבוצת בית״ר תל־אביב הביסה את הפועל נתניה בשיעור 1:6 ומכבי נתניה הביסה את הפועל השלום רמלה בתוצאה 0:12. כמו כן ייערך המשחק ה־16 של הסיבוב, בו יתמודדו ביניהן קבוצות הפועל נחליאל ומכבי רבתי עמידר.

תשומת הלב תופנה גם היום לבירה. שם תנסה מחזיקת הגביע קבוצת הפועל ירושלים, למחוק את זכר ההפסד (2:1) ליריבתה העירונית — בית״ר ירושלים בשבת. הבית״רים, מאוחדים מהצלחתם, יעשו בכל כוחם על היתרון.

באיצטדיון „בלומפילד" ביפו יארחו קבוצות הפועל ומכבי ת״א יריבות מליגה א׳. הפועל ת״א תשחק הערב ב־6 נגד הפועל עכו, אותה ניצחה בשבת 1:2. צפוי נצחון לת״א. לאחר מאבק קשה. מכבי ת״א תשחק ב־8 בערב נגד קבוצת הפועל בני נצרת. בשבת גרמו שחקני נצרת דפיקות לב לתל אביבים, שניצחו בסיום רק בתוצאה 1:2. הערב לא תהווה נציגת ליגה א׳ יריבה רצינית למכבי.

בחיפה — מבצע לאומיות. מכבי חיפה, שהצליחה לסחוט תיקו (1:1) בבלומפילד ממכבי פ״ת, תארח את התקוה „את הכדובבת" עם סיכויים טובים לנצחון.

האלופה, קבוצת הכח ר״ג, באה בשבת לעמוד קשה כדי לזכות על חודו של שער (1:2) את הפועל קרית אתא, הגאולה החדשה לליגה א׳. היום התגדל האלופה לא להקלע למצב כבוד.

במפגש נוסף על טהרת הליגה הלאומית יערך בחדרה. שם תארח ה„עולה החדשה", הפועל חדרה, את קבוצת הפועל באר שבע. בשבת הצליחו החדרתים להשוות ל־2:2 לאחר יתרון 0:2 לבאר שבע בפתיחות המשחק. כהיום צפוי קרב שקול, בו השער הוחלט במגרשה הביתי.

הפועל בת ים, „קוסלת הלאומית", שניצחה בסיבוב הרביעי את בני יהודה, הצליחה לסיים בתיקו (2:2) בחמיא את משחקם בשבת נגד הפועל חיפה. היום תארח הפועל בת״ים את החיפאים, אולם נראה, כי לשרות יתרון הביתיות יהיה הנצחון לחיפאים.

הפועל ר״ג, שהפתיעה בשבת את מכבי יפו בנצחון 0:2, תשחק היום במגרשם הביתי של היפואים. יפו לא הגיעה עדיין לשיאה ונראה לי כי לפרות הביתיות תהיה זו הקבוצה הרמת נצית שתשחק בכלל שמינית הגמר.

בלוד תארח הפועל המקומית את מכבי הרצליה. בשבת הפתיעו הלודאים בנצחון חוץ (0:1), שהבטיח להם כנראה את העליה לשלב שמינית הגמר.

משחק נוסף על טהרת ליגה א׳ יערך ברמלה. שם תארח בית״ר רמלה את הפועל בית שמש. בשבת נפרדו שתי הקבוצות בתיקו 2:2 והיום צפוי נצחון לביתיים.

הפועל כפ״ס תצא לטירת הכרמל עם יתרון גדול, לאחר שניצחו בשבת 0:10. כפ״ס הבטיחה למעשה את השתתפותה בשמינית הגמר והמשחק היום הוא צעד פורמלי בלבד.

בחצור תקבע נציגת ליגה ג׳ בשלב שמינית הגמר. במשחק בין בית״ר חצור וצפרירים חולון. שחקני חצור הביתיים ינסו למחוק את יתרון החולונים (1:0) משבת וכנראה שיצליחו בכך.

הפועל פ״ת תארח במגרשה את א.ס. לוזים. נציגת ליגה ג׳ מחולון לא תהווה יריב לפ״ת. משחק זה יהווה עבור הפתח תקוואים אימון טוב לקראת פתיחת הליגה. במשחק הראשון בשבת ניצחה פ״ת 0:5.

אליעזר צוויג (מסומן בחץ) מבקיע את השער השלישי של בית״ר ת״א נגד הפועל נהריה

בית״ר ת״א ניפצה אשליות הפועל נתניה 1:6

מאת היום יהושע

כדורגלני הפועל נתניה מליגה א׳ קיוו אתמול, לאחר הפסדם הדחוק 1:0 בשבת הי אחרונה, לבית״ר ת״א, כי יוכלו להפתיע את הקבוצה הלאומית בביתם. אולם כבר לאחר 32 הדקות הראשונות באה המציאות וטפחה על פניהם — הבית״רים הוליכו כבר בדקה זו בתוצאה 0:5. בסיום ניצחה בית״ר ת״א בשיעור 1:6.

הנתנייתים, שהצליחו לעמוד בכבוד במשחקם הראשון מול הבית״רים, שיחקו הפעם בעצבנות רבה שהיתה בעוכריהם. היא פגמה ביכולתם ואיפשרה לאורחים המנוסים לפעמון במגרש ככל העולה על רוחם.

כוכב המשחק היה החלוץ הבית״רי המסוכן אליעזר צוויג, שהבקיע ארבעה שערים וביתר דיוק ומהל יכול היה להכפיל את כאחד.

כבר לאחר שלוש דקות הוכיח צוויג, כי הוא מצוי בכושר מעולה כאשר ניצל השמטה של שוער נתניה ויסנר והוקע בקרוב את הכדור פנימה. טעות נוספת בהגנת נתניה הפגש של הבלם ציון רוצש, בדקה ה־24 איפשרה לצוויג להבקיע את השער השני לקבוצתו. בדקה ה־32 הבקיע הבית״רי עמוס תמן שער נוסף בבעיטה שטוחה מ־25 מ׳. רוחמים בניס הנתנייתי בא לעזרת הלהבי בית״ר בדקה ה־37, כאשר הכניע בשער עצמי את שוערו דקה לאחר מכן הבקיע צוויג שער שלישי פרסי והמישי לקבוצתו.

במחצית השניה הפך המשחק להיות שקול והנתנייתים אף הבקיעו שער כבוד בדקה ה־63 ברגלי יהודה וילנר בבעיטה אל בין חיבורי הקורות. ארבע דקות לפני הסיום השלים צוויג את הרביעייה הפרטית שלו, לאחר פריצה נאה.

שפט פינקלשטיין לעיני 800 צופים במגרש הפועל נתניה.

חנן קרן בנסיון פריצה לסל הרוסי כשמולו מנסה לחוסמו הרוסי המצויין פאולאסקאס

ארה״ב תומכת בארגון אולימפיאדת 1980 באיראן

נשיא פיפ״א תקף בוארנה את הוועד האולימפי הבין־לאומי בהקשר לסמכויותיו. — תמיכה ניכרת בשיתוף מקצוענים למחצה

וארנה, (א.פ. יו.פ.). — נסיון נוסף להגיע לידי הגדרה של מושג החובבנות בספורט גרם אתמול להתנגשויות עזות בין משתתפי הקונגרס האולימפי העשירי, המתקיים בימים אלה בוארנה שבבולגריה.

כמה התאחדויות ספורט בין־לאומיות והתובבות בוועדה האולימפית הבין לאומית בעדיפות הגדרה שתכליל בתוכה גם מקצוענים למחצה, בכוד שאר הנציגים הורכשים שהגדרה הקבה החובבנות הקיים תביא לקץ המשחקים האולימפיים כפי שהכרנו עד כה. למעשה נראה שהמאבק הוא בעיקרו של דבר על מידת שליטתו של הוועד האולימפי הבין לאומי בתנועה האולימפית, כאשר מרבית ההתאחדויות הספורט הבין לאומיות, שנציגיהם משתתפים בקונגרס, שואפות להגדיל את חופש התמרון הניתנים כאחד שלהן.

ההתקפה על הוועד האולימפי הבין לאומי קיבלה ביטוי נוסף מנשיא פיפ״א סר סטנלי רוס, אשר אמר בנאום בקונגרס, כי לדעתו יש לקבוע ועדה לתיאום, שהחלטות בנוגע לבעיות האולימפיים המרכזיים בינגוד לדעת הזרזים שהחלטות אלה יקבעו על ידי הוועד האולימפי הבין לאומי. לדעת רוס יש לאפשר את השתתפותם של ספורטאים מקצוענים למחצה. על פי הצעתו של רוס תורכב הוועדה המתאמת בחלקה בלבד מנציגי הוועד האולימפי הבין לאומי ושאר חבריה יבואו משורות הוועדים האולימפיים הלאומיים השונים.

פרט לוויכוח הבר״ל, המתנהל בישיבות הקונגרס, נמשך המאבק הפוליטי בין הרוסים והאיראנים המתחרים ביניהם על קבלת הזכות לארח את המשחקים האולימפיים ב־1980.

אתמול קראו פקידים רוסיים למסיבת עיתונאים, בה פירטו את כל מוסקוה הדגישו את רצונם ויכולתם לארגן בהצלחה את המשחקים האולימפיים. מאידך זכו הרוסים למכה נוספת, שכן הנציגים האמריקאיים הביעו לפתע את תמיכתם בדרישת איראן לארח את המשחקים.

סגן נשיא הוועד האולימפי האמריקאי, ג׳ין ב. קלי, אמר בקשר לכך לעיתונאים: „מוכן שאין ביכולתנו להבריע בדבר. שכן על כך יצטרך להחליט הוועד האולימפי. אולם נבטר לנו, כי לאיראנים סיכוי טוב לזכות באירוח המשחקים — במיוחד לאור אירועי האוניברסיאדה במוסקוה".

„הפיני המעופף" מת בגיל 76

הלסינקי, (א. פ. יו. פי). — האצן הנודע פאבו נורמי, מגבת האולימפיאדות של שנות העשרים, מת אתמול בבוקר בביתו שבהלסינקי. בן 76 היה במותו.

נורמי, אשר כונה „הפיני המעופף", השתתף בכתרים במרוקים שבין 1500 מטרים לריצת המרתון. במשך הקריירה הספורטיבית הארוכה שלו החזיק נורמי ב־28 שיאים אולימפיים וזכה בשבעה מדליות זהב באולימפיאדות של 1920, 1924 ו־1928.

לדעת מומחים רבים מסוגל היה נורמי לזכות במדליות זהב גם באולימפיאדת 1932, בלוס־אנג׳לס. אולם כתוצאה מהרקעו כבקצוען נשללה ממנו האפשרות להשתתף באולימפיאדה זו ובא הקץ על הקריירה הספורטיבית המופלאה של אדם זרז בלתי רגיל זה.

לאחר שנאסרה עליו השתתפות, פרש נורמי מפעילותו הספורטיבית והפך לאיש עסקים מצליח. עד יום מותו ניהל בכוחות עצמו חברה בנייה פינית משגשגת וגרף רווחים לרוב.

נורמי לא הפסיק לרוץ גם לאחר פרישתו ועד גיל באותו יחסית המשיך לרוץ בכל יום ביומו בספר קילומטרים בשדות שבסביבת מגורו, אם כי באחרונה נאלץ, עקב גילו, והחלשות לבו להימנע מפעולות גופנית נמרצת.

מכבי נתניה — השלום רמלה 0:12

קבוצת מכבי נתניה עיכה אתמול „כמהדי" על קבוצת הפועל השלום רמלה, כשהביסה אותה בתוצאה הגבוהה 0:12 (0:7).

שחקני נתניה, שניצחו בשבת „רק" 0:7, לא התקשו מול יריב כזה והולידו ליקטור פרסוני ייחוד במבט הבקיעו כל אחד חמישה שערים. ישראל הציג ורובר לבקה, השלישי את לכבת השערים.

הערב: מכבי ת״א — אליצור בכדורסל

קבוצת הכדורסל של מכבי ת״א תארח הערב ב־8.30 את קבוצת „אליצור" מן הליגה הארצית. בשורות המכבים ישחקו שני הרותיקים קוצרי הזוער ביל פלס והבזיק בטיבבה. בשורות האלופה ייעדרו השחקנים הנבחרת אבירה, ברודי, ברקוביץ וניצוק, השוהים בגאולונה.

בשורות אליצור יופיע הנהום כהן־מינץ, בעוד שיוהנן זקס יעדר בגלל שחותו עם הנבחרת באשדלונה.

קרית־גת — מכבי אשקלון 0:0

קבוצת הכדורגל של הפועל קרית־גת הבטיחה אתמול את עלייתה לליגה ב׳, לאחר שנפרדה בתיקו (0:0) במבחן החוזר למקום העליה נגד מכבי אשקלון.

יצוין, כי באותה תוצאה גם הסתיים המפגש הראשון בין שתי הקבוצות, אך הוא נפסל על ידי בית הדין העליון של ההתאחדות לכדורגל לאחר שנמצא זיוף בי התנהגות כוכבים משחק, אהרן בר־ששת.

כ״ה שנים למדינת ישראל — מרכז ההסברה

כנס ארצי — פלמ״ח — הוועדה המארגנת

לוחמי חטיבת פלמ״ח - הראל!

בלוי הבירות, פורצי הדרך לירושלים, לוחמי הקסטל, כפר הגיא, גוש עציון, הר ציון, המורצים לעיר העתיקה, לוחמי קטמון, שיח־ג׳ראח, נבי סמואל, הראדאר, משלטי רפיח — כולם על משפחותיהם, נפגשים ביום ג׳, ה׳ דחוה״מ, 16.10.73 בשעה 16.00 אחה״צ בפארק הירקון בתל־אביב.

בתכנית: מפגשי רעים
עצרת פלמ״ח חגיגית

דמי הרשמה בסך 20.— ל״י למשפחה יש להעביר לאחת הלשכות המחוזיות של מרכז ההסברה:

ירושלים: בנין משרד ראש הממשלה, הקריה
תל־אביב: רחוב אחד העם 13
חיפה: רחוב אחד העם 5
באר־שבע: בנין מרכז הנגב.

לנרשמים יוענק גליון מיוחד שהוכבע לקראת הכנס ועלון הפלמ״ח.

כולם לובשים חולצות לבנות! איש בל יעדר!

לקראת חג הסוכות הגבירה רשות שמורות הטבע את השמירה על הדקלים, כדי למנוע קיצוץ פראי של לולבים וכפות לסכך בכל ריכוזי הדקלים הופצו כרזות המזהירות את הציבור מגזו פגיעה בדקלים, שהם עצים מוגנים כל פגיעה בלתי מבוקרת בלבו של הדקל — הלולב — גורמת לניוונו ולמותו של העץ (ראה תמונה).

ההתיישבות ב„מדבר שומרון" — התיישבות הקבע הראשונה בהיסטוריה

ההתיישבות היהודית בהרי זה ב„מדבר שומרון" (גתית, בכות, מצאל ועוד) היא התיישבות הקבע הראשונה הנרשמת בהיסטוריה של איזור זה, המשתרע לאורך המורדות המזרחיים של הרי שומרון, המשתפלים לבקעת הירדן — אמר ביום ב׳ הארכיאולוג צבי אילן בסיור שהתקיים באיזור. יבגו הציג את ספרו החדש „בקעת הירדן ומדבר שומרון", כמוסיף בהוצאה „עם עובד — תרבות וחינוך".

„מדבר שומרון" הוא כינוי גיאוגרפי, שניתן על־ידי אילן. לדבריו, איזור זה אינו מיושב בישובי קבע עקב המחסור במים והוא נראה כמדבר.

בסקר ארכיאולוגי, שנערך בבי אילן יחד עם ע. דגתי, התברר שבאיזור זה לא היו בימי קדם ישובי קבע אלא רק גדרות צאן, כמקובל באיזורים מדבריים בתחומים למחוצה, המשתרעים ממזרח לגבעת ההר בארץ־ישראל. בסקר בנ־ניה עקרבה־ירבבה נתגלה רצף של דרכים קדומות מוגנות בבצורות, שהובילו מהר שומרון לבקעת הירדן, מהן דרכים צרות יותר כאלה שהיו ידועות מסקרים קודמים.

הסקר גילה, כי בניגוד לאיזורים אחרים בארץ ישראל לא ישבו כאן יהודים. אף כי היו עשרות נסיונות להתנחלויות ולהחזיר קרקעות, אך כולם עלו בתוהו. (ע)

שכונות נווה־חן וגבעת־הטייסים קולטות עולים

התפתחות חשובה חלה בשנים האחרונות בשכונות „נוה־חן" ו„גבעת־הטייסים" בב״א. הן בתחום הבנייה, הן בגידול האוכלוסיה והן בפיתוח השירותים העירוניים — על כך מסר ראש העירייה יהושע רבינוביץ, בסיור שערך אתמול בשכונות אלה.

באיזור זה מתגוררות כ־15 אלף משפחות המונות למעלה מ־50 אלף נפש. בתחום פיתוח השירותים העירוניים המרכזיים כוקמת קרית החינוך על שטח של 300 דונם, שתכלול בתי־ספר מסוללים בי מסלולים שונים, מגרשי ספורט רחבי־ידיים, ספריה העירייה הגדולה מן המשוכללות בארץ; פארק ע״ש וולפסון על שטח של 100 דונם מן הנאים ביותר בעיר.

באיזור זה, הדגיש ראש העיר, נקלטו לאחרונה עולים חדשים רבים ותהליך ההשתלבות והמיזוג בינם לבין התושבים הוותיקים הוא מן המוצלחים בעיר.

ראש העירייה, בלוויית ג. וייגר, חבר הנהלת העירייה וראש המחלקה ליפו וחשבונות ופקידים בכירים בעירייה, סיורו התחילה במרכז המסחרי של נוה־חן בו שוחחו עם רבים מהתושבים הוותיקים והתייעצו בעיניהם. לאחר מכן סייר ראש העירייה בשכונת גבעת־הטייסים — שיכון לזוגות צעירים — בו נפגש עם נציגי ועד השכונה.

100,000 ל״י להקמת מרפאות שיניים של קופ״ח

ציוד מודרני ביותר של מרפאת שיניים קבועה יועבר בימים הקרובים לשתי מרפאות־שיניים חדשות של קופת־חולים.

מרפאה אחת תוקם בישוב „בני יהודה" ברמת הגולן ותשרת את כל ישובי האיזור. המרפאה השניה תוקם במרכז אשכול שבאיזור הבשור, ותשרת את ישובי הנגב.

הקמת שתי המרפאות החדשות תעלה כ־100,000 ל״י.

המרפאות תהיינה פתוחות יומיים ויינתנו בהן טיפולי שיניים למבוגרים ולילדים. רופא השיניים ברמת הגולן הוא עולה חדש מארצות הברית.

פרטים על כך מסר אתמול ד״ר יה שך ראש האגף לרפואת שיניים בקופת־חולים. קופת־חולים החליטה להשקיע סכומים ניכרים בהקמת רשת מרפאות־שיניים אזוריות קבועות לאחר שהמרפאות הניידות לא הצדיקו את קיומן.

רביו מוסיקלי „חייג המספר הנכון"

ב־16 באוקטובר יעלה הבמה של רביו מוסיקלי חדש בשם „חייג המספר הנכון", בבימויו של דני ליטאי. ההנהלה המוסיקלית נמסרה לידי יוסי פיאמנטה, שהוא גם לעיבודים וגם לנגינה בעזרת הבריג קרלוס אלברטו האינדיאני. שמואל אורוך, אריאל כהן ושמשון התאומים, כוכבים יופיעו ב„חייג המספר הנכון" מרגש, שנראתה באחרונה בסרט „המשוגע". הזמר ג׳ימי לידר והידי זמר אקסוטי שהגיע לא מכבר מבאפיקה.

על עיצוב התנועה (כוריאוגרפיה) והריקודים אחראית: ריקה שרת ויהודית דבי. קזו לת עבודת כוריאוגרפיה ראשונה, אך כרקדנית בתיאטרון „עבלי" לשעבר זכתה בהצלחה רבה, סיירה בחו״ל והשתתפה באחרונה בסרט „ישו כוכב עליון".

יהודית דבי מופיעה גם כרקדנית ברביו החדש יחד עם אילנה טוך מלהקת בת־דור, גילה ויסמן, דליה עמית, שלמה רוזמרי ושמשון צור (מלהקת שמשון בראון). על החלק המילולי ברביו אחראי חיים בנאי, שגם יגיש מערכונים ודברי־קישור בין הקטעים.

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב

תיק עז׳ 3617/73

המבקשת: הנמרה ברש, ע״י ב״כ עוה״ד משה קשת מרחי׳ בצלאל 1, תל־אביב.

בענין: עזבון המנוח שמעון בן מנדל ברש ז״ל, ת״ז 0218412, שמקום מגוריו האחרון היה: רחוב יפתח 7 נתניה.

הזמנה

להווי ידוע כי המבקשת הגישה בקשה למתן צו ירושה לבית המשפט המחוזי בתל־אביב, ומזמינים בזה כל אדם שיש לו התנגדות לנתן הצו המבוקש, כי תוך 10 ימים מהיום יבוא ויתן טעם מדוע לא יינתן הצו המבוקש.

ד״ר שלמה לוין — שופט
רשם בית המשפט המחוזי

שיטת דימפלקס
חימום
לאנשים חושבים

אם אתה אדם הנוהג לחשוב ולשקול לפני החליטך על צעד חשוב, עיין נא היטב במודעה זו.
היא מכוונת אליך. אנו מאמינים שהיא תעזור לך.

כבר סיפרנו לך מי הוא דימפלקס ;
יצרן אנגלי למערכות חימום־חשמלי, הגדול בעולם.

סיפרנו לך גם על שיטת דימפלקס ועל ארבעת העקרונות המנחים אותה :

- איכות, דיוק ותגמיר מעולים.
- בטיחות הפעלה מושלמת.
- חסכון בצריכת אנרגיה להפעלה.
- עיצוב פונקציונאלי לתנאי דיור מודרניים.

עוד סיפרנו לך על מערכות התכנון והפקוח שהיקנו לדימפלקס מוניטין בין־לאומי ומעמד של יצואן מוצרי חימום חשמליים, הגדול באנגליה.

מלכת אנגליה העניקה אישית לנשיא חברת דימפלקס, את הצטיינות מיוחד כהוקרה על ההישגים יוצאי הדופן בתחום הייצור והיצוא.

אנו בדימפלקס מאמינים כי מגיע לך הטוב והמשובח ביותר.

אין ספק כי גם אתה חפץ בתמורה מלאה לכספך. לכן אנו מציגים בפניך כאן חלק מהמבחר העשיר והמגוון ביותר של תנורי חימום חשמליים, אשר עמדו בבקורת איכות קפדנית של 48 מכוני תקנים בכל קצוות תבל. מיגוון זה של תנורים, יענה על כל דרישותיך בתחומי החום, האיכות והעיצוב.

אם רצונך לקבל מידע נוסף, אל תהסס. שלח עוד היום את התלוש המצורף, ותוך מספר ימים תקבל לביתך עלון צבעוני מפורט על מוצרי החימום החשמליים של דימפלקס.

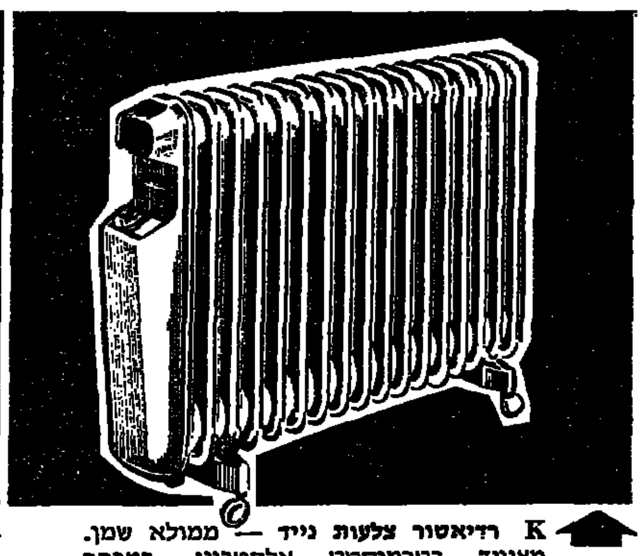

K רדיאטור צלעות נייד — ממולא שמן. מצוייד בטרמוסטט אלקטרוני. במבחר גדלים.

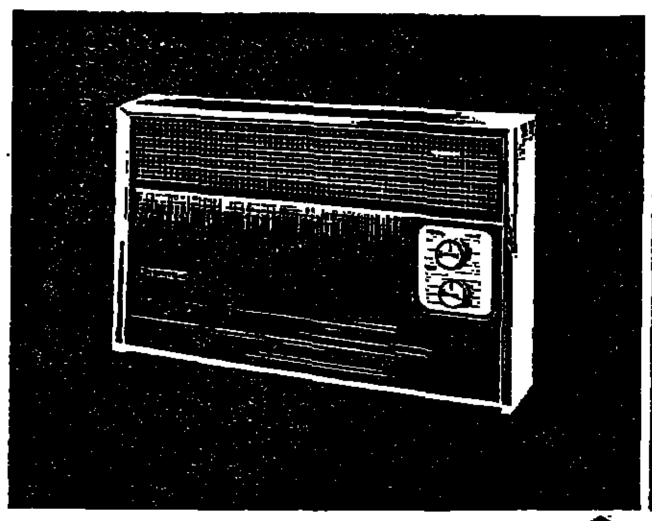

WFC מפזר חום בעזרת מניפה — 3 דרגות חום, 3 מהירויות פיזור חום — בקרה טרמוסטטית.

PC מוליחום (קונבקטור) — להתקנה קבועה על הקיר. 3 דרגות חום — בקרה טרמוסטטית.

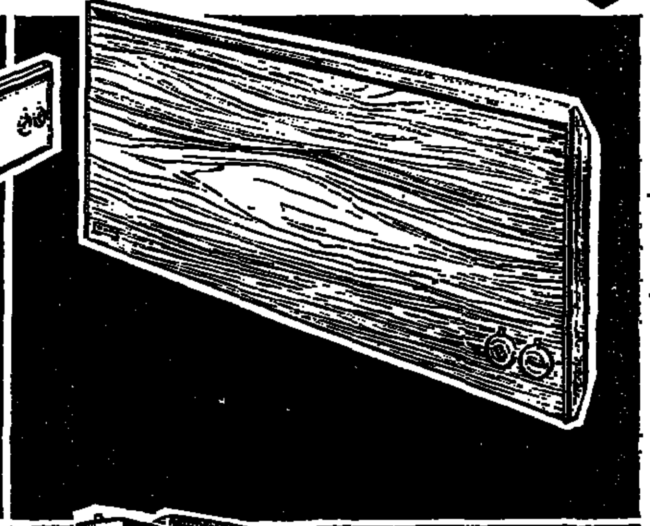

SC מוליחום (קונבקטור) — להתקנה קבועה על הקיר. 3 דרגות חום — בקרה טרמוסטטית.

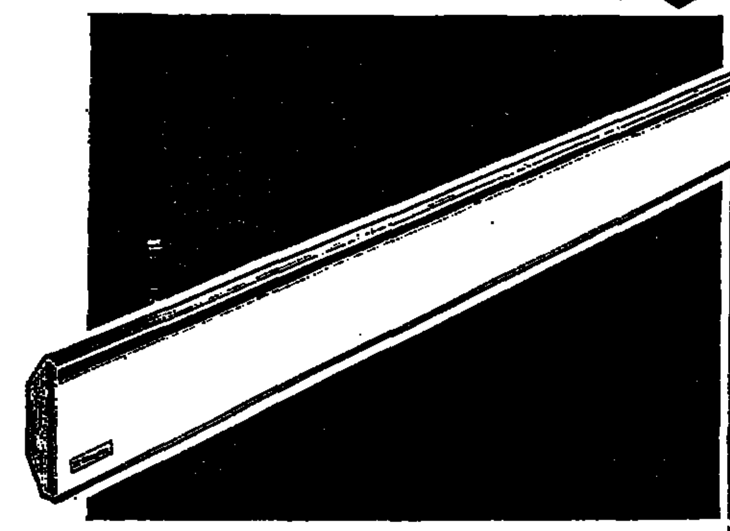

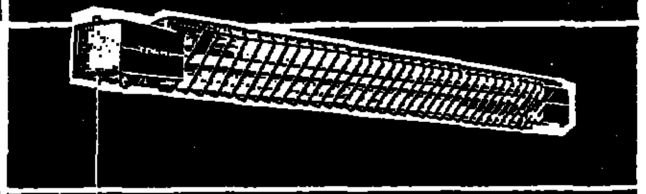

IR 10, IR 16 מקרני חום לאמבטיה — מוגנים בפני התזה. מצויידים במפסק ונורת בקרה.

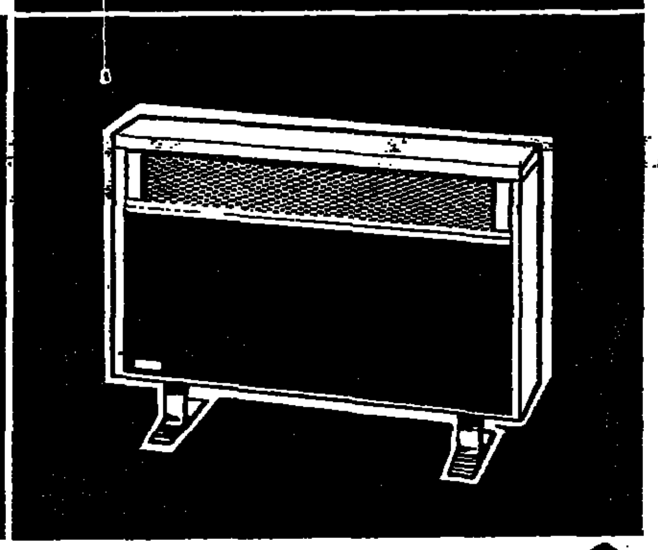

DCH מוליחום (קונבקטור) — נייד או קבוע. עיצוב מהודר. 2 דרגות חום — בקרה טרמוסטטית.

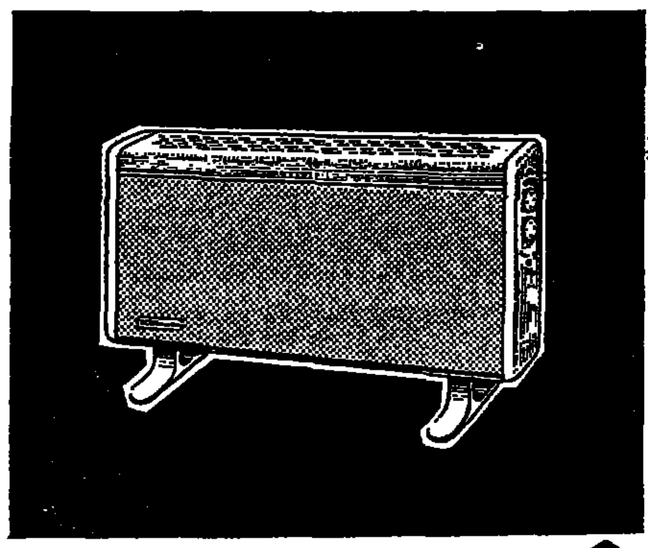

LCH מוליחום (קונבקטור) — נייד או קבוע. עיצוב מהודר. 2 דרגות חום — בקרה טרמוסטטית.

TRC מייבש מגבות וכביסה קלה לחדרי אמבטיה.

FHL יחידת תאורה - חמום משולבת, לאמבטיה ולחדרי ילדים. בקרה טרמוסטטית.

מ.ט. קולטון בע"מ · סוכנויות ושיווק

Dimplex
MADE IN ENGLAND

מחמם בשבילך את החורף

לכבוד
ד 3.10
מ.ט. קולטון בע"מ
שביל המפעל 3 (קרית המלאכה)
תל־אביב 66 534

אבקש לשלוח לי עלון הכולל את כל שיטות החימום של דימפלקס, וזאת ללא כל התחייבות מצידי.

שם ________ טלפון ________

כתובת ________

אורי אבנות

דברים

פתיחת העונה ברגל שמאל

ימים ספורים לפני התחלת העו־נה הודיעה הדירקציה החזורית הפילהרמונית הישראלית על ביטול הופעת הסולן בקונצרט הראשון, הפסנתרן המהולל רודולף סרקין, שחלה לפתע, ועל החלפתו על ידי הפסנתרן הצרפתי הצעיר דאניאל באר שומיא. אני מקווה כי הסב־תרן זה יצליח בהופעתו אצלנו ומניחים שסרקין באמת נבצר ממנו לבוא מסיבי בריאות רציניות. אולם לאחר המספר הניכר של בי־טולי מנצחים וסולנים זרים שם בעונה שעברה על הענין בכל זאת אומר דרשני.

אפשר, כמובן, לטעון, כי תכנון הקונצרטים, המנצחים והסולנים נעשה חודשים רבים או שנים מראש. אולם יהיה אשר יהיה מצב בריאותו של סרקין, כאשר איננו מרבה להופיע גם בארה״ב, קשה להניח שאמן דגול כמוהו להוט דווקא להופיע במספר רב של קונ־צרטים למנויים בתל־אביב ובערים אחרות, וכמותו אמנים דגולים אח־רים, שלפחות מעדיפים להצטמצם לבמה קונצרטים ביחידים. לכן עלולה לפעמים גם מחלה פחות רצינית לשמש תירוץ נוח לסגת מהתחייבות שניתנה לפני זמן רב. בעיה אחרת היא כאשר מיבחר מתמיד מסבבי מחלה. את קונצרט הפתיחה של הסדרה הראשונה, מ־מילא מתנהלת כראוי הפעמיים בסדרות ״האפורות״ יותר. ייתכן, כי קהל המנויים שלנו מפונק כדי עלידי גלריה של מנצחים וסולנים בכל צורה ועונה. ודי על התה־מורות לצפות דבר זה בעתיד תוך תכנון מראש והוא שיבטיח במספר מירבי של מנצחים וסולנים שהס־פק לגבי קיום התחייבויותיהם אי־נו רב. אולם המבוך המצב הנוכחי ודיבור הביטולים ברגע האחרון יש בהם כדי לערער את האמון במוסד התרבותי הרציני ביותר שלנו.

שלמה שפיר

30 שנה להצלת יהודי דניה

בימים שבין 29 לספטמבר ל־13 לאוקטובר 1943 ניצלו לבטלה כ־6000 יהודים, ועוד 1376 ״יהודים להלכה״, על ידי התנועה הדנית שבעזרתה הם הגיעו לשוודיה. כנ־שה זה הפס מקום מיוחד בתולדות השואה. אמנם גם בארצות אחרות, אם כי בעוצמה כמו פינלנד, היוגו־סלביה, לא הסרו מאמצים מוב־החים להציל יהודים, אך במקרים קטנים יותר.

הפס הדני כולו הגייס למבצע זה, כהמלך ועד אחרון הספנים. אשר הצביעו בסירותיהם את היהו־דים לדרך מעבר איתורסונד, מזמינים, אמבולנסים עגלות־בתים, בכוניות־ביבי, בתי־חולים, כפיפות דייגים ואלפי דירות — הועמדו לרשות מבצע זה. רק 474 יהודים, שלא יכלו או לא רצו לברוח, נאסרו על־ידי הגרמנים ואף 360 מאלה זכו ליחס ״יהודי צמח״, כאשר גורמי־ם השהה ריכוז בטרזיינשטט וכולם הועברו בסוף המלחמה לשוודיה.

בעת ״ליקוי מאורות״ כללי של עמי אירופה תחת הכיבוש הנאצי, גילה העם הדני אומץ לב שהקנה לו מקום כבוד בתולדות האנושות ובתודעת העם היהודי.

אגב, אי־אפשר שלא להזכיר כי ברוח זו את פירוקה של אגודת לוקביץ ״הגרמני״, אשר ביגש את נספח לענייני ספנות בקופנהאגן, הוא הדליף, בעוד מועד, את תאריך ה״אקציה״ הנרכבה, שנקבעה ל־1 לאוקטובר 1943, לאנשי המחתרת הדנים. על סירות אנוסים זה וזכה אחרי המלחמה לאות כבוד ממשל־כלה דניה, ואף כיהן כנציג נר־מני בקופנהאגן.

ראובן עשור

פגיעה בעדה – או ביחיד?

אפשר להבין את כעסו של חבר הכנסת יונתן יפרח מהכרזות, על שלא נכלל ברשימת המתמודדים של המערך לכנסת השמינית. אין לשלול את זכותו להביע מורת רוחו בפני חבריו ובקוריו על ״עוולה״. אך הוא לא הסתפק בכך.

בהצהרה לעתון ״הארץ״ (26.9) אמר: ״רבבות מיוצאי מרוקו שי־הצביעו בעבר בעד המערך, יצביעו הפעם בעד המפלגות הקטנות בבחירות לכנסת השמינית, בגלל זלזול הפגיעה של המערך

מיים של העבודה מצאה לנכון לתת רק נציג אחד בכנסת לעדה המונה 400 אלף נפש״.

באיזו מידה תולה יונתן יפרח על קולותיהם של רבבות בני עדתו — זה נושא לספקולציה יותר מאשר לודאות. מכל מקום, הבוה מאוד, שאיש ציבור בעמדתו של יונתן יפרח, לזכה לייצג את הר מערך בכנסת השביעית, מאמץ לו עצמו סגנון שאפילו הנכבדים נשי־שוא כבר. כאשר י. יפרח היה ״הנציג״ — היתה העדה ״מיוצ־גת״. כאשר אחר ״נציג״ הוא אלי ביאר, איך מאר שבע העדה — כלום העדה איננה ״מיוצגת״?

יונתן יפרח מבקיר לתת מראש רשימה המערך למכנסה המקובלת בהדרות. כיצד ישבור לנאבוק לב ורחבי עירותה, שבבחירות לכנ־סת המקומית המערך הוא ״כפרי״ ואילו לכנסת — ״פרקי״?

עדתיות היא עירה כבבס הוכרי גנית. אין בה ״מדות בלבנות״. מאיש הנזהה כיונתן יפרח מוכר לדורות דיבור שקול יותר. אפילו בשיא כעסו.

יצחק יעקבי

עבריינים קשישים

בשנים 1950—65 נרשמו 5003 עבירות שבוצעו על ידי קשישים, בני 60 ומעלה — נאמר במחקר שבוצע על־ידי ש. ברגמן מהאו־ניברסיטה של תל־אביב וב. אמיר מהאוניברסיטה העברית.

המחקר, המתבסס בעיקר זה על סקר ממיוני ועריבים בבאמל מספ־רד הסטה, נוכחו, כי קיימת נטייה לתבור את התיקים של העבריינים קשישים. כמו כן קיימת נטייה בקרב המשפטנים להסתיר את הר צבירות של המבוגרים.

בגיל 35־40 הל שיטוי. העבריינים נבנים בתפולה ההדסות כיכו־ד כפני. קורה לפורעים הנספים ל־גנבים, אחרים אולים בשולי ער־לה הפשע והם עוסקים במהר ב־סחורות גנבות. חלק הופך למד־ריצין משמעתי. נשים עבירות ב־גבית פתותות, הונה — והבהלות של בתי ברחת.

קודם בעקרים, במה במבצעים קיימים עבירות אלימות נגד בני משפחותיהם, הצטברות בקנאה או נסיון להגן על מרות. מסבר הסנ־דית, נדים לבה שהמחקר מגדיר כ־נטייה להתנהגות שלילית.

בבית הסוהר סובל הקשיש מ־אלימות העבריינים הצעירים. הר מתייחסים אליו לא פעם באכזריות.

א. גבע

הגידו כן לזקן!

בל אדם מזדקן בל יום גם אם אינו אוהב לחשוב על כך.

כל אדם זכאי לקיום מכובד לעת זקנה.

פנסיה ממלכתית מכובדת מגיעה לכל אדם, שכיר או עצמאי, עולה חדש או עקרת בית.

מקיצבת הבטוח הלאומי אי אפשר להתקיים.

מאות אלפי זקנים בישראל הם חסרי מקורות קיום מספיקים.

הליברלים העצמאיים יזמו הנהגת פנסייה ממלכתית לכל האוכלוסיה, הגישו הצעת חוק ולוחמים בעקביות למען עניין זה.

הם לא נזכרו בכך רק לקראת הבחירות.

הצבע

לע

חזק את הליברלים העצמאיים.

גם אתה תזדקן.

המפלגה הליברלית העצמאית

למען זכויות האדם

מים צהובים? דליפה? אם להחליף, דוד אמקור עדיף!

התקנה באשל אמקור

8 שנות אחריות מפני דליפה

המפיצים: אמכא וסוחרים מורשים

לי תמכור רק אמקור

מרכז ההסברה — משרד השיכון

ההסתדרות הציונית * הסוכנות היהודית

איחוד הקבוצות והקיבוצים

קיבוץ אפיק – רמת הגולן

טכס חנוכת הישוב אפיק

ייערך ביום רביעי, ד׳ תשרי תשל״ד, 3.10.73 בשעה 16.00 בקיבוץ אפיק ברמת הגולן

בתכנית א. דברים:

שר השיכון — מר זאב שרף

נציג ההסתדרות הציונית המחלקה להתיישבות

אלוף פיקוד הצפון — אלוף יצחק חופי

יו״ר המועצה האזורית עמק הירדן — מנחם רולל

מזכיר האיחוד נחמן רז

נציג הישוב המארח

ב. תכנית אמנותית.

נא להצטייד בבגדים חמים.

משרד העבודה

אגף להכשרה ולהשתלמות מקצועית

ירושלים

מכרז מס. ע/73/12

מכונות לולאות

מוזמנות בזה הצעות מחיר עבור הציוד הנ״ל. המפרט והטפסים המיועדים למכרז זה ניתן לקבלם במקו־מות דלהלן —

1. האגף להכשרה והשתלמות מקצועית, תל־אביב, רח׳ יונה הנביא 13.
2. האגף להכשרה ולהשתלמות מקצועית, חיפה, דרך העצמאות 82, קומה 5.
3. האגף להכשרה ולהשתלמות מקצועית, ירושלים, הקריה, בנין מס. 2, קומה 6.

המועד האחרון להגשת הצעות המחיר הוא 19.10.73.

ועדת הרכישות המרכזית רשאית לאשר כל הצעה או חלק ממנה ואין היא מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

נתן לימור

מנהל המחלקה לתכנון וארגון

הליכוד

גח״ל, הרשימה הממלכתית, המרכז החופשי, התנועה העבודה־ למען ארץ ישראל השלמה

למען אלטרנטיבה הצבע

חל טעמ

חוק התכנון והבנייה תשכ״ה — 1965

הועדה המקומית לתכנון ולבנייה תל־אביב—יפו

מודעה

בהתאם לסעיף 149

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבנייה תל־אביב—יפו, בקשה, ליתן אשור להקלה להרחבת מרפסת וכיסוי גג ברח׳ זהבגוב 22.

כל מי שיש לו התנגדות להוצאת ההיתר / האשור הנ״ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבנייה תל־אביב—יפו בשד׳ קק״ל 68 את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדויקת.

ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ״ל.

יהושע רבינוביץ — ראש העיריה

יו״ר הועדה המקומית לתכנון ולבנייה תל־אביב—יפו

תאריך: 30.9.73

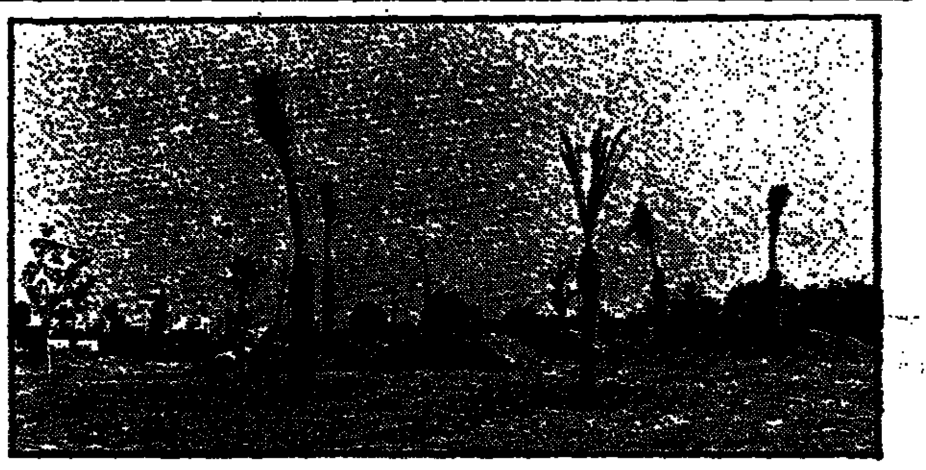

15 דקלים חרופי גזע שהובאו מרמת־הגולן ניטעו בגן ציבורי בתל־אביב. הדקלים היו נטועים באיזור מסוון ועמיהם נחרכו בתקריות גבול. עתה מקווים שהעצים יבריאו. (צילום: יגאל יששכרוב)

מול שינאת ישראל – אהבת ישראל

בערב ראש השנה קראתי את מאמרו של א. מגד ב״דבר״ בו הוא מביא 3 ידיעות שקראן באותו היום: במאמר ב״אל־אכבאר״ המצ־רי בו נאמר, כי היהודים הם אויבי האנושות ושהעולם מבין עתה כי היטלר צדק; ידיעה על שאגות ״זיד זיד״ באוניברסיטה במוס־קה; וסיפור על ספר שהופיע זה עתה בגרמניה ״המפריך״ את ״אגדת אושביץ״.

בערב שבת ראיתי תכנית בטל־ויזיה על האנטישמיות באמריקה — בשבת בבוקר שמעתי על החלטת ממשלת אוסטריה.

האנטישמיות בעולם הזומית, היא הסיבה והרקע לאבני ישרא־ליות ולא להיפך. שנאת היהודים הולכה ומעמיקה. בקיפה את רוב ארצות העולם וחודרת לכל השכ־בות, לכל הלאומים, ללא הבדל דת וגזע, צבע ואידיאולוגיה. היוצאים מהכלל רק מורים על הכלל. האש־מה בגויים, אך ורק בגויים. אשמי תנו אנו — בקיומנו ובאי הסכמת־נו להיכחות מתחת פני השמים.

מול שנאת ישראל עלמית זו בלבושיה השונים עלינו להעמיד את אהבת ישראל. סוב נעשה אם אמונתנו ועל דעותינו. אך כל נשמה, ולו לרגע אחד, שכל יש־ראל ערבים זה בזה. נזכור גם שכולנו במצור ומוקפים משטימה. מה שיעצור לנו זו אחוות אחים.

מכתבים למערכת

גם בשעת תעמולת בחירות נזכור שהאויב והשונא הוא משותף לנו, והוא אויב מולנו ושונא את כולנו על כל מפלגותינו, כל דעותינו כל עמדותינו. נזהר נא כשנאת אחים ומשנאת חינם. נאבק על סולידריות כלל יהודית, צדקתנו וכוחנו.

מול שנאת ישראל — אהבת ישר־אל!

אפרים בן־חיים

בית אורן

ידיעה טפלה במסגרת

התגובות הנסערות של ממשלת ישראל והעיתונים, של העם היהודי ברחבי תבל ושל לא יהודים רבים, על מעשה ההסיפה בגבול אוסטריה וכניעה ממשלתה לשני טרוריסטים ערבים, מצאו, כמובן, ביטוי מלא וביטוי מפורש בעתונות הישרא־לית ואף בעתוני ארצות אחרות, ברם, תבוה באחד. מדוע ולשם מה צורך מצאה מערכת ״דבר״ להביא בגליון יום א׳ (30.9), תחת הכותרת ״מדינת אכזיב ניתקה קש־ריה״ את הידיעה הטפלה ״נשיא מדינת אכזיב אלי אביבי שלח מכ־ראה לנתק את היחסים עם אוסט־ריה, לרגל ביטול המעבר של הי־ עולים בכרה״ב״. הידיעה שנכבה במסגרת מבליטה והוקדש לה מקום מכובד בעתון, בין שאר הידיעות והתגובות של אישי דעת וראשי ב־אוסטריה שזעזעו את כל בית־ישר־אל ורבים מבני אומות העולם.

אין ספק שידיעה מעין זו אינה תפלה בלבד אלא גם מבדחת מאוד. ישנם אמנם עתונים אשר נו־הגים להגיש לקוראיהם גם חומר קל לשם בדיחות הדעת, אולם עורך ״דבר״ כלום לא היה צריך לשקול מראש, אם זה אמנם נושא מת־אים להביא בבדיחות היום, בעתו־נו הרציני של פועלי ישראל?

אברהם ארד

חסידי ברסלב הרסו בית האר״י

ריכיתי הקצרה והקולעת של צבי אילן, שפורסמה באה באוהל תפליג ״הרס הרובע הספרדי ב־צפת״ משקפת בהתמציתיות אמת ברה. הקשורה בהכוונת נחלתו של האר״י ז״ל כפוף להוראות חבר־רת ״נהל נובע מקור חכמה״ של חסידי ברסלב מבני ברק.

באיזכורו של צבי אילן, כי ב־12 בספטמבר משהייה המועד בו אפשר להגיש לועדת הבנייה הפד־חודית התנגדויות לתכנית הבנייה הוא עשה שירות ציבורי כפול ממדרגה ראשונה להצלת המרידים שנותרו מבית האר״י, בית הכנסת המפורסם שלו. אלה נהרסו בזדון ואגדיות יחד עם רובע המקובלים לפני שבועיים בהשראת חסידי ברסלב.

קביעת מאיר מגדלסון המסכנית: להרים, אין כלל בית האר״י ואי אפשר לאתרו — היא בודות וגדולת מצח. דבריו למערכת הם ממינות הציוניות והצבאיות. כ־30 התנגדו־יות הוגשו לועדה המחוזית נגד הבנייה בעיר העתיקה בצפת. דבר זה זו סותרת את דברי מגדלסון כי כולם מקבלים בברכה את חסי־די ברסלב הרוצים לשקם את צפת העתיקה״. המציאות הוא הפוכה. לאחר שחסידי ברסלב הרסו וחמ־סו בטרקטורים את נחלתו של הר אר״י ז״ל, התחילו לרפות ולהנשל את ההולכים והחודשים החוקיים.

ישעיהו עשאי

צפת

קורס עולים לבנקאות

אנו קבוצת עולים חדשים מאר־צות שונות: ברית המועצות, תור־כיה, רומניה והודו לומדים בקורס להסבה מקצועית לבנקאות. הקורס נערך בבית הספר לפעילי ההס־תדרות ברחוב נהרדעה 5 בתל־אביב.

במשך שלה חדשים גרנו בפני־מית של בית הספר וביום הראשון אנו מרגישים כאן כבבית שלנו. החדרים תמיד נקיים. האוכל טעים. כיתות הלימוד ממוזגות. אך עוד יותר חשוב היחס שקיבלנו מהמו־רות ומההנהלה שהיתה מוכנה להקשיב לשאלותינו. זוהי התח־לה נעימה של הקליטה שלנו ב־ארץ.

משתתפי הקורס לבנקאות

הכניסה אסורה...

המשמרת הצעירה של מפלגת העבודה בכחוז תל־אביב ערכה מסיבה לשגרירנו בארה״ב יוסף תקוע בזמן שהותו בארץ. ראיתי ענין במסיבה זו. התפניתי מעי־סוקים אחרים ובהזכבה שהיתה ברחובתי בנדיבה, הלכתי למלון ״פלזה״ שבו נערכה המסיבה. ר־כאן הופתעתי המפתה בלתי־נעי־מה. נתקלתי בשירוב כרוזלם לי אפשר לי את הכניסה לאולם. ההסבר היה מלווה ״הסבר״ קול־ני: לפי מראה פני איני מש־תייך למשמרת הצעירה ולכן הר כניסה לסיבה אסורה עלי.

לשאלתי, כלום לא צויין בה־הזמנה, כי הכניסה בהזהרת אך ורק לאנשי ״הארוך״, ההזכנה היתה חוסרת תרבות מצד אחד המארגנים: ״אתה לא תיכנס איך שלא יהיה״. לא נותר לי אלא לחזור כלעומת שבאתי.

לבסוף, שאלה לי למשמרת הצ־עירה: עירא, כידוע, בהוטעת באולמות ברחוזים למדי בעלות המפלגה ההסתדרותית, מדוע, אם כן, ראתה צורך המשמרת הצעי־רה לערוך את המסיבה דווקא באחד המלונות המפוארים בע־יר? האם אין בכך בזבוז כספי ציבור ובבובים ראוותני גו־סס אבזרקה?

י. סקרופיורסקי

תל־אביב

בכל בית תנ״ך

הִנָּךְ יָפָה, רַעְיָתִי, הִנָּךְ יָפָה, עֵינַיִךְ יוֹנִים מִבַּעַד לְצַמָּתֵךְ, שַׂעְרֵךְ כְּעֵדֶר הָעִזִּים שֶׁגָּלְשׁוּ מֵהַר גִּלְעָד: שִׁנַּיִךְ כְּעֵדֶר הַקְּצוּבוֹת שֶׁעָלוּ מִן־הָרַחְצָה, שֶׁכֻּלָּם מַתְאִימוֹת וְשַׁכֻּלָה אֵין בָּהֶם: כְּחוּט הַשָּׁנִי שִׂפְתוֹתַיִךְ, וּמִדְבָּרֵיךְ נָאוֶה, כְּפֶלַח הָרִמּוֹן רַקָּתֵךְ מִבַּעַד לְצַמָּתֵךְ: כְּמִגְדַּל דָּוִיד צַוָּארֵךְ בָּנוּי לְתַלְפִּיּוֹת, אֶלֶף הַמָּגֵן תָּלוּי עָלָיו, כֹּל שִׁלְטֵי הַגִּבֹּרִים: שְׁנֵי שָׁדַיִךְ כִּשְׁנֵי עֳפָרִים תְּאוֹמֵי צְבִיָּה, הָרוֹעִים בַּשּׁוֹשַׁנִּים... אֵלֶךְ לִי אֶל־הַר הַמּוֹר וְאֶל־גִּבְעַת הַלְּבוֹנָה...

...תָּשׁוּרִי מֵרֹאשׁ אֲמָנָה, מֵרֹאשׁ שְׂנִיר וְחֶרְמוֹן... אֲחֹתִי כַלָּה, לִבַּבְתִּנִי בְּאַחַד (בְּאַחַת ק׳)... אֲחֹתִי כַלָּה, מַה־טֹּבוּ דֹדַיִךְ מִיַּיִן... נֹפֶת תִּטֹּפְנָה שִׂפְתוֹתַיִךְ, כַּלָּה, דְּבַשׁ וְחָלָב תַּחַת לְשׁוֹנֵךְ... אֲחֹתִי כַלָּה, גַּל נָעוּל, מַעְיָן חָתוּם: שְׁלָחַיִךְ פַּרְדֵּס רִמּוֹנִים... עִם־נְרָדִים: נֵרְדְּ וְכַרְכֹּם, קָנֶה וְקִנָּמוֹן עִם כָּל־עֲצֵי לְבוֹנָה, מֹר וַאֲהָלוֹת עִם כָּל־רָאשֵׁי בְשָׂמִים: מַעְיַן גַּנִּים, בְּאֵר מַיִם חַיִּים, וְנֹזְלִים מִן־לְבָנוֹן: עוּרִי צָפוֹן וּבוֹאִי תֵימָן, הָפִיחִי גַנִּי, יִזְּלוּ בְשָׂמָיו, יָבֹא דוֹדִי לְגַנּוֹ וְיֹאכַל פְּרִי מְגָדָיו:

בארבעה כרכים

מפורש על ידי פרופ. א.ש. הרטום

לפי שיטת פרופ. מ.ד. קאסוטו

ספרית דבר

בהוצאת ״יבנה״

ב־129 ל״י במקום 210 ל״י

הרוכש עתה מקבל שי

אנציקלופדיה לאישים בתנ״ך

שני ספרים בכרך אחד מאת דב קמחי

(מחירה בחנות 22 ל״י)

הרכישה והסדר התשלומים בכל סניפי ״דבר״ ברחבי הארץ ובמרכז — תל־אביב, רח׳ שינקין 45, טל. 286141.

לכבוד ספרית ״דבר״ ת.ד. 199 תל־אביב

הנני מבקש לשלוח לי את כל התנ״ך ב־4 כרכים לפי שיטת פרופ׳ קאסוטו מהדורת ״דבר״ בהוצאת ״יבנה״ לפי הסימון למטה (סמן את המשבצת המתאימה).

□ הנני מצרף בזה המחאה דאר/צ׳ק מס׳ ______ על סך 129 ל״י.

□ הנני מצרף בזה המחאת דאר/צ׳ק מס׳ ______ על סך 29 ל״י ואת היתרה בסך 100 ל״י אני מתחייב לשלם ב־4 תשלומים שווים ורצופים של 25 ל״י כל חודש.

שם ______ מס׳ ת.ז. ______

כתובת ______ חתימה ______

24 שעות · 24 שעות · 24 שעות · 24 שעות

מבחר

טלוויזיה

17.32 — „סרטים מצויירים".
18.02 — „בילבי" — „בשדה עם בילבי". (חלק ראשון).
20.00 — „שידורי תעמולה" לבחירות לכנסת השמינית.
21.00 — „סרט קולנוע" — „גל מכוכב קטן". בידי לואיס ... בבדווי־הארץ כדי להוכיח ... יום בו כוכבים בדי עבור ... המהלל.
23.35 — „סליחות" — בו־סאודיו־ירושלמי. שידור ישיר מהכנסת עליה ריב"ש בידי ... הצהיקה.

רדיו

18.05 — „מסיבת כתבים" — עם תא"ל עמנואל ... קצין צנחנים והחייר ראשי. „יום הצבקוף" התל היום. ... מספר האיל שקד על ... מרכזי המחבלים בלבנון ... חודשים מספר. על התצצ־ ... הכוח הכרבצה בשנת תהלי־ ... משתתפים: איתן הבר, ... ארז וזאב שיף (צ).
20.05 — „אנשי חיל" — ... תכנית תחקיר המשר־ ... לרגל „יום הצבקוף" על פעי־ ... התפוי הביחוד של הצבנ־ ... בקורס, באימונים ובבסיסים.

22.05 — „גל לסטודנטים" — תכנית על ועם סטודנטים (כ).

קולנוע

ירושלים:

* „הגנב שבא לסעודה" אורנע — סרט בידור נקיים ובלתי־מחייב. המתפתח עם מסגרת חברתית. דראמה על פתח ומלודראמה על אהבה מבלי להיות מבטית. אך נשאר בתחום המסם הטוב והבחה ... יש בו כמה רגעים נהדרים (בייחוד משחק השח) והמפגה מסבי־בעת של ריאן אוניל, ווד אלום ואוסטין סנולשון.

* „פיטר והוואלדי" (אוריה) — קומדיה דראמטית בדרדה־מיעקה על שני גברים ואשה אחת. הדרא־מה עצמה נושאת א. עצבה בש־עי. מרוב באנגליות מפורבת בי הוסר־לבף אולם ביטיו הרגים של קלוד סוטא יוצר אוירה דקה ובוחשית ואיו דגמאן מתגלה: פוהד מגנקי המבחק הקולנעי.

* „טאורמה" (עבדיר) — סרטו הסבביק. המסקרי והמפתיע על מאוליני על אפיו ונפילתו של הדקים הרוחני של המורגני. דתרן שמביע פאזוליני הוא ספק דת מיסטית ספק אנשי: יקדוה. אך סך הכל אין פתרון.

תל־אביב:

* „פריץ החתול" (אירדן) — הכוונה האמטיריה והייתה לפארסה פראית שאינה מסתירה שום חל־קה שיבה לכן אין בה איזון סרט מצייר אחד ברי סגנון נועז ומסו־עיע. עשיר וסעשעש אך חסר רצף דראמאטי סביר ומצביע גיבור דרוחד. שהיא פונקציה סבילה של תנאי־הקיום.

* „תקף עם הרוח" (אודליה) — הסרט ההוליבודי הנבחר נוצר ב־1939 והוא יוסקרה בפני כל דור חדש. סרט ריאקציוני מבחינה פו־ליטית־חברתית. שיש בו הוזחר ה־מאקסימאלי של „עיר החלומות" ד"ל שבנראה תופס יתעפס תמיד.

* „נשיא ע להכותני" (אלנבי) — סרט נויו, מהיר, בוסש הומור נצץ בהתק בגורה לאירגילית. ה־ בתצלם במעם לגבורי ההרקע ומה צומק של בגיבי נביון לרבה פר־לימי מבוסס על דב־מבר של פרוד־ריק פורסיית. על קשר לרצנה את הדגול. היה לסרט דב־מבר מצד יין של ביקור בלתי־מחייב.

* „הדהרידי" (פאר) — בביהם של שני נהדים אמריקאיים לבדבים את הלום הזהלה והאזכר, שהוא בהם להלאות הבבאמורים הבבים את הסרט הוא כפול — ההתנגשות בין הדבים לבין הבבדאות ורוקוס יהסי ידידות בהרות. הצלוי היא אוסף של „בלאי־אדודרה" בלהוי־באורגנים וכוחו של הסרט הוא ב־ איפי הצילומי הגדיר שלו ובמשחק הידצאו־סדהכלל של ג'יק באטאכאן ואל פאצ'ינו.

* „הליידי שרה בלוז" (חן) — הופעה נהדרת, בעלית שוצצה דראמאטית יזרה מוסיקלית־ריתמ־ית של דייאנה רוס בתפקיד בילי הוליידי. זמרת הבלוז האגדית שמתה בגיל 44 בסימפוזיות בר־מים אולם מסביב — „מהגורי אלידה" בנוסח סילוק הוליבודי סקובל נלופרה שהדפוס מתבנית מחורדה.

* „עד שהבם יפריד ביניהם" (מליסונה) — שובדיית כנהגים פסי־מית והדוכה למרי של הבמאי האיטלקי פיירו גרמי הבולה הדציו הפעם לא רק לבהכן הגיעו־ אין האיטלקי אלא גם אל הבוכד התודה באסליה של הנירויסיה. עם ראוסטין הופמן.

* „בה תאמר הבברה עי רוכה" (מוגרבי) — בה באמת לוכד לגברת עירופה שצפה וגולה מסורתות בלתי אפשריים כמו מס־לוות בבבייני בסודינך או תאי סלי־פת ציבוריים ברחוב זהי כנראה בבייה הבפסיקה אה איו פאנס הב־פיק הנצחי של סדרת הסלוידית האמריקאית. „קאנדיד קאמרה" בה איסתיכ הגברים לנשים עירומות ומה הנשים לגברים עירומים בני־לות הבמלצות הנסתרות של פאי־נס. משעשע אך לא בצלה ולא מוריד.

* „מאכנו אהרון בפאריב" (פטדיו) — הפרסומת הרישנית עבמה שרוה רב סרט מפפיק בצל אירודה נפלאה וביבוי אישי בל תירגיל. סרט על בדידות, על אהבה על מין. על בלבול הדורים. סרט עליהקופתי ועליריאנרקי על הבבני התחום של האבוצות הבונניית. קבה יוצר בדי קיצוניות סבלית בכל המיהודים ובנד הבל — סרט חשוב. ברתק וסוחף — גם את אלה שיהלישו כי הוא „בנילי" — ויהיו כאלה.

* „עקבות והחישות" (צבון) — כרסו האחרון של אינגמר ברגמן. הנושא יחסים סבוכים בין שלוש אחיות ומשרתת נאמנה. משחק נפ־לא של אינגריד טולין. האריים אנדרסון ליב אולמן וקארי סילווה. צילומים פנטסטיים.

חיפה:

* „מעשיות קנטרבורי" (אוריון) — עיבודו החפשי להלו ין ולא בדם בפאהר של פיאר־פאולו פאזוליני למיפורי נרופרי צ'וסר ה־ אספרי העמבר. האיטלקי בציקרן הוא זה של בלל הסרט עסיס, דרך, בפירע. אך הכר להלוסין רי־בו רציני בהקבל על הרגת.

* „האגוזי" (אבסיהיאוריון) — האיש שאינו שייך — ניבוד הדד־ריאו לאינו משתלב בחיים והחר־שים — בבוחו באביו. לכו. שריד העבר. סרט רבים ואולם לאיגו סבכה את גיבוריו; סרט כאה. בבו מדבימים סטיב מקרין לדוברים פרסטון במשחק להתפארות.

* „עיר ושבה גיהנום" (אכי־כון) — בהרבון אלים ואקורובאטי. שבויים בידי קלינט איסטווד (שה־הוא גם הגיבור הראשי). בבורה המוגירה „יתר על המידה סרסים אחרים. החלק האחרון מוכיח, כי לאיסטורד יש גם חבר מיוחדת מכלה.

* „זמנים מודרניים" (פאר) — סרטו הזיקן של צ'אפלין, שהוא סאטירה דרמאנטית על העולם ה־בוכן. צ'אפלין מקריס כאן וזמן רב בדי להמוטים להבם (ונהדרים כש־לעצמם). והוא גם נועה יהש. זה. אופטימית מאוד. דברים אלה מה־לי ליים את ההתפצה. אולם זהו יצירה קלאסית וגם סרט שישעשע ויגרש הבור — בבל דור ובבל גיל.

תיאטרון ובידור

* „שעיר אתה יקאזור" תל־אביב (הקאמרי) — עיבוב ביבתי בבריק לרהיו המר־פאר ובהמשך בבדי. נסים אלוני כתב בכוה עמום הצעשורי־לשון והברקות מילוליות ע לברבלים, ריגול, אהבה וכוות — מהזה שבמאמץ רב אפשר לר־אות בו אלימוריה על גורלו של האדם. הביטוי רב־ההדראה המש־חק הסוב של השחקנים הברכיים. יפי הבבה (המוסיקה הנפלאה של אלכם בבן לא הצילו את ההצגה בדידותה.

* „יעקבי וליידנטל" תל־אביב (הקאמרי בעיבוב של „צוותא") — הבהזה מכידרת בבנות האבי־ מולד של חנוך לוין. עם כבה הרהורים נוגים מאוד על גורלו של האדם ועל אופיו. התצגה שלים לוין היא בין המעולות שהועלו אי פעם בארץ; הבים מאוזק, חסכוני, נקי ונכון. משחק מנוהל ומפודר התרגשות של הגרידה הריפאי. אלברם כתן ובעיקר יוסי כרכון. הצגה שאין להחמיצה.

* „סיפורי פני — ההקת בורדה" — ט.א. פלביהר (התי־אטרון הקאמרי) — להקת „הבורות" בגישה צרב נפלא של הומור במשי־ כל טכססים סובים והבגיגות מצד יינות של דני סנדרסון. מבוצעים להפליא צליידי שבצה במהוגי־ בהוריגו.

המבחר נכתב על ידי מבק־רי הקולנוע והתיאטרון ה־קבועים

ההימור של גולדה

(המשך מעמוד 5)

אוסטרית בלבו בכוידה ניכרת את הסחף השרנם לאהודתה בעבודת ישראל באירופה.

כאילו הודבה, שהפסס הוב־דבה תנאה, אך העיקר הוא שהפרשה האוסטרית מיקדה את תשומת לב העולם לגרעין הקשה של הסכסוך היהודי־ערבי — זכות היהודים לעלות לארץ־ישראל ויהיה שטחה של מדינת ישראל אשר יהיה ויהיו גבולותיה אשר יהיו. הוברר הפעם. שלא הנסיגה הישראלית לגבולות ה־4 ביוני היא המפסיקה באמת את הערבים, אלא עצם הקיום היהודי בארץ הגברונו עליידי עליית.

המאבק למען עליית יהודי ברית המועצות במהיש אבת ציוניות יסי־נה: קיומה של בעייה יהודית, שמדינת ישראל היא התרונה הי־כולה לשמש לה פתרון ולו גם חל־קי. המחור הערבי הבהיש אמת ציר בית מוספת. שסורש הסכסוך היהו־די—ערבי נעוץ בבעיית הציליה ולא בבעיית הגבולות.

בסיבה זאת, יש יסוד להקוות שכני אקדחני־האיפרסה הצר־בים, שבריידי ערב בוריהו והקאנ־צלר האוסטרי־יהודי יסייעו הפעם לישראל יותר בשיוקו לה. גם אם לא לכך התכוונו. בעיקר — אם אכן תאורגן נגד אוסטריה מערכת חרם ותגמול יעילה אשר תורגש היטב על ידה ואשר תר־תיע בדינות אחרות מלפעול אף הן על דרך הכניעה האוסטרית.

תל-אביב

המוזיאון היהודי בבית ה״א מועצת פועלי ת״א—יפו

* המנגינה התפילית יום הכי־פורים הבבליים הצליך ית־קיים בעזרה־כרגיל כמו בשנים הקודמות ב„בית החינוך" רחוב טשרניחובסקי 22. לפני התיבה יעבור י. פבל־רוי־זנגץ. „מקומות ישיבה" ע״י טול־הנות בתשלום סמלי לכיסוי חלק מההוצאות. לקבל אצל: הכולת אשר פינת רש״י — טשרניחובסקי. שעות ההצגות במוצאי יום הכיפורים בתל אביב

* תאינות בבתי־הקולנוע כך: הצגה ראשונה ב־7.45, הצגה שניה ב־9.45.

ארגון אמהות עובדות תל־אביב

* נוה שרת, בית האמהות קליב־נוב, פילדלפיה 3, התחיל קורס להתעמלות בימים א׳—ד׳ בערב בין השעות 8—9. החלה עזרה בהכנת שעורים בימים א׳ ב׳ ד׳, בין השעות 4—6 אחה״צ. סרטים בתקיימים בימי ה׳ בשעה 4 אחה״צ. ה־ספריה פתוחה בימים א׳ ב׳ ד׳ בין השעות 4—6 אחה״צ. ההרשמה ל־יתר החוגים — נמשכת.

דירות למכירה

* בקריית־חיים מהרות 3½ הד־רים, 4 כיווני אויר (!) בבניין הנו־לך ונבנה. כניסה בעוד כחצי שנה 85,000 ל״י + 20,000 ל״י משכנתא. טל.: 642593, 723123.

* בקריית־חיים בבנין ההולך ונב־נה דירה בת 4½ חדרים + חדר הלבשה 3½ כיווני אויר. טלפון: 642593, 726423.

מכוניות

* קנית אצלנו — קנית מכונית וקנית ידידים. כל תוצרת אוטוקרס חדשות או משופצות מ.ל.מ. רח׳ בן שמן 10, (ימינה מגשר גחלת יצחק) טל: 251980.

* מ.ל.מ. שמו „ולך לפניו. מ זכות הפרות היחס לאחר הקניה. כל תוצרת אוטוקרס חדשות או משופצות. רח׳ בן שמן 10 (ימינה מגשר נחלת יצחק). טל. 251980.

כל הארץ

מוזיאון בית אורי ורמי אשדות יעקב הקה־בז

* הערב בשעה 8.30 תיפתח תע־רוכת הצייר אלכסנדר ברלנד (פא־ריס). תמונות שמן, רישומים על נושא הריקוד. המוצגים בתערוכת מאוסף „בית אורי ורמי" התער־וכה פתוחה עד 21.10.73.

שעות הביקור: בכל יום. פרט ליום ב׳ בשעות 8—9.30 בערב. בשבתות ובחגים גם בין השעות 10—12 לפנה״צ. הכניסה חפשית.

בבית המשפט המחוזי בתל-אביב—יפו

תיק עזי׳ 3661/73

בענין: עזבון המנוח סלים עזר ת. ז. 4571831.

המבקשים: 1. עזר שחר מרחוב הירדן 50, ר״ג. 2. עזר עזרא מ־רחוב נצח 4, רמת־גן.

שניהם ע״י ב״כ עו״ד לוסי מסו־ריר ומשרדו רחוב השומר 88, תל־אביב.

הזמנה

להוי ידוע, כי הוגשה לבית־המשפט בקשה למתן צו המכריז על ירושת המנוח הנ״ל. הנני מזמין בזה כל אדם הטוען שיש לו טובת הנאה בעזבון המנוח הנ״ל ורוצה להתנגד להכרזה, ל־הגיש תוך 15 יום מיום פרסום הזמנה זו התנגדות להכרזה ה־מבוקשת, שאם לא כן, יתן בית המשפט צו כמבוקש בעיניו.

דוד ויזל, שופט
רשם בית המשפט המחוזי

לוח נתניה

דירות למכירה

* סוללי בונה נתניה בונה למכירה דירות מהודרות עם כל השכלולים במקומות היפים בנתניה הנה השרון. פרטים במשרד רח׳ הרצל 51, טלפונים: 053־23958 — 053־28934.

בבית המשפט המחוזי בתל-אביב—יפו

תיק עזבונות 3772/73

בענין: ירושת המנוח בוצ׳ציצ׳ אהרן ז״ל מרחוב האפרסק 16/21 יפו, שנפטר ביום 18.6.1973.

המבקש: ביבציצ׳ חיים, רח׳ ה־אפרסק 16/21.

הזמנה

להוי ידוע כי הוגשה לבית־המשפט בקשה למתן צו המכריז על ירושת המנוח הנ״ל, הנני מזמין בזה כל אדם הטוען שיש לו טו־בת הנאה בעזבון המנוח הנ״ל ורוצה להתנגד להכרזה, להגיש תוך חמישה עשר יום מיום פרסום הזמנה זו התנגדות להכרזה הי־מבוקשת, שאם לא כן יתן בית המשפט צו כמבוקש בעיניו.

דוד ויזל, שופט
רשם בית המשפט המחוזי

תיאטרוני ישראל

הערב 3.10
הבימה:
הבעל הנצחי:
תל־אביב האולם הקטן
הקאמרי:
שעיר אתה יקאזור:
תל־אביב
יעקבי וליידנטל
(שם זמני):
ת״א צוותא
התיאטרון העירוני חיפה:
סיפורים אהודים:
חיפה

הלוח החודש דבר

קולנוע

תל־אביב
אופיר — אני תבוס
אסתר — הזיקן
אורלי — חלף עם הרוח
אלנבי — בשיא על הכוונת
בן־יהודה — בית הבוכיה
גורדון — הבלוהבדיבי עם הגעל השחורה
גת — פיט וטילי
דקל — מלכודת לבייבי סיטר
דרייב אין — 7.15 שבה בשלג 9.30 סמה בשלג
הצגות הצגות רק במוצאי־שבת: הקסר הצרפתי
הוד — הבריחה
המרכז — הארה הזעם
זמיר — תתשוקה ליהלומים
חן — הליידי שרה בלוז
ליבור — עד שהבם יפריד
ביניהם
מוגרבי — בה תאמר לגברת עירוכה
מתמיד — נקמת אלופי הקרטה
מקסים — בתוקה בנימבסיה
סינראמה — שפט באפריקה
סטודיו — הסנגו האחרון בפריז
עדן — אבו אל בנת
עדן — היום, אתמול ומחר
פאר — ההוליל
פריז — הבית ברחוב הליגנטון
צפון — זעקות ולחישות
רמת־אביב — המבעק
תכלת — שחק אותה, סם
תמר — הרוצח בתנורה הטחורה
תל־אביב — הבריחה
יפו:
נגה — טיפול בהלם
צליל — הבלש האמיץ שוורץ
בת־ים
רמת־יוסף — מסעותי עם הדודה
ארמון — אבו אל בנת
מגדל — כרמל בערבה
ירושלים
אדיסון — בתי זאבי
אורידן — הרפתקה בפוסידון
ה.רנע — הגנב שבא לסעודה
ארנון — סנהדלה
אור־גיל — סיזאר והחלי
הבירה — כנדקית ושמה קוטי
חן — מלכודת לבייבי סיטר
ירושלים — אהבה נוסה
קופנהאגן
כפדר — טאורמה
עדן — הפתוח הוא מתר
רון — אבו אל בנת
חיפה
אוריון — קארטה האגרוף הקטלני
אורה — אבו אל בנת
אורלי — מעשיות קנטרבורי
אמפיתיאטרון — האלוף
ארמון — עיר ושמה גיהנום
חן — דייר גו
עממי — חזק יותר חברים
פירון — מלך הקארטה
עצמון — גבר עם כבוד
פאר — זמנים מודרנים
רון — דייר פוטל
שביט, הר הכרמל — קונצרט 8.30
קרית־מוצקין
יובל־אור — סקסידלה
... (שורות מטושטשות)
אוראים — רוצחי הבירכסד
ארמון — זמנים מודרניים
גל־אור — פרנזי
ההד — חלף עם הרוח
לילי — קברט
רכה — הראמרון באייריש
רמת־גן — גברים במלכודת
שביט — סיזאר והחלי
נתניה
אסתר — הסנגו האחרון בפריז
יומיות: ששת הבלתי מנוצחים
סמודיו — סנור — המקובעים
פתוח: מלכודת לבייבי סיטר
שרון — הבלש האמיץ שוורץ
יומיות: 4.00 הסבור הקטן
הרצליה
הגניה — ימורים (מלא הורכי) 7.00—9.00
כפר־סבא
עמל — הצגה — שאמא ליאון
חן — אלוף פיק 6.15—8.30
והוד השרון
בית הפועלים —
תיאטרון
זהרה
הוף — הבלש האמיץ שוורץ
פתח־תקוה
גורדון — הזעם
זהר — הלילה הבצוי
זיכל — גבר עם כבוד
קרית שמואל
חרמון — מודר הוושה 6.15—8.30
שביר — קראים לי שביל 8.30

בתי־מרקחת

בתל־אביב

בני, רח׳ דיזנגוף 174, טל. 222386.
הגביאים, רח׳ המלך ג׳ורג׳ 22, טל. 286740.
יאפי, רח׳ אוגדה הל׳ 67, טל. 612474.

בת־ים

יוגה, רמת יוסף, מרכז מסחרי.

ברמת־גן

רגדס יוסף, הוד השרון, רחוב האוטוקר 3.

חולון

שיינין, חולון, סוקולוב 68.

שמרגה, פת חשרון. עצמות כפר־סבא ומרחיים.

אסותא. ז׳בוטינסקי 41, רמת־גן יום ה׳ 4.10

בבית המשפט המחוזי בתל-אביב—יפו

תיק עזבונות 3848/73

בענין: הצוואה של המנוח וקסלר זלמן.

המבקשת: וקסלר חיה מרחוב יעבץ 26, תל־אביב, ע״י ב״כ עו״ד פ. קלינר ו/או מ. לבציגר, ו/או צ. צלהר מרחוב גליקסון 10, תל־אביב.

הזמנה לקיום צוואה

הריני מזמין בזה כל אדם ל־התייצב בבית המשפט תוך 15 יום מיום פרסום הזמנה זו ו־ליתן טעם מדוע לא תוכח, לא תקויים ולא תרשם הצוואה האמ־רונה ומדוע לא תנתן הצהרה קיום צוואה לבבקשת הנ״ל, שאם לא כן יעשה בית המשפט ליתן הצהרה זו כאמור.

דוד ויזל, שופט
רשם בית המשפט המחוזי

טלוויזיה כללית

17.30 — חדשות; תכניות יל־דים: 17.32 — סרטים מצוירים; 18.00 — טוב לדעת; 18.02 — „בילבי"; תכניות ערבית: 18.30 — קיצור החדשות; 18.32 — סידרה על מלהבת העולם הרא־שונה; 19.00 — הדר את ישראל; 19.21 — סקירת תכניות; 19.24 — הידון רמזן; 19.30 — חדשות ועניני היום; 20.00 — שידורי תעמולה להבחירות לכנסת השמינית; 20.30 — מבט לחדשות; 21.00 — סרט קולנוע; 22.30 — פסוקי של יום: מדברי חכמים על עבות תורה; חדשות; 22.35 — „בן אדם מה לך נרדם?"

הגל הקל

06.00 — מה טוב; 06.05 — חדשות; 06.10 — התעמלות בו־קר; 06.20 — שעון מוסיקלי; 06.59 — רגע של עברית; 07.00 — חדשות ו„הבוקר הזה"; 07.15 — בחירות 1973; 07.20 — זכור לך; 07.30 — הודעות על בופעים של רשות השידור; 07.35 — זכר זכר לך; 07.56 — אור יהק; 08.00 — חדשות; 08.05 — הודעות; 08.09 — בינוסים מפלגתיים לקראת הבחי־רות; 08.12 — בוקר טוב; 08.55 — היום לפני 25 שנה; 09.00 — חדשות; 09.05 — בוקר טוב; 09.49 — פינת המודעה הקטנה; 10.00 — חדשות; 10.05 — לעקי־רת הבית; 11.00 — חדשות; 11.05 — חדשות; 11.05 — לעקי־רת הבית; 11.40 — לאן הערב — מוסיקה קלה; 12.00 — חד־שות; 12.05 — בבקצב יוצר; 12.30 — בחצי היום; 13.00 — חדשות; 13.05 — בחצי היום; 14.00 — חדשות; 14.10 — כאן אותו מגור; 15.00 — חדשות; 15.05 — לי ולך; 15.53 — הד־רן; 16.00 — חדשות; 16.05 — רגע של עברית; 16.07 — בד בבד; 16.30 — בתקווה שתבין את הרכב; 16.35 — צד בצד; 17.00 — הרפתה; 17.05 — רדיו־פט־רה; 18.00 — חדשות; 18.05 — שירים מבית אבא; 18.45 — היום בספורט; 18.55 — הודעות; 21.00 — חדשות; 21.06 — שירים מש־לנו; 21.30 — פינת הגיאו; 22.00 — חדשות; 22.05 — גל לסטו־דנט; 22.52 — בעימות קלות; 23.00 — חדשות; 23.05 — ללה פתוח; 24.00 — חדשות; 00.10 — לאחום עתיק; 01.00 — חדשות.

רדיו רשת א

08.00 — חדשות; 08.05 — אנ־תולוגיה: כלי הנקלדה במקשתה כלי־הנגינה; 09.00 — חדשות; 09.05 — אנתולוגיה; 10.00 — חד־שות; 10.05 — מאוצר הסרטיה: המנצח אוטו קלמפרר; 11.00 — חדשות; 11.05 — שיחורים לתלמידים בבתי־ים היסודיים; שידור לחנוך הכוחה על כה אנתנו ממנדרים; 11.35 — שיר ופזמון; 12.00 — חדשות; 12.05 — שיר ופזמון; 12.15 — שידורים לתלמידים בבתיים היסודיים: אנגליה למתקדמים; 14.00 — חד־שות; 14.10 — לאם ולילד: א) כי רוצה לקנות אותי? ב) לימוד שיר לסוכות. ג) שירים „בבקשה־כבי", לילדים הגדולים: ד) התור־רים בתשובה; 15.00 — חדשות; 15.05 — סדרת שיחות לקראת יום הכפורים; 15.10 — שידור בבד־רה: גרגורי חיימובסקי (פסנתר), ברתכב: אינטרמצו אופוס 118 מס. 6, מסיאן: „נשיקת הילד ישו", מתוך „עשרים מבטים"; 15.30 — שעור באנגלית מתוך על ידי הבי.בי.סי; 15.45 — מאוצר הספרים; 16.00 — חדשות; 16.05 — רגע של עברית; 16.06 — התז־מורת הסימפונית ירושלים — רשות השידור (שידור סטראופוני עבי של הקונצרט שהתקיים אמש ב־תיאטרון ירושלים); 18.00 — חד־שות; 18.05 — עזריה אלון מב־פר על נוף הארץ; 18.10 — על עבודה ועובדים; 18.40 — המע־נה היומית; 18.55 — להקלאי; 19.00 — חדשות ו„היום הזה"; 19.30 — מה נשמע; 19.40 — בעי־סות קלות; 19.50 — פרקי היום בתנך: דברי הימים ב׳, פרקים כ׳, י׳; 20.00 — חדשות; 20.06 — „סיפורדיו" — „התלקות" — מאת יעקב שבתאי; 20.45 — פר־קי חזנות „בבקשתך"; 21.30 — צלם המדע; 22.00 — חדשות; 22.06 — נגינה בצוותא: מתוך ה־פסטיבל הישראלי 1973, סרג׳ו לו־קה (כנור), ויונתן זק (פסנתר), באך: פרטיטה מס. 2 ברה־מינור לכנור־סולו. קלארה שומאן: רד־מאנס, דבוז׳אק: קטעים רומנטיים, ראבל: ציגאן, 23.00 — חדשות; 23.05 — פליקס מנדלסון — דיו־קנו של יוצר; 24.00 — חדשות; 00.10 — רגע של שיר.

גלי צה"ל

שידורי צהרים: 11.00 — חד־שות; 11.05 — חמים וטעים; 11.15 — עם צבאו העבר; 11.30 — חמים וטעים; 11.40 — עם צבאו העבר; 11.45 — חמים ד־טעים; 12.00 — חדשות; 12.05 — חמים טעים; 12.10 — עם צבאו העבר; 12.15 — חמים וטעים; 12.30 — כוכב המצעד; 12.40 — עם צבאו העבר; 12.45 — חמים וטעים; 13.00 — חדשות; 13.05 — חמים וטעים; 13.30 — מי יצ־צה ומי יפסיד; 13.35 — חמים וטעים; 13.55 — הודעות לחיי־לים; 14.00 — חדשות; 14.05 — הודעות אישיות; שידורי ערב: 15.00 — חדשות; 15.05 — בא לצלצל; 16.00 — חדשות; 16.05 — בא לצלצל; 16.45 — האיש הזה מכוון; 17.00 — חדשות; 17.05 — ד״ש עם שיר; 17.40 — יומן צה״ל; 18.00 — חדשות; 18.05 — מסיבת כתבים צבאיים עם קצין תא״ל עמנואל שקד; 19.00 — חדשות; 19.05 — בבגל גדי — עם גדי יגיל; 19.50 — צ׳יזה הופכית עם חיים חפר; 20.00 — חדשות; 20.05 — צבאי חיל; 20.40 — שירים כתאקי; 21.00 — חדשות; 21.05 — בקצב הזמן; 22.00 — חדשות; 22.05 — הלילה; 23.00 — חדשות; 23.05 — הלי־לה; 24.00 — חדשות; 00.05 — דרישה הצוה.

מוסיקה

מאת מרים בר

התזמורת הסמפונית ירושלים

קארול רוזן, הזמרת כאנגליה, תזמורת הסימפונית ירושלים תזמורת רשות השידור לשעבר) רוזה בשני הקונצרטים הראשון של עונת התליה, היא בלת קונטראלטו חזק ויפה להפ־א. ביחוד הרשימה רוזן באיש־זה המוסיקלית בערב השני, ב־צוע „השיר על הארץ" למאה־ד. הן של אצילות נסוך בקולה ולא ההמעמק. זה מסוג הקולות אתה מוכן להאזין עוד ועוד ל־ זמנים ולא להתעייף.

שני הקונצרטים של תזמורת דלים פתחו את עונה תשל״ה. שבועיים לפני שנחתה בפילהר־נית בתל־אביב. לוקאס פוס, מנצח הראשי הוותיק המוסיקלי ל תזמורת השידור. הוא גם תם שלוש הסדרות, שהתזמורת ריהרה השנה באשרי ארגונה החדש יגון במשך השנה, אשר „ציוק יל חדש", אחרת „דיוקן של מל־ך" ואחת „קלאסי וקל" — תוי־ה קונצרטים בכל סדרה, ובסי־ה כארעתן. את הקונצרטים מסד־ות „עמוק כל ישיר שממעי ב־ולם הקאסטי והמרשים תמיד ל תיאטרון ירושלים. את ה־וקצרס הראשון ל„דיוקן של מל־ך" — דיוקנו של גאהלר — סידור.

אין צריך מן הטעם להדגיש, כי ביחוד היתה בקונצרט־הפתי־חה ציפיה מתוחה ל„אדיפוס ה־מלך" של סטראווינסקי. שבאמ־רונה שמענוהו בארץ לפני שנים אחדות בביצוע התזמורת הפיל־הרמונית והמרים־אורחים. בתפקיד של אדיפוס הופיע עתה בעל ה־טנור המובהק המתוחד הימוב במ־סה חודים, אלא שיחד עם ה־קולות האחרים — לרבות קולות המקהלה — נאלץ הזמר לאאמץ את גרונו כדי „להגיע" על קימור בתוך המעסה העצומה של כלי־הנגינה. פוס גילה בפירוש התחשבות פחותה מדי בחומר ה־ווקאלי שלרשותו, כך שגם הקונ־טראלטו הנעדר של רוזן, נפגע, בעיקר בתחום התחתון יותר של הדיאפאזון — קולה המרשים ב־פשטות בפאסאז׳ים הבהירים של אותם תווים.

ויקטור שווארץ הפגין ממבר חלק, יפה, בתפקידו הלא־גדול של הרועה ב„אדיפוס". זמר זה הוא בעל אסכולה מצויינת הצ־שויה להסוך את הטנור שלו ל־אורך־ימים. הבאריטון סיבור הרדן הבאס וולי הפרגס כילאו את תפקידיהם בצורה קור־רקטית. מקהלת הגברים הקטנה של בית ציוני אמריקה (במדרכת מנצחה יוסף פרידלנד) הגי־שה הצלילה טובה ומלאה. בולטים במקהלה באסים עמוקים אחדים. דן כבר נתן קריינות עברית מ־צויינת בבל־פה לקישור בין ה־חלקים. הטקסט העברי הוא של עדה ברודסקי; הזמרים המקהלה שרו את הטקסט של קוקטו ב־הרגומו הלאטיני של י. דניאלו.

לוקאס פוס

בקטע־הפתיחה לקונצרט הרא־שון נתנו כלי־הנשיפה הצלילה נאה לפרליוד ופוגה במי במול־מאז׳ור של באך־שיינברג. אף כי למען האמת נהבקשת השאלה: אם מוסיקה עתיקה, מדוע לא עתיקה במקורה? בקונצ׳רטו של באך ברה־מינור ניצח פוס ה־סולן מלפני הפסנתר, והרגים לי־טוס כצויין. נגינתו היא מופת לקלות של אצבע, ובפאסאז׳ים מהירים מתקבלת כמו הצלילת סטאקאטו ברורה. וגם זאת אור־ירית, בסמוך לסיום הפרק ה־ראשון יצא המטפר קצת קפריזי השרירותי. אבל כלי־המיתרים הפי־קו וריבראציה הלקה, חסכונית, נאמנה לתקופת באך, על אף ה־נקודות החלשות נתגלה פוס כ־מבצע נבון הודע לעורר את ההי־ענייותו של הקהל הירושלמי, שכידוע איגו קהל „קל".

מאהלר היה, כאמור, נושא ה־קונצרט שפתח את סידרה „דיוקן של כלחידי", ורק חבל שהתכנית בת חלק אחד היתה קצרה כל־כך. והאי היתה התכנית יוצאת כאותה יותר, אילו הכילה, מלבד ה־„שיר על הארץ" סימפוניה ... ... זו היה מקום להפסקה רגילה לפ־ני „השיר על הארץ". אבל צריך לציין, כי האדאג׳יו של המית־רים, בליווי הנבל, יצא הפעם כצוין, ואודירתו ה־תה (לפי „ריקום זכרוני") הבה יותר מבביצוע האחרון במאר־הן שמשתעתי ביולי.

קולנוע

מאת זאב רב-נוף

חלום במגבעת ישנה

„הדהרידי"; פאר, תל-אביב)

כרבים אחרים לא השבתי גם כן, כי „הדהרידי" (אה״ב, 1973) הוא אחד הסרטים המבטיחים של פסטיבל קאן השנה, ודאי שלא ברתי, כי היה מקום לתת לו את הפרס הגדול (פרס זה נחלק בין „הדחליל" ל„השכיר" של אלאן ... רידג׳ס). אולם כרבים אחרים ה־תהיתי גם אני מדוע קרה מה ש־קרה — ולא רק לפרס הגדול, לא לשפע ה„פרסים המוסריים" בינהם, משום אירגוני דת הבד־ה שונים. הסיבה היא, כי סרט זה הוא בקו־מסכות כמעט כמקלט בחינה מיכאנית. הוא פתוחה ד־תיאטר, ובכך הוא משמש פע־ה מבויינת בין הישן לבין ה־חדש. הוא הסרט בשבילך — בין ה־דש. בין החלום האמריקאי הנ־דול לבין הכשלון האמריקאי ה־עכשוי, בין רומאנטיקה טהורה ל־בין מציאותית קשוחה. אם אתה ... סוגל, או רוצה להתעלם ... שאינו בוה לך, הרי „הדה־רידי" אתה בשוהרי־הוליווד ובין אם אתה אנטי־הוליווד, בין אם אתה מימין ובין אם כהשמאל. כפי ש־כתבת ג׳ודית קרייסט: „השם „ה־דהלילי" מבביר את עצמו; הסרט עוסק בקיקוטים שאולים ובבג־דים ישנה, וממולא בקש."

בתחילה, לא זו היתה כוונתם של ... שאצברג (שזה סר־טו השלישי) התסריטאי גארי מייקל וייט (שזה התסריט הרא־שון). מבפתח השם טמון בסיפורו המשעשע של גיבור הסרט ליאון (כל סיפוריו משעשעים, אם כי, כמובן, גם עצובים במקצת). על הטעות היסודית שבגישה המקובלת לגבי הפונקציה הפסיכולוגית של הדחליל. הלה אינו מפחיד את הציפורים אלא מצחיק אותן. כזען לייהדק. לכן אין הן רוצות לפגוע בעבודתו של אותו אישר שיש־בצע אותן כליכך. המשל הזה הוא מ־עין כפי של „רשמי" ליבום", שהוא מיפורים על שני נודדים. הנבבבים א־יםם והמשיכים לצעוד יחדיו. הבבוגר שבשניים, מאקס. ישב מספר שנים בכלא כאן־קונסין ו־עתה הוא הולך להוציא את כספו כהבבק, כדי להגשים בעזרתו את הלומו האמריקאי הגדול — „רוח־צת בכוניות אצל מאקס".

ליאון (שמו המלא הוא פראנ־סיס לייאונל, אך מאקס כעדיף לכנותו לייאון) סירת מספר שנים בבי ועתה הוא מבקש לבדוק מה קום אחר. די אם אומר, כי ה־חלום האמריקאי הקטן אך הנצלה הזה. אינו בתמבש, נוסח „קאובוי של הצות". ו„אדם בעקבות גור־לו", בה יצר הזרוגמאות המד־הדניות מעולם לא חלמו חלום א־בריקאי קטן (כזכור. בראשון היה החלום להיות זונה מצליחה מבכן זכר, ובשני — לגלות עולם אי־ריאלי, שנותק מהמציאות, בעזרה סמים והכמנים דומים).

אל פאצ׳ינו (מימין) וג׳ין האקמאן

קרה לילדו. לאחר שגטש את אשתו עוד בהריונה בהיוזן. כיוון שלייאון אינו יודע את מינו של הילד שנולד לו, הוא קנה לו מתנה — מה שמבהיו בהזו — בנורה. משום שמתאים לשני ה־מינים. בין השניים נקשרת ידידות והם נודדים יחדיו, כשמאקס הומף. תוך כדי כך, אף לייאון לשותף־שותף־זכויות בחלומו הב־חיק, אם אספר לכם את הסוף יהיה זה בעיקה אכזרי — אבי־טיה שבבלילא קוראים זאת בבר סט ובתמבס... ואגו לעולם אי־ננו מתרחקים יותר מעשרה כדי־לין כמדבר שבו יצאנו לדרך".

אין לי ספק שאלמלא היה שאצ־ברג מגן (במקרה או שלא במק־רה) על המקוק האגרסי־המיסי ס־לו, לא היתה אפילו איגנריד ברג־מן, יהבבה־ראש חבר־השופטים ה־פרסר בקאן, בוחרת בסרט זה כבר פנינת הפסטיבאל. אולם לסרט יש כמה סגולות חשובות מאוד. והי שסבר כי סגולות כאלה הן מתר־תות־ערך, צריך יהיה להסכים ל־אותה קביעה אקדמית־אירופית, שאמרה פעם (לפני השתוללות „קולנוע־המחבר"), כי כל אחד יכול להיות „היוצר" של הסרט, כל עוד תרומתו היא בעלת־משקל. כאן יש לזקוף את הדבר לזכות שלושה: שני השחקנים ג׳ין האק־מאן (מאקס) ואל פאצ׳ינו (לייא־און) והצלם הגדול (שהובא בוחר־נו באירופה) וילמוש זיגמונד. זיגמונד בונה צילום־אווירה, שיש בו לא רק סגנון אישי רצוי ד־נפלא. אלא גם תוכן דראמאטי, גיוון והדגשה של אירועים בהש־תתפות פלאסטית. אלא שבתוך אלה פועל הזוג האקמאן־פאצ׳ינו, כאילו לאו דווקא בהתאם לטקסט, אלא במידת הצורך גם בנגוד קרייסט הישדת שהיה על השניים לעשות אילתורים לרוב, יצירה עצמית לחלוטין).

לא לשווא הקיכה איגנריד ברג־מן צעקה, על שהתקבון של קאן אינו כאפשר חלוקת שני פרסים לסרט אחד, כשום שהיא רצתה לתת גם פרס (משותף) בעד ה־משחק הגברי הטוב ביותר להאק־מאן ולפאצ׳ינו. בין באי הפסטי־באל היו רבים שלא הבינו את הבעייה שלה: לדעתם היה עליה להסתפק במתן הפרס (הצודק) ל־האקמאן ולפאצ׳ינו ולדלג על ה־פרס הגדול. אולם נראה שהיא, כ־רבים־רבים אחרים (גם בישראל). פשוט נתפסה בנוסח־המכסוכת של שאצברג, והחליטה להכתיב לא רק את השחקנים, אלא את ה„ד־ליל" כולו. זוהי הנוסחה הפרשורה של „הד־דהליל" במלואה — תעלולבת של הישן והחדש, שווה לכל נפש אם תרצו. הצרה היא ששיטה זו היא לא־בבעם מיכאנית, תורה על עצ־מה, אפורה. קרייסט כותבת: „ה־הסריט נראה כתוצר של מחשב". אין אפסרי, אין רוח, אין רצף ובבה. ושוב קרייסט: „מה שבת־קבל על המסך הוא סיפור רצ־שני של שני ברנשים משום־מקום ההולכים — ומבצעים — לשום מ־קום... הסרט בן 115 הדקות מבזו־

בחירה

(המשך מעמ׳ 5)

נות לקיום בחירות אישיות־חש־איות. הנסיון מראה לנו, כי ל־שיטה המקובלת בקרבנו יש רק יתרון אחד ויחיד — היא פשוטה. לצומת זאת יש לה כמה וכמה חסרונות.

ואמנם היא שהשיטה היא לא רק פשוטה, אלא גם פסטנית. אם נסיר מהמיצון של הסידור רשות המימיים את מתלצות המליצה ואת הכוונה והסתרות להשאיר הבחירות אישיות (מי שאינו תמים כילדך קל לו להבין שקביעת מי־קומו של הסלטון קובעת גם את מהותו) בידי אנ״ש מבומצם ... במה שאפשר לו ... בשאריו. ... בכל זאת ברצינים על מסס. הכורך להשיב על השעות הללו מחייב שינויים בשיטה שבה אנו בוחרים נציגים בתוך הפלגות.

דיון בשינויים אלה הוא מוקדם. לפני דיון כזה נחוץ שיהיה ברור העקרון — לא די שיטה תהיה פשוטה נחוץ שתהיה גם נכונה ומשקפת את הציבור לבוחר.

הקלות שבה יכולה חטיבת מפא״י לשעבר להשתמש בבחירה אישית־השאית, כדי להשאיר את חטיבות הכיעוט בלי שום נציגות מפני שהשיטה היא „פשוטה", מציגה סיכון שאלה גדול על פש־טותה או פשטנותה של השיטה.

העובדה שמפ״ם היתה נאלצת לבהוג לא לפי תוצאות ההצבעה בקביעת מיקומם של שני הנציגים הראשונים שלה — ובעשותה כן ענתה לרצונם של רוב החברים המצביעים — גם היא מצביעה על הצורך לחפש דרכים לתיקון הפ־גמים בשיטות הבחירה הנהוגות אצלנו.

נג׳יע אישא להבנה שהשיטה ה־קיימת של בחירות אישיות אינה מבקשת נכונה את רצון הציבור ריק בה עיונים. מטעניע להבנה הי נחפש היקוצים בשיטה שיק־פיגו בכל האפשר את העיונים.

מאיר בראדי

האופרה הישראלית
בנהלת „מייסדה" אדיס דה־פיליפ
עונת 1973—1974
ההצגות האמנותיות של העונה:
ת״א: 3.10, 8.10, 11.10
מלכת שבא
אופרה רומנטית מאת קארל גולדמרק
ת״א: 6.10, 13.10, 18.10, 29.10, 31.10
פלדרמאוז
אופרטה מאת שטראוס
ת״א: 14.10
חיפה: 23.10
הנזל וגרטל
ת״א: 7.10
ירושלים: 22.10
לה טרוויאטה
16.10
הייתה בנתניה
טל 57227
כרטיסים: אלנבי 1.

למושב כפר ויתקין
דרוש
גזבר ובא־כח
המעונינים מתבקשים להציע מועמדותם בכתב
לפי המען:
ועד כפר ויתקין.
סודיות מובטחת.

לקבוץ אשדות־יעקב המאוחד
דרושה בדחיפות
אחות מוסמכת
לעבודה במקום.
לפנות לאשדות־יעקב המאוחד ד.נ. עמק הירדן
טלפון 067־50262

התזמורת הפילהרמונית הישראלית
נותר מספר מצומצם
של כרטיסי מנוי
לסדרה הראשונה בירושלים
נא לפנות למשרד התזמורת אצל כהנא, כבר ציון
החל במחר, יום חמישי 4.10.73 בין השעות 10—13
ו־16—18.

מכונות כרסום
במצב עבודה טוב
למכירה בגדלים שונים
ורבה. 833165

חסכון לפי מטרה

תכנית החסכון החדשה אשר תכפיל את
אמצעיך הכספיים כבר בתום שנת
החסכון הראשונה

הבנק הבינלאומי
הראשון לישראל בע"מ

הסניף הראשי, שד' רוטשילד 39, ת"א, טל. 622

עובדי בתי־החולים הממשלתיים פותחים הבוקר בשביתה כללית

רק הרופאים והאחיות יעבדו ויקבלו לאשפוז רק מקרים דחופים; עובדי בתי־החולים של קופת־חולים עשויים להצטרף לשביתה

מאת שמעון סיגל, סופר "דבר"

המזכירות הארצית של עובדי בתי החולים הממשלתיים התכנסה אתמול אחר הצהריים והחליטה לפתוח הבוקר ב־6 בשביתה כללית. השביתה תקיף את כל עובדי בתי החולים, חוץ מהרופאים והאחיות.

החלטה זו נתקבלה כאשר נציגי המעסיקים בוועדה הבין־מוסדית דחו את רוב התביעות שהגישו עובדי המינהל, המשק והשירותים־העזר בבתי־החולים. חלק מן התביעות הציעו להעביר לדיון בוועדות־משנה שונות. תביעות העובדים נמסרו לוועדה הבין־מוסדית עוד ב־1.6.73, בהסכם לפסקה "ועדת־פרחי".

הוועדה הבין־מוסדית התכנסה פעם אחת בסוף חודש יולי, אולם דנה לא בתביעות אלא בעניינים נוהל. רק אחרי איום בשביתה חזרה הוועדה והתכנסה אתמול בבוקר, ואז כאשר דחתה חלק מן התביעות החליטה להעביר את האחרות לוועדות נוספות. על כן החליטה מועצת העובדים על הכרזת שביתה כללית.

למעשה, תושבת רוב העבודה בבתי החולים הממשלתיים. יתקבלו רק חולים קשים. חדרי האוכל לעובדים יהיו סגורים. עבודות הניקיון יעשו רק בחדרי הניתוח, הלידה והילודים. במחלקות יעשה רק ניקיון שטחי. הכביסה יטפלו רק למתבצה, והמרפאות הייעוציות יהיו סגורות.

השביתה לא תפגע באושפוזים של צה"ל וכוחות הבטחון, אך עם זאת יתבקשו הרופאים לרכז חולים אלה במחלקות מיוחדות ולא לקבל אנשים לבתי החולים, אלא במקרים של סכנת נפש. המשרדים לא יוציאו כל אישורים.

השובתים יבואו למקומות עבודתם, ובשעות הבוקר יתקיימו אספות הסברה בהשתתפות נציגי המזכירות הארצית.

נציגי עובדי בתי החולים של קופת חולים בעפולה ו"בילינסון" בפתח־תקווה התכנסו אמש כדי להחליט על הצטרפותם לשביתת עובדי בתי החולים הממשלתיים. כזכור, הודיע יושב־ראש המחלקה לאיגוד מקצועי א. אברהמוביץ ביום ה' שעבר, כי המחלקה לאיגוד מקצועי החליטה, שהפורום היחיד לדיון בבעיות בתי החולים היא הוועדה הבין־מוסדית.

דובר מזכירות ארגון עובדי קופת חולים אמר אמש לסופר "דבר" כי המזכירות הארצית תתכנס הבוקר כדי לדון במצב שנוצר עם הפסקת הדיונים בוועדה הבין־מוסדית.

נציגי ארגון עובדי קופ"ח, שהשתתפו אתמול במשא־ומתן בוועדה הבין־מוסדית, הופתעו מכך שנציגי המעסיקים לא היו מוכנים לדיונים ולא גיבשו דעה מגובשת על תביעות העובדים של שני הסקטורים, אף כי תביעותיהם הוגשו לפני שלושה חדשים.

מזכירות עובדי קופ"ח תחליט היום אם גם עובדי בתי החולים והאחיות של קופ"ח יצטרפו לשביתה. הצטרפותם של עובדי בית החולים "בילינסון" ובית החולים בעפולה, נובעת מכך שנציגיהם השתתפו בישיבת הוועדה הבין־מוסדית וייצגו את עובדי קופ"ח.

ועדה תקבע המועדים לחתימת הסכמי העבודה

המחלקה לאיגוד מקצועי החליטה אתמול להקים ועדה שתעמיד הצעה בדבר קביעת מועדים להחתמה על הסכמי עבודה בסקטורים השונים, וכן בדבר קביעת מסגרת־זמן למו"מ, תוך התייחסות להשלכות של החלטה אפשרית כזאת.

בדיון שהתקיים במחלקה לפני שבועות מספר הובעו דעות בעד ונגד קביעת מועד אחד לחתימת ההסכמים.

במהלך הדיון הועלו שלוש הצעות. לפי ההצעה הראשונה יש לקבוע את 1 באפריל כמועד לחתימת ההסכמים הן בענפי הייצור והן בענפי השירותים. ההצעה השניה אומרת, שיש להשאיר את המצב הקיים בעינו, היינו 1 בינואר לייצור ו־1 באפריל לשירותים. וההצעה השלישית — לפזר את מועדי החתימה בענפים השונים בהתאם לתנאי כל ענף.

סיכומי הוועדה יובאו למחלקה לאיגוד מקצועי לדיון נוסף.

צעירי השומרונים רוצים להתנחל בהר גריזים

מאת צבי אילן, סופר "דבר"

צעירי השומרונים בשכם מבקשים עזרה מן הממשלה להקמת שיכון בשבילם בראש הר גריזים המקודש עליהם.

בשיחה שנערכה אתמול במעון צעירי השומרונים ברובע השומרונים בשכם, אמר פלג אלטיף, מזכיר הצעירים, כי קיימת בעייה קשה מאד של דיור בשביל בני העדה. משפחות מרובות נפשות מצטופפות בדירות קטנות. בשל כך התאגדו 30 מצעירי העדה, בהם 10 נשואים, לפעול להקמת שיכון בשבילם בהר־גריזים. כל חבר באגודה משקיע זה שנה כל חודש 100 ל"י, סכום המהווה כ־1/3 מהשכר הממוצע בשכרם. כדי להשלים את הסכום לצורך הקמת הדירות, גדילדים ומבני־ציבור מבקשים השומרונים מממשלת ישראל הלוואות. הם מוכנים בינתיים לגור בבתים שבנו השומרונים על ההר, בהם הם שוהים בחגיהם, עד שייבנה השיכון. לדבריהם, נפגשו עם מפקד יהודה ושומרון, תת־אלוף רפאל ורדי שהביע תמיכתו ברעיון. אך אמר, שהממשל אינו יכול לסייע בהלוואות. לכן פנו עתה הצעירים בעניין זה לראש הממשלה והביעו תקוותם שאכן תאושר במהרה בקשתם להלוואה.

נדחתה בקשת המתנגדים לבניין מלון בעומריה

יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה של מחוז ירושלים רפאל לוי, הודיע למתנגדים לתכנית הבינוי במיתחם עומריה, כי לפי סעיף 115 רשאי רק חבר ועדה מחוזית להגיש ערר לפני המועצה הארצית לתכנון לגבי שינוי תכנית מיתאר. הואיל והמתנגדים אינם חברי ועדה מחוזית, ולא היה חבר ועדה מחוזית אשר הגיש ערר על ההחלטה של הוועדה להתיר את בניית המלון, הרי המועצה הארצית לתכנון ולבנייה לא תדון בנושא זה.

ממשיכים לחפש זוג הזקנים

100 גדנ"עים, תלמידי בית הספר הריאלי בחיפה, בלווית קציני משטרה וגששים, חידשו אתמול את החיפושים אחר זוג הזקנים פאול והיטר הירשמן מפרדס חנה, הנעדרים מאז 17 בספטמבר.

שני בני הזוג יצאו את שערי סנטוריום "יערות הכרמל" ומאז נעלמו עקבותיהם. (ע)

64 אחוז בעד רישום יהודים רק לפי ההלכה

64 אחוז מהציבור בארץ סבורים, שמשרד הפנים צריך לרשום אזרח כיהודי רק לפי הוראות ההלכה. זהו אחד הממצאים של סקר שנערך על־ידי פורדי בנושאי דת ומדינה ואשר פורסם ב"ארהיד" בטאונה של המועצה הדתית בחיפה.

מתוך הסקר שנערך על מידגם מייצג של האוכלוסיה בארץ, ואשר הקיף 1,200 גברים ונשים כמייצגים שונים בארץ, מתברר, שרק 23.6 אחוז סבורים שמשרד־הפנים חייב לרשום כיהודי את מי שמעיד כך על עצמו. ל־12.4 אחוז מן הנשאלים לא היתה דעה ברורה בנדון.

לשאלה אם הם מצדדים בכך שהמטבחים במוסדות ציבור וממשלה יהיו כשרים, השיבו בחיוב 72.3 אחוז. פרט מעניין במסקנות הסקר הוא, שרק 19.1 אחוז מהנשאלים העידו על עצמם כי הם דתיים. (ע)

כייסת בת 15

הכייסת הצעירה ביותר, שנתפסה עד כה למשטרת תל אביב, נעצרה על־ידי המשטרה ברחוב אלנבי בתל אביב.

אנשי המשטרה, בלבוש אזרחי הבחינו בנערה, בת 15, הנמצאת בתור לאוטובוס קו 43 ומנסה לכייס ארנקי נוסעים. היא נעצרה במקום והועברה לטיפול במפלג הנוער. (ע)

10,000 תלמידי ההוראה פותחים בסנקציות

ההסתדרות הארצית של אגודות הסטודנטים במוסדות להשכלה החליטה במועצה בשבוע שעבר בתל־אביב, לפתוח בצורת סנקציות בקריה נגד משרד־האוצר, משרד־החינוך ומשרדי ממשלה אחרים.

להחלטה זו הגיעו נציגי הסטודנטים לאחר שפניותיהם זה שלוש שנים למשרדים אלה לא נענו. הסטודנטים תובעים ממשרד החינוך והתרבות, בתוקף תפקידו כיו"ר המועצה להשכלה גבוהה, להקים מוסד מתאים במסגרת המועצה להשכלה גבוהה שיעניק הכרה אקדמאית ללימודיהם ולמוסדות שבהם הם לומדים והראויים לכך.

כן רוגזים הסטודנטים על משרד הפנים שאינו עושה די למען השגת קרקעות לבניית מוסדות להכשרת מורים ראויים לשמם במחוז פיסית; על משרד־הבטחון, הממונה על הביטוח הלאומי, שלא נענה לפניותיהם של נציגי הסטודנטים להתקין תקנות מתאימות שגם סטודנטים במוסדות להכשרת מורים יקבלו החזר תשלומים מקרן ההשוואה למשרתים במילואים. על משרד־התחבורה התעלם מבקשות היום של הסטודנטים במוסדות להכשרת מורים להעניק להם אותן ההנחות בנסיעה המוענקות לסטודנטים במוסדות אוניברסיטאיים.

הסטודנטים החליטו לארגן חרם כל־ארצי על חברת "אגד" בגלל ביטול ההנחות בנסיעה שניתנו כל השנים לתלמידי המוסדות להכשרת מורים. בדעתם של הסטודנטים לפנות לכל מנהלי בתי־הספר היסודיים והעל־יסודיים לבקשם לנתק יחסי המסחר הקיימים בינם לבין חברת "אגד" ולהשתמש בשירותיהן של חברות טיולים פרטיות.

הסטודנטים מתכוונים להרחיב את הסנקציות על־פי שיטה שהיתה מקובלת באוניברסיטאות אמריקאיות ולהציף את משרדי־הממשלה השונים בעשרות אלפי מכתבים. כל שבוע, שיוצאו ביום אחד ובשעה אחת והעתקים מהם לנציב תלונות הציבור. בשלב מאוחר יותר ינקטו הסטודנטים בשיטת "חייג ושאל", כי שאלפי סטודנטים יחייגו למשרדי הממשלה המתאימים שבוע שלם ויתבעו תשובות לתביעותיהם.

בדעתם של הסטודנטים לבקש גילויי סולידריות מהתאחדות הסטודנטים ומועצת תלמידי בתי־הספר התיכוניים.

נהגי התברואה בתל־אביב פותחים בסנקציות

בלי כל הודעה מוקדמת הודיע אתמול ועד נהגי התברואה להנהלת עיריית תל־אביב, כי הנהגים פותחים בסנקציות. תביעות השכר של נהגי התברואה באו על סיפוקן המלא ב־5 בינואר ש.ז. וההסכם הוא בתוקף עד 1 באפריל 1974.

בעקבות כך תפנה העיריה עוד היום לבית־הדין האזורי לעניני עבודה ותבקש להורות לנהגים לחזור לעבודה סדירה.

תביעות הנהגים שנדחתה, הן על־ידי ארגון עובדי העיריה והן על־ידי הנהלת העיר, היא: תשלום נוסף בעד הובלת הזבל למזבלת־חירייה. לדעתם מגיע להם תשלום נוסף זה, כי הפועלים האוספים את פחי־האשפה מן החצרות גומרים יותר מוקדם ועל הנהגים אז לנסוע לחירייה.

הסנקציות יתבטאו בכך שלא יובילו את הזבל למזבלה העירונית בו ביום, אלא יביאו את המכוניות המלאות זבל לחניון העירוני ברחוב פתח־תקווה ורק למחרת בבוקר יסעו עם האשפה לחירייה ויתחילו לפנות את אשפת החצרות. לא ימלאו את המכוניות ד.ק. לא יחליפו גלגלים עם תקר, ושה.

שביתת אזהרה בדואר־הנדסה בתל־אביב

ועד עובדי דואר הנדסה במחוז תל אביב החליט אמש, לקיים מחר בבוקר 24 שעות שביתת אזהרה. הואיל והנהלת המשרד העבירה שני עובדים למחוז ת"א בניגוד להסכמת ועד העובדים, והודיעה כפורשות, שאין ועד העובדים צד בדברים בנושא העברת עובדים.

נציג ועד עובדי מחוז ת"א אמר לכתב עתים, כי הוועד רואה בהוראה נסיון להפקיע זכות שהיתה לעובדים, בידיו עד כה. "אנו רואים בכך פגיעה קשה בציבור עובדינו", אמר מזכיר הוועד, והוסיף, כי הפעם זוהי שביתת אזהרה ואם לא יוחזרו החברים הללו מהתפקידים שאליהם הוצבו, ינקטו העובדים צעדים חריפים יותר.

מברקים על שביתת האזהרה נשלחו לשר התקשורת, למנכ"ל משרד התקשורת ולמזכיר מועצת פועלי תל אביב. (ע)

הוועידה הארצית הראשונה לבטיחות ולגיהות בעבודה

היום, יום רביעי, 3-10-73 בשעה 15-00

במלון „הילטון" בתל-אביב

נשיא המדינה - פרופ' אפרים קציר

ישא דברים לנעילת הוועידה.

המומים ומזועזעים ממותו הפתאומי של עובדנו המסור

פרץ חנניה ז"ל

תנחומינו למשפחה

מוצרי מלם קיסריה
קבוץ שדות־ים

מפלגת העבודה הישראלית — מפלגת הפועלים המאוחדת
המערך
מטה הבחירות

אל: מטות סניפי המערך

הננו להזכירכם כי עד יום רביעי, ה־10 באוקטובר, עליכם להגיש לועדות האיזוריות את שמות יושבי הראש, הסגנים והחברים לועדות הקלפי.

בברכת חברים,
מחלקת יום הבחירות

במלאת שנתיים לפטירתו של יקירנו הבלתי נשכח

שמואל לייטר ז"ל

תתקיים אזכרה ביום ששי, ט' תשרי תשל"ד — ערב יום הכיפורים — בשעה 10.00 לפני־הצהרים, בבית הקברות בחולון.

נפגשים ליד השער החדש.

יהודה לייטר והמשפחה

בגלים ובטלוויזיה

היום

ברדיו: 7.35 בבוקר

ח"כ יוסף תמיר
להגנת סביבת האדם
* * *

בטלוויזיה: בשעה 8.25 בערב

ח"כ ש. ז. אברמוב
תכניתנו לפתרון בעיות הבריאות

חל טעם

הליכוד

גח"ל, הרשימה הממלכתית, המרכז החופשי, התנועה העבודה למען ארץ ישראל השלמה

איש הפלמ"ח! במיפגש הגדול

זכור את הזקן שהדליק מדורות

מאת יפרח חביב

בליווי ציורי הזמן מאת: אריה נבון

רכוש את הספר החדש בהוצאת „ספרית פועלים": קורות חייו רבי העלילה המפעש של „הזקן", מפקד הפלמ"ח, מצביא ומחנך שגידל דור מפקדים בהגנה ובצה"ל.

המתנה הנאה ביותר בימי חג ומועד, במיפגשים, לילדיך וידידיך.

לאנשי הפלמ"ח בהנחה מיוחדת

להשיג בחנות ספרית פועלים אלנבי 73 ת"א ובכל בתי המסחר לספרים.

הערב בטלוידיה

משדר שירות בנושא הבטיחות בדרכים

"למי הבהבו הרמזורים?"

מטעם

משרד התחבורה והמועצה הלאומית למניעת תאונות

הפקה: שירות הסרטים הישראלי

במלאות שלושים לפטירתו של יקירנו

שלמה (סיומה) מיטלמן

נערוך אזכרה וגילוי מצבה, מחר, יום חמישי, ה' בתשרי תשל"ד, 4.10.73 בשעה 4 אחה"צ בבית העלמין בחולון.

נפגשים ליד השער.

המשפחה

תודתנו נתונה לכל מנחמינו בכתב ובעל פה.

אבלות על מותה של

צפורה שרת ז"ל

חברה מבראשית וידידה כל השנים

ומביעות תנחומים למשפחה

המזכירות
וחברות ארגון אמהות עובדות
ירושלים

לרינה שבס, שושנה קורן ויצחק ניסקר

תנחומים למות האח

יעקב ניסקר ז"ל

משפחת זילברברג, גבעתיים

לחיים

אתך באבלך במות אמך

צפורה שרת ז"ל

קבוצת חמדיה

מחר
הגרלת
מפעל הפיס

* כרטיסים אחרונים ביום ההגרלה, ליד אולם ה־מפעל רחוב הפטמן 3, ת"א עד 6.45 בערב.

מפעל הפיס

העובד הדתי

חטיבת החברים הדתיים בהסתדרות

כנס פעילים חגיגי
לסיכום הבחירות להסתדרות
ולהתוית דרך "העובד הדתי"

ייערך אי"ה היום ז' תשרי תשל"ד
(3.10.73) בשעה 4.30 אחה"צ באולם
מלון "המגדל" (מגדל שלום מאיר,
"ליד כל־בו שלום"), תל־אביב.

יהדות בדרכי נועם ובנתיבות שלום

לצפורה ומרדכי אליסון
לד"ר שלמה דורון ובני המשפחה

תנחומים
במות האם והרעיה

חנה ז"ל

בית סולל-בונה

קבלת חוברות „דבר לילדים"
לכריכה
משנת תשל"ג ומשנים קודמות
התחילה
בכל סניפי „דבר" בארץ
בתל-אביב — בבית „דבר" רחוב שינקין 45.

דמי הכריכה — 7.50 ל"י לכרך.

את החוברות יש להביא מסודרות לפי סדר המספרים (מספר 1 למעלה).

חוברות חסרות תושלמנה תמורת 70 אגורות החוברת. השולחים חוברות לכריכה על־ידי הדואר יוסיפו המחאה — דמי כריכה, דמי משלוח חוזר ותמורת חוברות־השלמה.

חוֹבָרוֹת בּוֹדְדוֹת הַמִּצְטָרְפוֹת לְכֶרֶךְ
הוֹפְכוֹת לְאוֹצָר בָּלוּם וְרַב־עֶרֶךְ!

על מות ידידנו

מאיר מנדל ז"ל

איש היסודות והאמונה

אבלה

קבוצת חניתה

בית ספר לפעילי ההסתדרות
ע"ש זלמן ארן

אבל ומשתתף בצער המשפחה
על מותו הטרגי של

ד"ר יוחנן סעדיה ז"ל

שנספה בתאונת דרכים בחו"ל.